

Plenum

Måndag 16.6.2025 kl. 14.00—19.51

14. Regeringens proposition till riksdagen om uppsägning av konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av infanteriminor samt om deras förstöring samt med förslag till lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 56/2025 rd

Utskottets betänkande UtUB 4/2025 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 14 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger utrikesutskottets betänkande UtUB 4/2025 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Den allmänna debatten börjar. Ledamot Koskinen, utskottets ordförande, presentationsanförande, varsågod.

Debatt

14.02 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys Ottawan yleissopimuksen irtisanomisesta on annettu eduskunnalle tilanteessa, jossa Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristö on heikentynyt perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Esitys perustuu Suomen puolustuksen tarpeisiin tässä muuttuneessa tilanteessa. Venäjä on aggressiivisilla ja kansainvälisen oikeuden vastaisilla sotatoimillaan horjuttanut kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää ja vaarantanut rauhan ja vakauden euroatlanttisella alueella. Laajamittainen ja pitkäkestoinen sodankäynti on näin valitettavasti palannut Eurooppaan.

Hyökkäys Ukrainaan ja epävakauttava toiminta Euroopan unionin itäisessä naapurustossa ilmentävät pitkäaikaista kehitystä, jossa suurvalta-asemansa vahvistamista ja etupiirijakoa tavoitteleva Venäjä pyrkii kasvattamaan vaikutusvaltaansa. Venäjä on osoittanut, ettei se kunnioita valtioiden suvereniteettia tai alueellista koskemattomuutta, ja se on räikeästi loukannut YK:n peruskirjaa ja kansainvälistä oikeutta sekä rikkonut eurooppalaista sopimusperusteista turvallisuusjärjestystä.

Tämä sota on osoittanut, että monien aiemmin vanhentuneiksi arvioitujen asejärjestelmien, mukaan luettuna jalkaväkimiinojen, käyttö on edelleen tehokasta ja taktisesti perusteltua. Venäjän toimintamalli Ukrainassa perustuu massiiviseen tulenkäyttöön ja laajamittaiseen tappioista piittaamattomaan jalkaväen käyttöön. Täällä toisella puolella Naton pelotteen ja puolustuksen merkitys sekä liittokunnan rooli jäsenvaltioidensa turvallisuuden takaajana on tässä tilanteessa korostunut. Osana yhteisen puolustuksen velvoitteita Nato asettaa Suomelle vaatimuksen ylläpitää vahvaa kansallista puolustuskykyä.

Ottawan sopimuksen historiassa viitataan näihin mietinnön teksteihin. Jalkaväkimiinojen käyttö globaalisti tarkastellen aiheuttaa huomattavassa määrin siviiliuhreja, ja raivamattomilla miinoilla on pitkäaikaisia vaikutuksia siviileihin, infrastruktuuriin ja jälleenra-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

kennukseen vielä pitkään aseellisten selkkauksien jälkeenkin. Sopimus tehtiin, koska kansainvälisessä yhteisössä oli laajasti jaettu näkemys siitä, että vain jalkaväkimiinojen täyskiellolla voitaisiin puuttua tehokkaasti jalkaväkimiinojen aiheuttamiin humanitaarisiin ongelmiin. Valiokunta toteaa, että Ottawan sopimus on yksi tärkeimmistä tavanomaisten aseiden valvontasopimuksista ja humanitaarisen aseriisun instrumenteista. Ottawan sopimuksella on 25 vuodessa saavutettu myönteisiä tuloksia etenkin jalkaväkimiinojen uhrien määrän vähenemisessä, miinojen tuhoamisessa, miinanraivauksessa ja miinojen uhrien avustamisessa eri puolilla maailmaa.

Ottawan sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuspuolella on oikeus irtisanoa sopimus, ja irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun sopimuksen tallettajana toimiva YK:n pääsihteeri on vastaanottanut irtisanomiskirjan. Irtisanomiskirjassa annetaan tyhjentävä selvitys irtisanomisen syistä muille sopimuspuolille, tallettajalle ja YK:n turvallisuusneuvostolle.

Sopimuksen irtisanominen ei vaikuta millään tavoin siihen, että irtisanovan valtion on edelleen täytettävä muihin kansainvälisen oikeuden sääntöihin perustuvat asiaan liittyvät velvoitteensa. Miinojen, kuten jalkaväkimiinojen, käyttöä rajoitetaan myös muilla instrumenteilla kuin Ottawan sopimuksella. Erityisesti viitataan tavanomaisia aseita koskevaan sopimukseen Convention on Certain Conventional Weapons.

Ottawan sopimuksen irtisanominen mahdollistaa jalkaväkimiinajärjestelmän palauttamisen puolustuksen keinovalikoimaan sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta Suomen irtisanomiskirjan tallettamisesta. Vasta sen jälkeen, kun irtisanominen on tullut voimaan, on mahdollista päättää käyttöön otettavasta asejärjestelmästä ja Geneven sopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 36 artiklan mukaisista toimista, joilla testataan sen soveltuvuus humanitaariseen oikeuteen. Laillisuusarvioinnissa asejärjestelmää on voitava arvioida suhteessa sen aiottuun käyttötarkoitukseen.

Ukrainan sodassa saadut kokemukset ovat saaneet useat muutkin Nato- ja EU-maat tarkastelemaan uudelleen suhtautumistaan Ottawan sopimukseen. Liettuan, Latvian ja Viron parlamenteissa on jo isolla äänen enemmistöllä tehty päätös Ottawan sopimuksesta irtautumisesta. Myös Puolassa on käynnissä vastaava prosessi, jonka odotetaan johtavan maan irtautumiseen sopimuksesta lähikuukausina.

Puolustusvaliokunta totesi lausunnossaan suluttamisen ja miinojen käytön muodostavan kiinteän osan Suomen puolustuksen kokonaisuutta. Sulute on puolustuksellinen kokonaisuus, joka koostuu aseista, maalipisteistä, miinoista tai esteistä. Näiden tarkoituksena on estää vihollisen etenemistä ja tukea puolustusta. Jalkaväkimiinat soveltuvat monipuolisiin käyttötarkoituksiin: panssarimiinojen ja panosten raivauksen vaikeuttamiseen, vihollisen liikkeen hidastamiseen, alueiden ja kohteiden suojaamiseen sekä sissitoiminnan tukemiseen. Suomen maasto, harva tieverkosto ja vähäinen asutus tekevät jalkaväkimiinoista tehokkaan osan Suomen puolustusvälineistöä, kun otetaan huomioon todella pitkä maara-ja. Ne soveltuvat hyvin asevelvollisuusarmeijan käyttöön yksinkertaisen rakenteensa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta.

Valiokunnan kuulemisissa painottui, että jalkaväkimiina olisi Suomelle puolustuksellinen ase. Mahdollinen jalkaväkimiinojen käyttö tapahtuisi tarkasti säädellysti ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden periaatteita noudattaen. Miinojen käyttöä ohjaisivat tiukat ohjeistukset, joiden tavoitteena on minimoida vaikutukset siviiliväestöön ja varmistaa vastuullinen puolustuksellinen käyttö. Puolustusvoimat ei asentaisi jalkaväkimiinoja norma-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

lioloissa, vaan kaikki miinat olisivat varastoituina koulutus- ja harjoitustoimintaa lukuun ottamatta.

Ulkopoliittisista näkökohdista ulkoasiainvaliokunta toteaa, että vaikka perusteet sopimuksen irtisanomiselle ovat selkeät, humanitaarisen oikeuden sopimuksen irtisanominen on poikkeuksellinen toimi, joka saattaa heijastua kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään. Samalla Suomen päätös irtisanoa sopimus myös osaltaan vaikeuttaa sen saamista universaaliksi, kaikki valtiot kattavaksi. Edellä mainituista syistä valiokunta pitää erityisen tärkeänä sitä, että Suomi jatkaa aktiivista työtään asevalvonnan ja aseidenriisunnan saralla kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden edistämiseksi. Asevalvonnan keinoin tavoitellaan strategista vakautta.

Ulkoasiainvaliokunta käsitteli kuulemisissaan myös kysymystä, mistä jalkaväkimiinat hankittaisiin, mikäli jalkaväkimiinajärjestelmä palautettaisiin Puolustusvoimien keinovalikoimaan. Asiaa käsitteli myös puolustusvaliokunta. Saatujen arvioiden mukaan tuotanto kotimaassa olisi vaihtoehtoja todennäköisin. Puolustusvoimilla on myös omaa merkittävää kykyä miinantuotantoon. Asiantuntija-arvioiden mukaan Suomessa on teknologinen osaaminen miinojen tuotantoon riippumatta siitä, kohdistuuko Suomen operatiivinen tarve perinteisiin mekaanisiin jalkaväkimiinoihin, kehittyneitä sensoriteknologiaa sisältäviin ratkaisuihin vai molempien yhdistelmään.

Sitten ulkoasiainvaliokunnan johtopäätöksiin:

Valiokunta hyväksyy, että Suomi irtisanoa jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen. Päätös perustuu Suomen puolustuksen tarpeisiin heikentyneessä turvallisuustilanteessa. Ottawan sopimuksesta irtautuminen tehdään sopimuksen ehtojen ja määräysten mukaisesti laillisesti ja läpinäkyvästi. Nato ei aseta jäsenmailleen rajoitteita jalkaväkimiinojen käyttöön vaan korostaa kansallisen puolustuskyvyn ylläpitämistä ja kehittämistä. Suomi jatkaa vastuullista ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaista asejärjestelmien käyttöä osana Nato-yhteensopivaa puolustusratkaisua.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtioneuvosto huolehtii strategisesta viestinnästä tämän ratkaisun suhteen niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Irtisanomispäätöstä avattaessa eri yhteyksissä on syytä korostaa Suomen jatkavan vastuullista toimintaa sekä maan rajojen sisä- että ulkopuolella myös irtisanouduttuaan Ottawan sopimuksesta. Jalkaväkimiina on jatkossakin Suomelle puolustuksellinen ase. Suomi on vastuullinen miina-aseen käyttäjä.

Valiokunta painottaa, että Suomen tulee osoittaa konkreettisin toimin, että Suomi jatkossakin puolustaa monenkeskistä kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää ja sen vahvistamista sekä jatkaa aktiivista työtään asevalvonnan ja aseidenriisunnan saralla kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden edistämiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että irtisanoessaan Ottawan sopimuksen Suomi jatkaa vahvaa tukeaan humanitaariselle miinatoiminnalle. Valiokunta korostaa, että mikäli suunniteltua humanitaarisen miinatoiminnan tukea olisi mahdollista lisätä tulevina vuosina verrattuna aiempien vuosien tukeen, tämä olisi merkittävää. Valiokunta toteaa, että parlamentaarisella seurannalla ja vaikuttamisella on keskeinen merkitys laajan parlamentaarisen tuen varmistamiseksi ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä puolustuspolitiikan linjauksille.

Päätösehdotuksena ulkoasiainvaliokunnalta on, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 56 tarkoitetun yleissopimuksen irtisanomisen, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät 1., 2., 3. ja 4. lakiehdotuksen ja että

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

eduskunta hyväksyy yhden lausuman, joka kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että irtisanoes-
saan Ottawan sopimuksen Suomi jatkaa vahvaa tukeaan humanitaariselle miinatoiminnal-
le.” Yksi vastalause on liitetty mietintöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset puheenjohtajalle esittelystä. — Jos minis-
teri haluaa käyttää lyhyen puheenvuoron, niin olkaa hyvä.

14.12 Puolustusministeri Antti Häkkinen: Arvoisa puhemies! Kiitos valiokunnalle
mietinnöstä. Se on tasapainoinen kokonaisuus, ja siinä korostuu sama, mikä hallituksen
esityksessä, eli tämän kaiken perusta on Venäjän uhkaan varautuminen ja Suomen puolus-
tuksen vahvistaminen. Pitää muistaa, että myös Nato-jäsenyyden aikakaudella ja tiivisty-
vän kansainvälisen puolustusyhteistyön aikakaudella Suomen turvallisuuden perusta on
edelleen kansallisen puolustuskyvyn vahvistaminen kaikin mahdollisin keinoin.

Miinaesityksen taustalle on jo viime kesänä annettu käsky Puolustusvoimille miinojen
uudelleenarvioinnin pohdinnasta. Sen jälkeen hallitus on muodostanut omaa kantaa, tästä
on käyty parlamentaarista keskustelua ja voimakasta julkistakin keskustelua. Esityksen
taustalla ovat siis Ukrainan sodan opit Venäjän sodankäyntitavasta. Venäjä käyttää edel-
leen massamaisesti jalkaväkeä, ja siihen jalkaväkimiinat ovat yksi keskeinen puolustuksel-
linen asejärjestelmä. Jalkaväkimiinojen keskeiset hyödyt tulevat siitä, että jalkaväkimi-
noilla voidaan hidastaa vihollisen etenemistä, ohjata vihollisen kulkua puolustajalle otolli-
siin maasto-olosuhteisiin ja aiheuttaa miinoilla niin sanottua miinakauhua, joka estää yli-
päättään vihollisen toimintaa tietyillä alueilla. Jalkaväkimiinojen käyttö myös vähentää
Suomen omia tappioita tarvittaessa, eli siis meidän reserviläisten tappioita voidaan vähen-
tää miinojen hyödyntämisellä.

Erityisesti Suomelle miinat ovat olennainen kysymys. Meillä on pitkä maaraja Venäjän
kanssa, joten kysymys miinojen osalta on meille paljon olennaisempi kuin esimerkiksi
Länsi-Euroopan saarivaltioille. Se on täysin luontevaa sen takia, että Suomi on tässä hyvin
aloitteellinen. Meidän maasto-olosuhteet puoltavat sitä, että jalkaväkimiinat otettaisiin
käyttöön, koska meillä on hajanainen, rikkonainen ja laaja maastoalue, jonka kapeikkoihin
ja järvien väliköihin sopii hyvin suluttaminen, linnoittaminen ja miinoittaminen. Meidän
reserviarmeijalle jalkaväkimiinat ovat myös juuri sopiva asejärjestelmä. Se on yksinkertai-
nen, helppokäyttöinen ja toimintavarma. Jalkaväkimiinat ovat myös huoltovarmoja. Niitä
voidaan myös kriisiaikana tuottaa kotimaassa ja niitä voidaan varastoida merkittäviä mää-
riä pitkiksikin ajoiksi. Miinoittamistoiminta on Suomessa maailman vastuullisinta. Miino-
ja tietysti käytetään vain, jos vihollinen aikoo hyökätä Suomeen. Miinat merkitään karttoi-
hin, jotta omat joukot kykenevät kulkemaan turvallisesti alueilla, mutta miinat voidaan
myös raivata pois jälkikäte.

Esimerkiksi kansainvälistä miinoitukseen liittyvää raivaamistyötä tullaan jatkamaan, se
on selvää, ja kansainvälinen oikeus tulee olemaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan
keskiössä jatkossakin. Tiedämme historiasta, että Venäjälle varsinaisesti kansainvälinen
oikeus ei ole mikään pidäke. Sen takia tässäkin asiassa olemme joutuneet menemään puo-
lustukselliset perusteet edellä.

Vielä kerran kiitoksia valiokunnalle mietinnöstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Ja sitten... [Vastauspu-
heenvuoropyyntöjä] Meinasin juuri kysyä, onko tarvetta käydä lyhyttahtista keskustelua,

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

mutta näyttää siltä, että on. Elikkä ne, jotka haluavat käyttää puheenvuoron tässä, paina-
kaa V-painiketta ja nouskaa seisomaan. — Edustaja Koskinen.

14.16 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En pyytänyt puheenvuoroa, mutta voin toki vahvistaa, [Antti Kaikkonen: Kaikki muut pyysi kyllä!] että ministeri aivan oikein totesi, että tätä laajalla konsensuksella käsiteltiin niin puolustusvaliokunnassa kuin ulkoasiainvaliokunnassakin, ja toivottavasti tämä eduskuntakäsittelykään ei liiaksi revähdytä näitä näkemyksiä.

On ymmärrettävää, että esimerkiksi eri järjestöjen puolelta tuodaan vahvaakin kritiikkiä, kun lähdetään hyvin ikään kuin kapeasta näkökulmasta puolustamaan humanitaarista oikeutta tahi juuri tällaista kattavaa kansainvälistä aserajoitussopimusta. Mutta sitten mitä laveammin keskustellaan esimerkiksi kansainvälisessä ympäristössä, sitä helpommin siellä kyllä ymmärretään, että Suomen maantieteellisessä asemassa tällainen poikkeava irtautuminen sopimuksesta on perusteltua. Se on sinänsä kansainvälisen oikeuden mukaista, koska sopimuksessa nimenomaan on mahdollistettu tämä irtautuminen sillä kuuden kuukauden viiveajalla sopimuksesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ajattelin, että valiokunnan puheenjohtaja haluaa käyttää puheenvuoron. — Varapuheenjohtaja Vikman.

14.17 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos oppositiopuolueille vahvasta tuesta, lähes yksimielisestä tuesta, valiokuntakäsittelyn aikana tälle tärkeälle hallituksen esitykselle. Ottawan sopimuksesta irtautuminen vahvistaa Suomen turvallisuutta ja puolustuskykyä.

Ulkoasiainvaliokunnan lähes yksimielinen mietintö lähti siitä, että Suomen turvallisuus ja puolustus nostetaan etusijalle tätä asiaa arvioitaessa. Ottawan sopimuksesta irtautumiselle on selkeät perusteet, ja, kuten ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa arvioitaessa täytyykin, Suomen turvallisuus on se ratkaiseva tilanteessa, jossa Venäjä muodostaa vakavan ja pitkäkestoisen uhan Suomelle ja koko Euroopalle samaan aikaan, kun meillä on pisin Naton raja turvattavana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vähämäki.

14.18 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Ensinnäkin täytyy kiittää ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaa ja koko valiokunnan jäsenistöä sekä puolustusvaliokuntaa. Se käsitys, mikä minulle ulkoasiainvaliokunnan työstä tuli, on, että tämä ehdotus käsiteltiin hyvin asianmukaisesti nopealla aikataululla mutta hyvin täsmällisesti.

Kun Suomi todellakin liittyi Ottawan sopimukseen 2012, Puolustusvoimat ei tuolloinkaan suositellut jalkaväkimiinoista luopumista. Suluttaminen on iso osa, olennainen osa, Suomen puolustusta.

Kotimainen tuotanto täytyisi saada käyntiin tavanomaisten miinojen tai älymiinojen osalta. Meillä on teknologinen kyky siihen. Tätä myöskin puolustusvaliokunta esitti.

Nyt tässä mietinnössä Suomi yhdistää kovan puolustuksen ja kohdennetun avun eduskunnan lausuman mukaisesti.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Ja vielä aivan lopuksi ulkoasiainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen on edelleen täytettävä muista kansainvälisistä velvoitteista johtuvat velvoitteet, muun muassa asevalvontasopimukset sekä ihmisoikeussopimukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

14.20 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen Keskusta ja keskustan eduskuntaryhmä tukevat irtaantumista Ottawan sopimuksesta täysin yksimielisesti, ja meillä ei ole mitään poikkeamia tai irtaantumisia tästä asiasta. Kaikki me tiedämme, miten maailma on muuttunut. Se on muuttunut ikävään suuntaan. Meidän turvallisuusympäristömme on, niin kuin tässä ministeri ja valiokunnan puheenjohtaja hyvin kuvasivat, muuttunut synkempään ja vaarallisempaan suuntaan, ja meidän täytyy ajatella ensisijaisesti Suomen puolustusta.

Rouva puhemies! Tässä salissa ja varmaan useimmille suomalaisillekin ovat ihan itsestään selviä tai lähes itsestään selviä tietyt asiat, mutta silti totean ne, kun on joitakin poikkeaviakin somekeskusteluja ja kommentteja kuullut. Tietenkin miinoja käytetään vain siinä tilanteessa, että Suomi on ajautunut sotilaalliseen konfliktiin. Mitään miinoitteita meillä ei tietenkään ole rauhanaikana. Ja se on erittäin tärkeä asia muistaa, että Suomessa tehdään aina kartat siitä, kun miinoite on tehty. Meillä ei ole koskaan käytetty miinoja sillä tavalla kuin joissakin verisissä konflikteissa maailmalla, joiden vuoksi Ottawan sopimus on tehty.

Arvoisa puhemies! Totta kai Suomi jatkaa humanitääristä työtä ja työtä henkilömiinojen aiheuttamien vahinkojen ja ongelmien korjaamiseksi ja auttamiseksi maailmalla. [Puhemies koputtaa] Tämä päätös ei muuta sitä millään tavalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

14.21 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset ulkoasiainvaliokunnalle ja myös puolustusvaliokunnalle. Mielestäni mietintö on oikein hyvin perusteltu, ja puolustusvaliokunnan lausunto myös antaa kyllä pohjan tehdä tämä päätös, joka ei tietysti ole sillä tavalla ilonaihe, että aseistariisuntasopimukset ovat merkittävä osa, jolla maailmaa on tehty paremmaksi paikaksi, mutta tässä ajassa erittäin perusteltu päätös Suomelta aivan sääntöjen ja sopimuksen pykälien mukaisesti aloittaa sitten tämä irtautuminen ja se päätökseen saada.

Haluaisin vielä erikseen korostaa tätä lausumaa. Pidän sitä erittäin tärkeänä ja itse asiassa erinomaisena osana tätä mietinnössä mainittua strategista viestintää mutta ennen kaikkea tärkeänä sitoumuksena siihen, että maailmasta tehdään turvallisempi paikka ihmisille. Sinne tänne kylvetyt miinat eivät sitä tee, joten pidän kyllä erittäin tärkeänä, että tämä lausuma tässä mukana on.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

14.22 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälinen monenkeskinen järjestelmä ja siitä kiinni pitäminen on Suomen turvallisuuden etu, ja nyt irtautumalla Ottawan sopimuksesta me itse heikennämme tätä meille tärkeää sääntöpohjaista järjestelmää, jonka luomalla tasapainolla pyritään nimenomaan ehkäisemään myös konfliktien syntyä.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Sitten tästä itse prosessista, joka oli erittäin kiireinen ja hätäinen ja joka ei myöskään parlamentarismien henkeä kunnioittanut, ymmärsin, että muille oppositiopuolueille oli tärkeätä tämän päätöksen yhteydessä nimenomaan se, että miinanraivaustyötä vahvistettaisiin nykyisestä. Nyt ulkoasiainvaliokunta ei näin linjannut, vaan sen sijaan rahoitus on laskusuuntainen.

Sitten toinen reunaehto oli se, että jos tuotanto aloitettaisiin kotimaassa, niin maamiinoille asetettaisiin maastavientikielto. Tätäkään ulkoasiainvaliokunta ei ollut valmis linjaamaan, joten nyt ollaan tilanteessa, jossa sitten mahdollisesti voidaan tulevaisuudessa aloittaa vientiä. [Puhemies koputtaa] Tämä on minusta aivan käsittämätön lisäys tässä koko prosessissa, [Puhemies koputtaa] että Suomi lähtisi omilla toimillaan vielä [Puhemies: Aika!] lisäämään maamiinojen määrää maailmassa. [Ben Zyskowicz: Auttamalla vaikka Viroa, se olisi ihan kauheaa!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Biaudet. [Välihuuto] — Jos te nyt sallitte, että muutkin saavat vähän puhua.

14.23 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puheenvuoro oli minulla. [Timo Heinonen: On edelleen! Aika juoksee!] — Kyllä, aika juoksee.

Ottawan sopimuksen päätös ei ole todellakaan yksinkertainen. Mielestäni on ehkä väärin keneltäkään sanoa, että tämä on ollut yksinkertainen ja helppo punninta. Kun Ottawan sopimukseen liitettiin, se tehtiin nimenomaan Suomen turvallisuuden lisäämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi maailmassa. [Sanna Antikainen: Mikä väite tämä on? Vastakeksitty väite!] Se oli juuri sitä päätösten tekoa. Punainen Risti on antanut todella, todella vahvan lausunnon ja vedonnut Suomeen, että emme olisi näin päättämässä, [Sanna Antikainen: Ja siellä on monia virheellisiä!] mutta koska kuitenkin näyttää olevan nyt näin, niin he nostavat esille sen merkityksen, että tällä Suomen muutoksella samalla kuitenkin sitoudutaan laajemmin sopimuksen tavoitteisiin, humanitäärisen oikeuden kunnioittamiseen ja humanitäärisen miinatoimintaan ja että ei miinojen maastavientiä tule jättää harkinnanvaraisen lupaprosessin varaan ja samalla mahdollistaa miinojen kehittämistä vientituotteeksi. He sanovat, että mikäli miinoja jatkossa valmistetaan Suomessa, ne tulisi jo lainsäätämisen yhteydessä asettaa maastavientikieltoon. Olisin kuullut vain, mitä mieltä olette ja millaisia mahdollisuuksia on. Mehän emme koskaan ole vieneet miinoja, emme myöskään [Puhemies koputtaa] silloin kun emme ole vielä olleet Ottawan sopimuksessa, koska silloin arvioitiin, [Puhemies: Aika!] että se ei ole tarkoituksenmukaista. Millä tavalla tätä voisi nyt hallita tulevaisuudessa, [Puhemies: Aika!] jotta emme lisää miinojen käyttöä maailmalla?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

14.25 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit ajoivat jo eduskuntavaaliohjelmassamme irtautumista Ottawan miinakieltosopimuksesta, eli kannatamme näin ollen Suomen irtautumista jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta. Suomen on varauduttava Venäjän sodan loppumiseen Ukrainassa ja siihen, mikä on Venäjän seuraava siirto. Nyt on aika laittaa tämä puolustuksellinen asia kuntoon. Suomi käyttää miinoja vastuullisesti. Eivät ne ole siviilejä varten, vaan se on sellainen pe-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

lote, mitä meidän itärajamme tarvitsee. Tästä syystä kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä iloitsee valiokunnan miltei täysin yksimielisestä mietinnöstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindberg.

14.26 Jarmo Lindberg kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olin pari viikkoa sitten Lontoossa jalkaväkimiinoja käsittelevässä paneelissa kenraali David Petrauksen kanssa. Hän on entinen Yhdysvaltain Afganistanin-joukkojen komentaja ja keskustiedustelupalvelu CIA:n pääjohtaja. Hän on käynyt kuusi kertaa Ukrainassa keskustelemassa taistelujen kulusta. Hän kertoi, mikä on muuttunut Venäjän sodankäynnissä: Venäjän joukot olivat sodan ensivaiheessa panssaroitujen ajoneuvojen sisällä. Nyt Donbasin alueella Ukrainan joukot ovat drooneillaan ja panssarintorjunnallaan estäneet panssaroitujen ajoneuvojen käytön, minkä vuoksi Venäjä jalkauttaa sotilaansa massamaisesti maastoon, jolloin jalkaväkimiinojen käytöllä on tehoa. Venäjän sodankäynti on siis muuttunut, ja vieläpä tämän sodan aikana. Mikään asejärjestelmä ei yksinään ratkaise sotaa, mutta jalkaväkimiinat yhdessä droonien, panssarintorjunnan ja esteiden kanssa tehostavat Suomen maavoimien torjuntakykyä pitkällä itärajalla.

Arvoisa puhemies! Suomelle miinat ovat puolustusase. Suomi käyttää jalkaväkimiinoja vain kriisitilanteessa sotatoimialueille merkiten miinoitukset, jotta ne jälkikäteen voidaan raivata pois. Samalla Suomi jatkaa vastuullisesti osallistumistaan humanitäärisen miinanraivaukseen eri puolilla maailmaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niemi.

14.27 Veijo Niemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aika, jolloin Suomi liittyi Ottawan sopimukseen, oli täysin eri kuin mikä on aika tänä päivänä. On aivan ehdottoman tärkeitä, että me irtaudumme Ottawan sopimuksesta. Jalkaväkimiina on varsinainen pelote, se ei ole mikään hyökkäysase. Sillä me pystymme torjumaan vihollisen ajatukset tulla meidän maahamme. Me pystymme sillä estämään myöskin sen, että vihollinen pääsee purkamaan meidän telamiinojamme, jotka ovat hyvin merkityksellisiä sillä kohtaa, jos vihollisella on tarkoitus tulla tänne raskaammalla aseistuksella.

Ottawan sopimushan ei ole myöskään missään vaiheessa estänyt meiltä valmiutta olla tekemässä tarvittaessa näitä miinoja koko ajan, elikkä meillä on hyvin nopeakin valmius näitä valmistaa. Mielestäni on tärkeitä, että ne pystytään valmistamaan kotimaassa, ja tätä mieltä on myöskin Puolustusvoimat. Puolustusvoimathan on ehdottomasti sitä mieltä, että telamiinojen lisäksi jalkaväkimiinat täytyy ottaa tänä päivänä käyttöön. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkinen.

14.28 Riitta Mäkinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me elämme, ikävä kyllä, aikaa, jossa Suomen kansallinen turvallisuus ja oikeus turvata suvereenisuuttaan korostuvat rehellisesti sanottuna melko fundamentaalisella tavalla. Olemme joutuneet todistamaan, kuinka raakalaismaisella tavalla Venäjä sotaa käy miestappioista piittaamatta. Suomen maasto, pitkä maaraja ja reaaliset voimavaramme huomioiden jalkaväkimiinojen palautus osaksi asevoimia on täysin perusteltua.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Mielestäni nyt olisi syytä varmistaa viestinnällä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin ymmärrys vastuullisuudesta, jolla Suomi pakkotilanteessa miinoja käyttäisi, vastuullisuudesta liittyen miinanraivaamiseen ja siviilien suojelemiseen. Meillä on myös teknologista kykyä kehittää miinoja, joilla humanitaarisia riskejä voidaan estää, ja tähän työhön pitää ilman muuta ryhtyä ja sitä osaamista hyödyntää. Arvoisa puolustusministeri, kysyisin: millaisen painoarvon te tällaiselle viestinnälle tässä ajassa ja hetkessä annatte? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

14.30 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todella hyvä, että Suomi irtautuu Ottawan sopimuksesta. Suomi ei tietenkään miinoja käyttäisi tositilanteessa muuta kuin oman maamme puolustamiseen, ja niin kuin esittelypuheenvuorossa kuulumme, sitten niistä miinakentistä tietenkin tehdään tarkat kartat, niin että tilanne kun on ohi, ne voidaan purkaa pois. Suomalaiset miinat eivät koskaan ole levällään siellä sun täällä, niin kuin esimerkiksi Afrikassa tapahtuu paljon.

Asun tuolla itärajan pinnassa ja näen sen metsäisen alueen koko ajan ympärilläni ja olen ikäni elänyt siellä, ja niissä olosuhteissa miina on todella tehokas puolustusväline, jolla esitetään maahan tunkeutuva vihollinen. Kuten kuulumme tässä edustaja Lindbergin asiantuntevassa puheenvuorossa, miten Venäjä on taistelutaktiikkaansa muuttanut, niin tämä sopii tähän tilanteeseen erittäin hyvin.

Todellakin kaikki Suomen miinat ovat Puolustusvoimien tarkassa valvonnassa ja ne ovat varastoissa ja niitä käytetään vain silloin kun tositilanne on edessä, eli niistä ei ole kellekään vaaraa. Rinnastus siitä, että tämä vaarantaisi joissakin muissa maissa ihmisten terveyden ja varsinkin siviilien terveyden, on aivan ihmeellinen ja kummallinen suorastaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

14.31 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omassa pohdinnassani henkilömiinojen käyttöönottoa puoltavat perusteet eivät riitä korvaamaan sitä haittaa, joka sääntöperusteiselle maailmalle irtaantumisesta koituu, ja sitä haittaa, joka miinoista koituu siviileille.

Vahvistaisiko henkilömiinojen käyttöönotto Suomen puolustusta? Vahvistaisi varmasti, kuten minkä muunkin tahansa asejärjestelmän käyttöönotto. Emme kuitenkaan tee niidenkään suhteen päätöksiä vain puolustuskyvyn kasvattamisen suhteen, vaan katsomme aina kokonaisturvallisuutta. Omaksi käsityksekseni on muodostunut se, että pystymme vastaamaan Venäjän aiheuttamaan turvallisuushkaan ilman irtaantumista Ottawan sopimuksesta. Jos emme pystyisi, kantani voisi olla toinen.

Olen huolissani kansainvälisen sääntöperusteisen järjestelmän heikkenemisestä. Jos Suomen kaltainen maa eroaa Ottawan sopimuksesta, heikentää se entisestään koko järjestelmää, ja pienenä valtiona sääntöperusteinen järjestelmä on meidän suurin turva.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wickström.

14.32 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Tässä kohtaa on hyvä muistuttaa, miksi me olemme tässä tilanteessa. Me ollaan tässä

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

tilanteessa sen takia, että meillä on rajanaapuri, joka ei halua noudattaa kansainvälisiä sääntöjä ja sitä sääntöpohjaista yhteiskuntaa, jollaista me halutaan ylläpitää Euroopassa ja muualla maailmalla.

Me RKP:ssä ajatellaan näin, että tällaista sopimussyhteiskuntaa ja globaalia maailmaa pitää ylläpitää, mutta tilanne on se, että meillä on rajanaapuri, joka tätä ei noudata. Siksi itse kannatan hallituksen esitystä ja olen hyvin kiitollinen siitä, että valiokunnan käsittelyssä tälle mietinnölle tuli laajaa tukea myöskin oppositiosta.

On ymmärrettävää, että tämä päätös herättää keskustelua, ja on tärkeää, että kansainvälisillä areenoilla viedään eteenpäin sitä viestiä, missä erityisasemassa Suomi on tällä hetkellä, jotta tästä ei synny väärinkäsityksiä. Mutta haluan myöskin alleviivata sitä, että se, että me lähdemme tästä sopimuksesta, ei ole mikään rikkomus. Se on ollut mahdollisuus, mikä meille tuli jo siinä kohtaa, kun me menimme tähän sopimukseen mukaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Päivi.

14.33 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hienoa, että tämä kansallista puolustustamme vahvistava päätös ollaan hyväksymässä laajalla enemmistöllä. Suomella tähän on aivan erityiset perusteet: 1 340 kilometrin yhteinen raja aggressiivisesti hyökkäyssotaa käyvän Venäjän kanssa ja lisäksi kokemukset siitä, millä tavoin Venäjä sotii Ukrainassa.

Kristillisdemokraattien puoluekokous ehdotti Ottawan sopimuksesta irtautumista vuonna 2019, ja ryhmämme tukee siis vahvasti tätä päätöstä. Mutta samalla totean, että kyllä myös poikkeavat mielipiteet, kuten täällä edustaja Honkasalo ja edustaja Pitko ovat esittäneet, kuuluvat demokratiaan, ja niille paikkansa todellakin sallittakoon. Mutta pidän silti erinomaisena, että meillä näyttää olevan laaja parlamentaarinen tuki tälle päätökselle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kauma.

14.34 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen aivan samaa mieltä kuin edellinen puhuja siitä, että on todella hyvä, että Suomen valtiojohto ja eduskunta laajasti ovat nyt päätyvässä siihen, että Suomen kannattaa hakeutua pois Ottawan jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta.

Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa, mutta muuttunut turvallisuusympäristö Euroopassa kyllä edellyttää hallitukselta toimia puolustuksen vahvistamiseksi. Miinat ovat hyvä tapa tähän, koska ne ovat nopeita rakentaa, helppokäyttöisiä ja edullisia ja soveltuvat juuri niihin oloihin, joissa me elämme. Meillä on pitkä yhteinen raja Venäjän kanssa, ja tämä täydentää erittäin hyvin yhteistä muuta puolustustamme.

Haluaisin myös korostaa sitä, että miinojahan ei tulla laittamaan maastoon rauhanaikana, vaan ne varastoidaan, ja ne vaativat hyvin yksityiskohtaisen ja tarkan arvioinnin silloin kun niitä otetaan käyttöön, ja ainoastaan vain siis sodan aikana. On lisäksi todella hyvä, että Suomi jatkaa vahvaa tukea myöskin humanitääriselle miinatoiminnalle tästä eteenkin päin, [Puhemies koputtaa] kuten täällä moni on todennut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

14.36 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 13 vuotta sitten Suomi liittyi Ottawan sopimukseen, ja nyt se virhe vihdoinkin oikaistaan.

Naapurimaamme Venäjä ei ole muuttunut eikä tule muuttumaan yhtään miksikään. Hyökkäyssota jatkuu Ukrainassa, on jatkunut jo yli kolme vuotta. Näinä aikoina puolustukseen on panostettava, ja todellakin olemme panostaneet maanpuolustukseen ja huoltovarmuuteen. Satsaamme myös ampumaratoihin. Teemme päätöksiä ajatellen aina ensimmäisenä Suomea ja suomalaisia. Emme voi todellakaan jättää korjaamatta aiemmin tehtyjä virheitä, vaan päinvastoin rakennamme yhä turvallisempaa, iskunkestävämpää ja varmempaa Suomea. Jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta irtautuminen on tärkeä teko isänmaan eteen. On meidän tehtävämme pitää huolta puolustuskyvystämme ja turvata maamme itsenäisyys ja kansalaistemme turvallisuus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari.

14.37 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! SDP:lle Suomen ja suomalaisten turvallisuus on tärkeää, ja yhdyimme tähän ulkoasiainvaliokunnan mietintöön. Kiitoksia vielä edustaja Koskiselle mietinnön hyvästä läpikäynnistä. Niiden, jotka ovat kiinnostuneet siitä, mitä mietinnössä on sisällä, kannattaa kuunnella edustaja Koskinen puheenvuoro. Siellä on paljon asioita.

Ottawan sopimukseen liittyminen vuonna 2012 oli päätös, joka tehtiin omana aikanaan. Tänä päivänä turvallisuusympäristön muutoksesta johtuen joudumme tästä sopimuksesta irtautumaan, ja siihen on pitävät ja hyvät perustelut, jotka löytyvät muun muassa puolustusvaliokunnan omasta lausunnosta ja ulkoasiainvaliokunnan mietinnöstä. Venäjän hyökkäyssota tappioista välittämättä on valitettavasti aikaa, johon meidänkin pitää varautua.

Täällä on korostettu sitä, että jalkaväkimiinat ovat nimenomaan puolustusase ja ne laitetaan rauhanaikana varastoon. Arvoisa ministeri, pidän äärimmäisen tärkeänä, että tätä myös informoidaan niin kotimaassa kuin ulkomailla. Suomi pitää omasta kansallisesta turvallisuudesta ja itsemääräämisoikeudesta hyvän huolen järkevällä tavalla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen. [Mikrofoni on kiinni] — Edustaja, mikrofoni vissiin jumittaa. [Petri Honkonen: No niin, kyllä, anteeksi!]

14.38 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtion itsemääräämisoikeus ja itsenäisyys ovat perusedellytyksiä sille, että oikeusvaltio voi toteutua, ja onkin ihan oikein, että Suomella näyttäisi hyvin laajasti tämänkin keskustelun perusteella olevan valmiutta tarkastella aikaisempia linjauksia, joita on hyvin erilaisessa tilannekuvassa ja maailmanajassa tehty, ja hyvä, että näin tämän miinakieltosopimuksenkin osalta tehdään.

Omalta osaltani yhdyin siihen näkemykseen, että suomalaisessa varusmieskoulutuksessa ja suomalaisessa sotilaskoulutuksessa jalkaväkimiinojen ja myös muiden miinajärjestelmien käyttö on hyvin huolellista. Siihen koulutetaan hyvin perusteellisesti, ja Suomen armeija tietää, mihin ne miinat on laittanut, ja ne voidaan myös asianmukaisesti raivata. Näin itse pioneerikoulutuksen aikana saaneena voin todeta ja luotan siihen, että tämä sama taso, ellei jopa parempana, tulee jatkumaan [Puhemies koputtaa] tämän muutoksen jälkeenkin.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaleva.

14.39 **Atte Kaleva kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt toisin kuin täällä salissa on esitetty, tämä Suomen irtautuminen Ottawan sopimuksesta ei tietenkään millään tavoin rapauta kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää, vaan päinvastoin Suomi irtautuu sopimuksesta siihen sopimukseen kirjatun irtautumisprosessin mukaisesti. Olisi aivan eri asia, jos me täällä sanottaisiin, että me lopetetaan noudattamasta sitä sopimusta yhtäkkiä. Ei, vaan me irtaudutaan nimenomaan kunnioittaen tätä sääntöpohjaista järjestelmää ja tätä sopimusta.

Sitten toinen on tämä myyntikielto, jota täällä on esitetty, kategorinen myyntikielto. Olen nyt perin kummallista se, että kun meidän läheiset liittolaiset, siis sekä Naton että EU:n piirissä — Viro, Latvia, Liettua, Puola — ovat irtautuneet tai irtautumassa Ottawan sopimuksesta, niin jos me täällä tuotetaan niitä jalkaväkimiinoja, me ei voitaisi niitä myydä näihin maihin. Se olisi hyvin absurdia. Edelleenkin Suomi toimii vastuullisesti. Me ei olla niitä miinoja myymässä minnekään tuonne konfliktimaihin, missä niitä käytetään täysin holtittomasti.

Suomi toimii vastuullisesti myös sikäli, että kun tästä sopimuksesta irtaudutaan, niin niitä miinoja ei mennä tuonne kaivamaan maahan itärajalle, ei suinkaan, vaan ne pysyvät varastoissa. Suomi käyttää niitä vain konfliktin aikana, ja silloin hyvin vastuullisesti niistä tehdään aina sulutteen seloste, jotta ne voidaan raivata. Tämä on täysin selvä asia.

Edelleenkin, vaikka irtaudutaan Ottawan sopimuksesta, Suomi toimii miinakysymyksessä hyvin vastuullisesti. — Kiitos. [Juha Hänninen: Asia on juuri näin!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

14.41 **Tomi Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen seissyt kouluttajana suomalaisessa miinoitteessa useita kymmeniä, mahdollisesti jopa satoja kertoja, kaikkina vuodenaikoina, kaikissa sääolosuhteissa. Tämän kymmenen vuoden kokemuksella pioneeriupseerina olen vakuuttunut siitä, että suomalaisen sotilaan rakentama miinoite on turvallinen maatumme puolustaville sotilaille ja sen maan kansalaisille, joita sillä miina-aseella puolustetaan. Suomalaisella sotilaalla on ollut aina tiukka miinoittamiskuri. Se on tärkeä turvallisuustekijä myös koulutuksen aikana.

Miinoja käytetään tarkan suunnitelmallisesti. Miinoitteet myös dokumentoidaan siten, että jokainen miina on paikannettu ja merkitty dokumentteihin ja karttapiiroksiin. Tämä on tärkeä koulutuksellinen asia ja merkittävä osa myös palvelusturvallisuutta. Väite tai mielikuva, että miinoja käytettäisiin, ainakaan Suomessa, huolimattomasti, on tuulesta temmattu. Ei suomalaisella tykistölläkään roiskita minne sattuu, vaan kaikkien armeijamme aseiden käyttö on tarkkaan kontrolloitua ja suunniteltua.

Toivon, että tässä tapauksessa eduskunta äänestää tässä salissa Suomen turvallisuuden puolesta ja Ottawan sopimuksesta irtautumisen puolesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

14.42 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella valitettavaa, että Venäjän sotatoimet Georgiaa ja Ukrainaa sekä kyberhyökkäykset ja muut hybridiopeeraatiot naapurimaita vastaan ovat oikeastaan johtaneet meidät siihen tilanteeseen, että Suo-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

mi on nyt irtaantumassa Ottawan sopimuksesta, joka on kieltänyt jalkaväkimiinat ja on ollut erittäin tuloksellinen kansainvälinen sopimus erityisesti miinojen siviiliuhrien vähentämiseksi.

Mutta on selvää, että idealismi ei saa mennä realismiin edelle, kun kysymys on Suomen turvallisuudesta ja myös suomalaisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Ja kuten täällä on jo hyvissä puheenvuoroissa muun muassa edustaja Kaleva nostanut esille sen, mitenkä niitä miinoja, jos niitä joskus jouduttaisiin käyttämään, tultaisiin käyttämään, niin nimenomaan suomalaisten turvallisuuden vahvistamiseksi eikä niin kuin olemme esimerkiksi nähneet vuosikymmenien aikana Bosnian tai Angolan sisällissodissa, joissa miinoja kirjaimellisesti kylvettiin sinne sun tänne, jolloin orastavankaan rauhan aikana niitä ei ole kyetty sieltä puhdistamaan tehokkaasti. Toivon itsekin, että ehkä tätä näkökulmaa pidettäisiin enemmän yllä, miksi näitä nimenomaan ollaan [Puhemies koputtaa] Suomessa ottamassa käyttöön ja mikä niitten käyttötarkoitus tulisi olemaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mattila.

14.43 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kannatan Suomen irtautumista Ottawan sopimuksesta. Ajattelen niin, että irtautuminen jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta on johdonmukainen askel Suomen oman puolustuksen vahvistamisessa. Kun sopimukseen aikoinaan sitouduttiin, oli maailmantilanne ihan toisenlainen.

On luontevaa vahvistaa pitkää itärajaa tarvittaessa jalkaväkimiinoilla, jotka ovat vaarallisia maahantunkeutumista yrittäville. Muut maat kyllä ymmärtävät Suomen aseman ja tilanteen Venäjän naapurimaana. Suomen kohtalon täytyy olla Suomen omissa käsissä, ja toivottavasti saamme tämän tärkeän lakiesityksen maaliin torstaina.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hyrkkö.

14.44 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ottawan sopimus on yksi maailman onnistuneimmista ja tehokkaimmista aserajoitussopimuksista. Pidän tärkeänä, että myös sopimuksesta irtautumista kannattavat tunnistaisivat ne riskit, jotka tähän päätökseen liittyvät. Ajatus, että sopimuksesta irtautuminen jollain lailla vahvistaisi sopimusjärjestelmää, on kyllä todellisuudelle varsin vieras. Irtautumalla tästä sopimuksesta Suomi osaltaan edesauttaa kehitystä, jossa yhä useammat valtiot voivat nähdä mahdollisena irtautua sotatilanteita varten luoduista sopimuksista. En erityisesti arvosta argumentaatiota, jossa Suomea sitovien ja Suomea myös suojaavien kansainvälisten sopimusten puolustaminen asetetaan jollain lailla vastakkain turvallisuuden kanssa. Minä uskon, että aivan jokainen tässä salissa tekee päätöksensä Suomen turvallisuus edellä. Monelle tuntuu olevan tärkeää vakuuttaa, että Suomi on poikkeuksellinen miinojen käyttäjä. Tässäkin asiassa on ehkä kuitenkin rehellistä nähdä ne harmaan sävyt ja se tosiasia, että henkilömiinat määritelmällisesti ovat aseita, joiden kohdetta ei voi vastuullisinkaan miinoittaja valita.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

14.45 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on radikaalisti muuttunut Venäjän bruttaalin Ukrainaan hyökkäyksen vuok-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

si. Sodankäynnin myötä myös Suomen on pitänyt arvioida puolustuskykyjään ja puolustustarpeitaan. Puolustusvoimat ei aikoinaan kannattanut Ottawan sopimukseen liittymistä. Nyt tehdyn selvityksen ja huolellisen arvion mukaan Puolustusvoimat kannattaa Ottawan sopimuksesta irtautumista.

Jalkaväkimiinat ovat puolustuksellinen asejärjestelmä. Sitä todella käytetään vain sodan, sotilaallisen kriisin aikana. Miinat merkitään tarkoin karttoihin, ja ne voidaan myös raivata pois. Miinoitetulla alueella eivät siviilit liiku. Jalkaväkimiinat ovat tehokas, myös kustannustehokas järjestelmä. Se on huoltovarmuuden kannalta hyvä. Kotimainen puolustusteollisuus voi jalkaväkimiinoja valmistaa, ja myös Puolustusvoimilla on siihen valmius. Kansainvälistä humanitääristä työtä tällä sektorilla tietenkin jatketaan.

KD on tosiaan kannattanut jo pitkään Ottawan sopimuksesta irtaantumista. Hyvä, että se nyt viimein toteutuu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

14.46 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ulkoasiainvaliokunnalle asian maaliin saattamisesta eduskunnassa ja ministeri Häkkäselle ja ministeri Valtoselle tämän asian valmistelusta.

Suomi irtaantuu nyt Ottawan sopimuksesta, ja otamme jalkaväkimiinat varastoihin. Suomi irtaantuu Ottawan sopimuksesta täsmälleen tämän sopimuksen omien määräysten mukaisesti. Suomi siis kunnioittaa tekemiään sopimuksia tässäkin. Sääntöpohjaisesta maailmanjärjestyksestä kiinni pitäminen ei tarkoita sitä, että ei voisi koskaan irtaantua tekemisistään ratkaisusta, kun kansallinen etu tätä vaatii, ja nyt vaatii. Irtaanumme nyt siis Ottawan sopimuksesta, mihin itse asiassa Venäjän naapurimaan ei olisi pitänyt edes koskaan liittyä. Syy meidän irtaantumiseemme on Venäjä, Venäjä, Venäjä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Huru.

14.47 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Entisenä miinanraivaajana ja rauhanturvaajaveteraanina ilolla tervehdin tätä hallituksen esitystä Ottawan miinakieltosopimuksesta irtautumiseksi.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, tämä esitys sopimuksen irtisanomisesta perustuu Suomen puolustusteollisuuden tarpeisiin heikentyneessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkein päämäärä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi. Näiden päämäärien turvaamiseksi ja voidakseen tarvittaessa vastata pitkäkestoiseen ja laajamittaiseen sodankäyntiin Suomen on kyettävä kehittämään puolustuksensa suorituskykyä. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista irtisanoa yleissopimus, ja sopimuksen irtisanominen mahdollistaa jalkaväkimiinajärjestelmän palauttamisen.

Kysyisinkin ministeriltä: Miten näette ulkoasiainvaliokunnan lausunnon? Onko Suomessa kykyä jatkossakin [Puhemies koputtaa] myös humanitaariseen miinanraivaukseen? [Eva Biaudet: Hyvä kysymys!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

14.49 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävästi, ja meillä on velvollisuus varautua mahdollisiin uhiin kokonaisvaltaisesti. Jalkaväkimiinat eivät ole kevyin perustein käytettäviä aseita, vaan ne ovat osa uskottavaa puolustusta, jonka tehtävä on hidastaa hyökkääjää, ohjata vihollisen kulkua, suojata siviilejä ja ostaa aikaa omille joukoille. Täysin korvaavaa menetelmää jalkaväkimiinoille ei ole, vaikka teknologia kehittyy. Myöskään miinapelotetta ei voi korvata.

Suomen kokemus miinojen vastuullisesta käytöstä on vahva. Merkinnästä ja raivauksesta pidetään vahvaa dokumentointia. Käyttö rajataan tiukasti kotimaan puolustukseen. Ottawan sopimuksesta irtautuminen on kansainvälisen oikeuden mukaista, kun kansallinen turvallisuus sitä edellyttää. Tämä päätös tehdään, jotta voimme varautua ja varmistaa puolustuskyvyn uskottavuuden.

Turvallisuus rakennetaan rauhan aikana, ja siksi tuen hallituksen esitystä vastuullisena ja välttämättömänä toimenpiteenä. [Kokoomuksen ryhmästä: Hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

14.50 Hilikka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuen jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta irtautumista ja niin myös keskustan ryhmä yhteneväisesti. Luotan turvallisuusammattilaisten arvioon, nimittäin riittävän sotilaallisen pelotteen arvioinnista ei nähdäkseni tulisi tehdä poliittista huutokauppaa.

Suomi liittyi Ottawan sopimukseen vuonna 2012, mutta nyt on toisenlainen aika. Uskon vahvasti, että maailmalla on ymmärrystä Suomen muuttuneelle ratkaisulle. Kansainvälinen ilmapiiri on kiristynyt, ja naapurimaamme Venäjä käy sotaa Ukrainassa. Ukrainan sodassa jälkiväkimiinat ovat olleet tärkeässä roolissa. Suomen ratkaisulle olisi siis puhtaasti puolustukselliset tarkoitukset. On kuitenkin tärkeää huomata, että emme ole selkä seinää vasten tätä päätöstä tehdessämme. Ulko- ja turvallisuuspoliittiset päätökset tulee aina tehdä rauhassa ja harkiten, ja niin nytkin nähdäkseni tapahtuu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pauli Kiuru.

14.51 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viro, Latvia ja Liettua ovat luopuneet tästä sopimuksesta. Puolassa asia on vireillä. Suomen puolustusvoimat tekee, mikäli irtautuminen hyväksytään, yhteistyötä suomalaisten yritysten kanssa, ja tavoite on tietysti, että kotimainen tuotanto saadaan ajettua ylös. Pitäisin varsin outona, jos emme Nato-liittolaistemme kanssa voisi tehdä yhteistyötä, kuten Viron, Latvian, Liettuan ja Puolan kanssa. Sen takiahan liitossa ollaan.

Olemme saaneet laajaa ymmärrystä tälle tulevalle päätökselle. Me olemme vastuussa paitsi suomalaisille, olemme vastuussa EU:lle ja Nato-kumppaneille.

Tärkeätä on, niin kuin moni on korostanut, tämä viestintä, miten niitä miinoja laitetaan, koska niitä laitetaan, millä perusteella ja miten ne sieltä poistetaan.

Ja viimeisenä kysyn puolustusministeriltä: miten Nato-kumppanimme voivat koulutuksessa ja mahdollisessa tositilanteessa käyttää jalkaväkimiinoja, esimerkiksi nyt harjoitustilanteessa Lapissa, koska osa Nato-maistahan kuuluu edelleen tähän sopimuksen piiriin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

14.52 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen kyllä, miksi ei oikeasti uskota sitä, että me voidaan oikeasti Suomessa huolella sijoittaa näitä miinoja ja käyttää niitä, koska ymmärrätkö te oikeasti, että siinä kohtaa, kun niitä käytetään, se tarkoittaa sitä, että me ollaan Venäjän kanssa sodassa? Ei siellä metsässä ole kukaan enää keräilemässä mustikoita tai ketään muutakaan, turvapaikanhakijoita tai vastaavia, ketkä ovat oikeasti mukamas vaarassa niitten miinojen osalta.

Väkisin tulee mieleen, että tässä on ideologiaa siinäkin, että esimerkiksi perussuomalaiset ovat vastustaneet tätä aina koko ryhmänä. Johtuuko nyt siitä, että tätä pitää sitten vastustaa jossain tiettyssä porukassa? Koska tällainen ideologinen ajattelu ja vastustaminen on oikeasti Suomen turvallisuuden romuttamista, niin onko tämä oikeasti isänmaallista? Ei varmasti. [Veronika Honkasalo: Eiköhän me olla kaikki yhtä isänmaallisia täällä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Razmyar.

14.53 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse ymmärrän hyvin nämä perustelut Ottawan sopimuksesta irtautumiselle. Venäjän hyökkäyssota on muuttanut tietenkin merkittävästi meidänkin tilannetta ja asemaa, ennen kaikkea se julma sodankäynti. Silti tämä ei ole minulle millään tapaa iloinen aihe. Aina kun irtaudumme merkittävästä kansainvälisestä sopimuksesta, jossa olemme itse olleet mukana ja aktiivisesti halunneet myös muita mukaan, se ei voi olla meille ilon aihe.

Aivan kuten täällä tänään on todettu, niin jos sotatilanteita varten tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista irtaudutaan kriisien uhatessa pelotteena, on hyvä ymmärtää, että myös näiden sopimusten merkitys heikkenee. Toivon itse, että siinä keskustelussa, mitä täällä käymme, ymmärrämme, että jokainen täällä kyllä ymmärtää Suomen puolustuksen merkitystä ja jokainen puolustaa Suomea mutta että samanaikaisesti olemme myös velvollisia sille, että kansainväliset sopimukset eivät tässä maailmanajassa menettäisi merkitystensä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

14.55 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Puolustusvoimissa on valmisteltu selvitys, jossa tarkastellaan Puolustusvoimien tarvetta täydentää suorituskykyään. Selvityksessä on huomioitu erityisesti opit Venäjän toimintamenetelmistä Ukrainan sodassa. Aiemmin arvioitiin, että teknologian kehitys vähentäisi jalkaväen merkitystä. Venäjän toimet Ukrainassa osoittavat kuitenkin, että jalkaväen merkittävä ja perinteinen rooli on edelleen säilynyt. Jalkaväkimiina on yksinkertainen ase, eikä sen suorituskykyä voida täysimääräisesti korvata muilla järjestelmillä.

Kaikkien on myös hyvä huomioida, että puolustushallinto ei käynnistä valmisteluja jalkaväkimiinajärjestelmän palauttamiseksi ennen kuin Ottawan sopimuksen irtisanominen on tullut voimaan. Puolustusvoimat ei senkään jälkeen asenna miinoja normaalioloissa, vaan kaikki miinat on varastoitu. Jos Suomi joutuisi käyttämään jalkaväkimiinoja, Puolustusvoimat käyttäisi niitä vastuullisesti ja ehkäisisi vahinkoja siviileille ja omille joukoille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowicz.

14.56 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näinä aikoina tässä salissa ja tässä maassa puhutaan valitettavasti paljon maanpuolustuksesta, nyt mii-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

noista, ja samalla käydään keskustelua muun muassa puolustusmäärärahoista. Haluan korostaa sitä, että näitä asioita ei valmistella ja päätetä siksi, että valmistautuisimme sotaan, vaan siksi, että onnistuisimme välttämään sodan.

Täällä on sanottu, että maailma on muuttunut niistä ajoista, kun Suomi tähän sopimukseen liittyi. Tämä on tietysti totta, mutta kuitenkin sopimukseen liittyminen oli alun perinkin virhe. Se oli sitä Halosen ja Tuomiojan maailmaa syleilevää politiikkaa, [Välihuutoja — Sanna Antikainen: Totta!] jossa oman maan puolustustarpeet jäivät vähemmälle.

Kuitenkin sanon, että muiden kansanedustajien isänmaallisuuden epäileminen ei ole perusteltua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

14.57 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hyrkkö otti tässä esille sodan. Haluaisin muistuttaa teitä tai enemmänkin toivoo, että kai te tiedätte, että Suomen kohdalla on kyse mahdollisesta hyökkäyksestä meitä kohtaan ja meidän puolustuskyvystämme, ja tiedoksi, etteivät silloin aikoinaan Puolustusvoimat ja puolustusministeriö edes kannattaneet tähän sopimukseen liittymistä.

Kiitos nyt hallitukselle tästä hyvästä esityksestä, ja kiitos erityisesti ulkoasiainvaliokunnan enemmistölle siitä, että vain yksi oli tätä vastaan.

Haluan sanoa vielä sen, että on kyllä totta, että joissakin maissa joidenkin poliitikkojen kesken tästä voi aiheutua keskustelua, mutta se johtuu lähinnä tietämättömyydestä. Onkin tärkeää, että kaikki tässä salissa, kaikki poliitikot, sitoutuvat siihen, että me levitämme maailmalla kollegoillemme oikeaa tietoa meidän tilanteestamme, ja tämä koskee myös vasemmistoliittoa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen.

14.58 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri on aivan oikeassa, että jalkaväkimiinat ovat puolustuksellinen ase. Miinat eivät hyökkää, ja suomalaiset osaavat sijoittaa ne asianmukaisesti. Ottawan sopimus ei kuitenkaan kiellä sotilaallisesti kohdennettuja jalkaväkimiinoja. Ottawan sopimus kieltää summittaiset henkilömiinat. Kyseessä on Anti-Personnel Mine Ban Convention. Summittaisista asejärjestelmistä ovat esimerkkeinä joukkotuhoaseet ja myöskin henkilömiinat, jotka ovat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vastaisia.

Miksi hallitus ei ennen kuin tämä esitys on tänne tehty tehnyt selvitystä siitä, olisiko meillä ollut korvaavia jalkaväkimiinatyyppisiä ratkaisuja, siis kohdennettuja jalkaväkimiinatyyppisiä ratkaisuja, jotka olisivat menneet Ottawan sopimuksen sisään? Nyt meille jää käteen ikään kuin ainoastaan se tilanne, että me irtaudumme tästä Ottawan sopimuksesta, joka on siis henkilömiinasopimus, se ei ole jalkaväkimiinasopimus koskien kohdennettuja jalkaväkimiinoja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

14.59 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän tämä toki mikään iloinen päätös ole, ei iloinen mutta täysin välttämätön. Ja aivan kuten ministeri totesi, niin varmaan tässä salissa kaikki varusmiespalveluksen käyneet ymmärtävät ihan henkilö-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

kohtaisesti, miten tämä miinajärjestelmä on itse asiassa juuri meidän asevelvollisuuteen perustuvalla puolustusjärjestelmälle todella hyvä, käyttökelpoinen, kustannustehokas järjestelmä.

Tuolta pohjoisesta kun me katselemme tätä maailmaa, niin me ymmärrämme myös nämä pitkät välimatkat, me ymmärrämme niiden haasteet, me ymmärrämme myöskin sen, miten tämä maantiede käytännössä toteutuu.

Kyllä, tämä on erinomainen ja hyvä, että nyt tämä välttämätön ratkaisu tehdään. Minä luotan vahvasti siihen, että Puolustusvoimat arvioi. Heillä on paras asiantuntemus, ja siihen nojaten minun on hyvin helppo puoltaa tätä esitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

15.00 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksesta irtautuminen on vaikea päätös. Toisaalta Suomen puolustus varmasti vahvistuu henkilömiinojen myötä mutta miinariski globaalisti kasvaa ja aseistariisunta heikkenee. Esitys kertoo, millaisessa surullisessa maailmassa elämme, maailmassa, jossa sota lisääntyy.

Ministereiltä ja valiokunnan puheenjohtajaltakin haluaisin oikeastaan kysyä, miksi päätös ei sisällä miinojen myyntikieltoa maailmalle. Jos tällainen myyntivalmius miinoille Suomella on, ei meidän vastuullisen käytön perustelu yllä näihin vientimaihin saakka. Siinäkin on, edustaja Zyskiewicz, vissi ero, jos Virolle sen joutuessa sotatilaan tällaisia miinoja valmistaisimme ja avustaisimme tai jos Suomi olisi valmis tällaiseen miinabisneksen lähtemään.

Ja vielä haluan kysyä hallitukselta: vahvistuuko meidän humanitääristä miinanraivausta koskeva tuki?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunisto.

15.01 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti, ja Venäjä muodostaa Euroopalle pitkäkestoisen uhan. Meidän tehtävä tässä salissa on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, ja itse näen, että Ottawan sopimuksesta irtautuminen on tärkeä osa tätä työtä. Jalkaväkimiinoja ei todellakaan rauhanaikana maastoon laiteta, vaan ne varastoidaan, ja Suomi toimii vastuullisesti.

Kun on kyse kansainvälisestä sopimuksesta, niin huomio on taattu. Saamme erittäin laajaa tukea ja kannatusta kumppanimailtamme tästä irtautumisesta, mutta samalla on ymmärrettävä, että maailma näyttää erilaiselta jossain muualla kuin rajamaassa. Siksi kiinnostuksen keskellä on äärimmäisen tärkeää, että se viesti, joka tästä salista tulee, perustuu vahvasti faktoihin ja osoittaa suomalaisen yhtenäisyyden, kun puhutaan maamme puolustamisesta. Suomi tosissaan on vastuullinen toimija vaikeassakin ajassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

15.02 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Silloin kun on tehty virhe, silloin pitää olla rohkeutta myöntää se ja korjata tämä tehty virhe. Ottawan sopimus oli Suomen osalta vakava virhe. Venäjän hyökkäys Ukrainassa todistaa sen, että jalkaväkimiinat ovat korvaamaton apu puolustauduttaessa ylivoimaista vihollista vastaan.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Nämä jalkaväkimiinat olivat meidän käytössä vuoteen 2012 saakka, ja silloinkaan eivät lapset tai marjanpöimijat miinoin kävelleet. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä huomio!] Afganistanissa tai Angolassa tapahtuvat onnettomuudet siviileille eivät johdu, eivät-
kä vähene tai lisäännä siitä riippuen, onko Suomella näitä miinoja käytössään.

Vuosikaudet on väitetty, että meillä muka olisi korvaavia järjestelmiä, jotta näitä miinoja muka ei tarvittaisi. No, tämä ei tietenkään pidä paikkaansa, ja yksi syy on se, että meidän laajaa reserviä ei ole ehditty kouluttaa käyttämään näitä korvaavia järjestelmiä. Esimerkkinä mainitsen vaikkapa reservin sissikersantti Juho Eerolan, joka aikanaan koulutettiin käyttämään jalkaväkimiinoja mutta jota ei ole koulutettu käyttämään näitä korvaavia järjestelmiä. [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

15.04 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta politiikassa on aina viisasta tarkastella aikaisempia päätöksiä, kun tosiasiat muuttuvat, ja niinhän me olemme Suomessa nyt tekemässä.

Kaiken tämän materiaalin perusteella, mitä kansanedustajille on tästä tarjottu, johtopäätökseni on selvä: niin kauan kuin Venäjällä on jalkaväkeä, meillä on hyvä olla jalkaväkimiinoja. On vaikea päätyä mihinkään muuhun johtopäätökseen kaiken sen informaation perusteella, jota tästä asiasta olemme saaneet.

Keskeisin selityshän on se, kun katsotaan, miten Venäjä on omaa taktikkaansa muuttanut Ukrainassa. Täällä asiantuntevat henkilöt ovat hyvin kuvanneet sen, että siinä vaiheessa, kun Venäjän kyky käyttää panssariaasetta on heikentynyt, se on siirtynyt massamittaiseen jalkaväen käyttöön. Ja millä massamittaista jalkaväen käyttöä voidaan torjua? Sitä voidaan torjua jalkaväkimiinoilla, ja minusta on helppoa olla sen takana, että Suomi voi irtautua tällä kertaa tästä Ottawan sopimuksesta. [Sheikki Laakso: Järkevää puhetta!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

15.05 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kannatan ja kannattamme irtaantumista Ottawan sopimuksesta. Sopimuksesta irtaantuminen ei ole kannanotto sodan puolesta, se on päätös Suomen puolustuskyvyn vahvistamiseksi. Maailma on muuttunut radikaalisti siitä, kun Suomi liittyi sopimukseen. Silloin haluttiin osoittaa vastuullisuutta, nyt me joudumme osoittamaan valmiutta. Meillä tulee olla valmiutta puolustaa jokaista kohtaa tässä maassa, myös silloin, kun kaikki muu pettää, ja erityisesti silloin, kun naapurimme on arvaamaton. Jalkaväkimiinat eivät ole puolustusvalinta, jonka teemme kevyin perustein. Ne eivät ole ensimmäinen keino, mutta ne voivat olla viimeinen, joka estää vihollisen etenemisen. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

15.06 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käytetty paljon puheenvuoroja siitä, että turvallisuusympäristö on muuttunut ja aika on aivan eri kuin vuonna 2012 — paljon totta mutta paljon myöskin epätotta siinä mielessä, että niin tänä päivänä kuin vuonna 2012:kin meidän ainut uhka tuli idästä. Se tilanne ei ole mihinkään muuttunut. Ja jos silloin oltaisiin ikään kuin ajateltu niin, että tällaista tilannetta ei voi

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

ikinä tulla, niin ymmärtäisin, että miinoista oltaisiin luovuttu, mutta on helppo yhtyä siihen, että se on ollut äärimmäinen virhe.

Pitää muistaa se, mitä tapahtuu, kun vihollinen hyökkää Suomeen tai Baltiaan tai Puolaan tai muuhun itärajan Nato-maahan: vihollinen ensimmäisenä miinoittaa sen maan estääkseen vastahyökkäyksen, maan takaisinvaltaamisen. Kysynkin: eikö ole huomattavasti parempi, että siellä maastossa on suomalaisia miinoja kuin venäläisiä miinoja? Niitä käytetään vain sotatilanteessa, ei muuten. [Juho Eerola: Hyvä kysymys! — Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nikkanen.

15.07 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toki on niin, että on valitettavaa, että joudumme kansainvälisistä sopimuksista irtautumaan. Mutta niin kuin täällä on kuvattu, me irtaudumme siitä sillä tavoin kuin niistä kuuluukin irtautua eli ilmoittamalla ja asianmukaisesti.

Tilanne on todellakin sellainen, että meillä on se 1 350 kilometriä, noin, maarajaa Venäjän kanssa ja Venäjän tapa sotia on, niin kuin täällä on monta kertaa todettu Ukrainan osalta, se, että massamaisesti maavoimien jalkaväkeä käytetään. Tuo 1 350 kilometriä maastorajaa: millä muulla tavoin me sitä sulutamme kuin miinoitteilla? Meillä on hyvin vähän kuitenkin asevoimia, sotilaita sinne laittaa. He ovat myöskin meidän kaikkien lapsia ja lastenlapsia, jotka siellä ovat sitten aseet tanassa ottamassa vastaan. Eivät meillä riitä sen maarajan puolustamiseen nämä kaikki jalkaväen ihmiset. Me tarvitaan kaikki mahdolliset jalkaväen aseet vähentämään meidän henkilötappioita mutta myöskin puolustamaan meidän maata. — Kiitos. [Oikealta: Hyvä puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kilpi.

15.08 Marko Kilpi kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on hyvin käynyt jo näissä keskusteluissa ilmi, että tässä salissa on erityisen paljon osaamista ja tietämystä henkilömiinojen käytöstä ja niitten olemuksesta. Asiahan on niin, että puolustusministerikin on pioneerikoulutettu ja on myöskin pioneerikoulutusta antanut, ja niin olen minäkin. Me tasan tarkkaan tiedämme, mistä on kysymys ja millä tavalla Suomi toimii vastuullisesti ja turvallisesti miinojen kanssa.

On selvä asia, että jalkaväkimiinat, henkilömiinat ovat kustannustehokkain yksittäinen asejärjestelmä eikä miinakauhua mikään voita. Kyllä se luopuminen on ollut selkeä virhe, ja nyt se korjataan.

Asia on myöskin niin, että yksikään asejärjestelmä ei yksin ratkaise yhtään mitään, vaan kysymys on kokonaisuudesta. Otankin tässä tilaisuuden ottaakseni esille drone-tekniikan, joka on noussut tähän sodankäynnin ytimeen viimeaikaisten tapahtumien myötä. Nyt dronet ja miinat yhdessä ovat melkoisen kyvykäs yksittäinen kokonaisuus, mutta nekin eivät kyllä sitten lennä itseksensä, eivätkä miinat mene itseksensä maahan. Me tarvitsemme taitavia FPV-operaattoreita, first-person view -operaattoreita, jotka niitä sitten käyttävät. [Puhemies: Aika!] Siksin haluaisin kysyä: onhan nyt kiinnitetty riittävästi huomiota tämän osaamisen saamiseen ja rekryämiseen materiaalin lisäksi? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lintilä.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

15.10 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asuin aikoinaan puolitoista vuotta miinojen keskellä, ja olen nähnyt ihmisen kuolevan miinaan, olen nähnyt lasten loukkaantuvan miinaan. Yhteistä noissa kaikissa oli se, että kukaan ei tiennyt niistä miinoista mitään. Oltiin alueella, jonne kukin sotien osapuoli oli omalla ajallaan levittänyt miinoja — sirote-miinoja, putkimiinoja — ja oikeastaan ainoat turvalliset alueet olivat raivatut alueet.

Minun on vaikea löytää miinoista mitään hyvää sinällensä, mutta tässä tilanne on eskaloitunut Venäjän hyökkäyksen jälkeen. Kansainvälisistä sopimuksista vetäytyminen on kova päätös, koska se päätös on tehty aikoinaan tässä salissa parlamentaarisesti, mutta Venäjä omilla toimillaan on eskaloinut tilanteen, niin että me joudumme tekemään niitä ratkaisuja, jotka me katsomme meidän maan puolustuksen kannalta tarpeellisiksi. Tässä tilanteessa [Puhemies koputtaa] tämä on oikea ratkaisu. Toivottavasti niitä miinoja ei koskaan tarvitse karttojen mukaan [Puhemies koputtaa] maastoon laittaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunistola.

15.11 Mari Kaunistola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Muuttuneessa turvallisuusympäristössä meidän on ensi sijassa huolehdittava siitä, että Suomi ja suomalaisten etu, itsenäisyys ja turvallisuus ovat taattuina. Ottawan sopimuksista irtautuminen on malliesimerkki Suomen hallituksen ja toivon mukaan myös laajan eduskunnan tahtotilasta tehdä vaikuttavia ja määrätietoisia toimia suomalaisten turvaamiseksi.

Jalkaväkimiinat täydentävät Puolustusvoimien suorituskykyä ja vahvistavat turvallisuuttamme. Emme voi määrittää Venäjän toimintaa, mutta voimme määrittää sen, miten olemme itse varautuneet. Miinojen mahdollinen tulevaisuuden käyttö tapahtuisikin vastuullisesti, eikä niitä olla asentamassa normaalioloissa. Kyse onkin siis ennaltaehkäisevästä toimesta, uhkakuviin ja mahdollisiin skenaarioihin varautumisesta. Motivaationa tässäkin asiassa ovat Suomen ja suomalaisten suojeleminen sekä turvallisuus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Piisinen.

15.12 Jorma Piisinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän helmikuussa 22 aloittama laiton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on jatkumoa niille aggressiivisille toimille, jotka Venäjä käynnisti Georgiassa vuonna 2008 sekä Krimillä ja Itä-Ukrainassa 2014. Suomen on kyettävä kehittämään puolustuksensa suorituskykyä. Jalkaväkimiinat ovat oleellinen osa puolustautumiseen siltä sodankäynniltä, mitä Venäjä harjoittaa Ukrainassa. Sota on osoittanut, että monien aiemmin vanhentuneiksi arvioitujen asejärjestelmien käyttö on edelleen tehokasta ja taktisesti perusteltua. Suomen on vaikea ennakoida tulevaa, ja siitä syystä on parasta pitää kaikki mahdollisuudet avoinna. Meidän ei pidä sonnustautua vapaaehtoisesti pakkopaitaan.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksesta irtaantuminen on viisautta tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa, etenkin huomioiden itärajamme pituus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

15.14 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Varautuminen tulee tehdä hyvän sään aikaan. Päätös Ottawan sopimukseen liittymisestä tehtiin aika-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

na, jolloin elettiin aivan erilaisessa turvallisuuspoliittisessa ilmapiirissä ja ympäristössä. Turvallisuus on rakennettava realiteettien varaan, ja siten on täysin perusteltua tehdä uusi päätös, jolla Ottawan sopimuksesta irtaannutaan. Siihen vaikuttaa se, mitä parhaillaan Ukrainassa nähdään.

Suomi on maa, jolla on yli 1 300 kilometriä puolustettavaa maarajaa, ja tarvitsee käyttöönsä kaikki keinot, joilla maataan puolustaa. Jalkaväkimiinat ovat keskeinen lisä tähän kokonaisuuteen, ja Suomen maasto-olosuhteissa erityisesti voidaan käyttää vastuullisesti ja tehokkaasti jalkaväkimiinoja. Mielestäni irtaantuminen ei tarkoittaisi sitä, että Suomi ei olisi enää luotettava kumppani, vaan irtaantuminen tarkoittaa sitä, että Suomi pystyisi vielä paremmin kantamaan vastuunsa oman maansa puolustamisesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

15.15 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aika on muuttunut sitten vuoden 2012, jolloin Suomi liittyi Ottawan sopimukseen. On korkea aika korjata se virhe, että Suomi liittyi Ottawan jalkaväkimiinat kieltävään sopimukseen — sopimukseen, joka heikensi puolustustamme tilanteessa, jossa Venäjä ei ole samaan sopimukseen sitoutunut. Venäjä ei myöskään ole muuttumassa luotettavaksi ja rauhanomaiseksi naapuriksi.

Jalkaväkimiinat on edelleen tehokas ja edullinen puolustusväline. Suomessa miinojen käyttö perustuu suunnitelmallisuuteen, ja niiden sijoittaminen dokumentoidaan tarkasti. Perussuomalaiset ovat alusta asti vastustaneet sopimukseen liittymistä. Nyt kun Baltian maat ovat irtaantuneet ja Puola on irtautumassa, on viisasta, että Suomi toimii samassa rintamassa. Varautuminen ja ennakointi tässä ajassa on tärkeää juuri nyt eikä liian myöhään.

Arvoisa puhemies! Isänmaan turvallisuus menee kaiken edelle. Siksi kannatan hallituksen esitystä Ottawan sopimuksesta irtautumisesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Päivärinta.

15.16 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Toisin kuin edustaja Pitko en itse perusta näkemystäni Ottawan sopimuksesta irtaantumiseen omaan arviooni, vaan luotan Suomen parhaisiin asiantuntijoihin. Tämä esitys nojaa Puolustusvoimien sekä puolustus- ja ulkoministeriön virka-arvioon muuttuneesta turvallisuusympäristöstämme.

On aivan selvää, että jalkaväkimiinat tuovat Suomelle tärkeää lisäturvaa. Kuten täällä on monta kertaa todettu, meillä on Nato-maista pisin maaraja Venäjän kanssa, ja se informaatio, mitä me olemme saaneet, se informaatio, mitä me lehdistä luemme, kertoo yksiselitteisesti sen, että Venäjä muodostaa vaarallisen, arvaamattoman ja pitkäaikaisen uhan, eikä se valitettavasti pääty sinä päivänä, kun Ukrainan sota toivottavasti joku päivä päättyy. Tämä on hyvä pitää muistissa. Venäjän laitton hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut myös sen, kuinka Venäjä itse käyttää massiivisesti jalkaväkeä tappioista välittämättä. Meidän tärkein tehtävä on suojata suomalaiset, isänmaamme ja Suomen turvallisuus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

15.17 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viisas varautuu. Kannatan vahvasti irtaantumista jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta. Jalkaväkimiinat eivät uhkaa ketään paitsi sitä, joka yrittäisi hyökätä maahamme. Ne ovat todella tärkeä osa puolustusta, jos pahin mahdollinen tapahtuisi. Meillä jokaisella on läheisiä, jotka ovat suorittaneet asepalveluksen, nuoria miehiä ja naisia, naapureita, tuttavias tai perheenjäseniä. Nämä miinat suojaavat heitä. Ne hidastavat hyökkäystä, antavat aikaa ja voivat pelastaa henkiä, mutta ennen kaikkea niillä on myös ennalta ehkäisevä vaikutus vihamieliselle vaikuttamiselle. Uskottava puolustus ei ole provokaatio, se on rauhan tae. Siksi puolustan jalkaväkimiinojen palauttamista osaksi Suomen puolustuskykyä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

15.18 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan edustaja Zyskowiczin muistutusta siitä, että isänmaa ja isänmaan etu on meille kaikille ihan yhtä tärkeätä ja kansallinen turvallisuus myös.

Mutta sitten tähän itse päätökseen ja sen pohjana oleviin selvityksiin. Tässähän tehdään punnintaa ulkopoliittisen arvion, kansainvälisen humanitäärisen oikeuden ja sitten toisaalta sotilaallisen arvion välillä. Tämä on se punninta, joka tehdään, edustaja Päivärinta, jos tutustutte niihin materiaaleihin, mitä meillä täällä on.

Ja toisin kuin esimerkiksi edustaja Kinnari on täällä sanonut, niin sodassa kaikki keinot eivät ole sallittuja. Eikö näin, ministeri Häkkänen? [Juho Eerola: Kaikkia keinoja kuitenkin käytetään!] Sodassa on säännöt, ja siitäkin huolimatta, että Suomi irtautuu Ottawan sopimuksesta, Suomi on sitoutunut seuraamaan [Välihuutoja — Puhemies: Maltetaan kuunnella!] kansainvälisen humanitäärisen oikeuden velvoitteita. [Veijo Niemi: Noudattaako roistovaltio niitä sääntöjä?] Juuri tämä on yksi iso aukko tässä hallituksen esityksessä ja myös ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä, että ei ole tarpeeksi avattu sitä, [Puhemies koputtaa] millä tavalla Suomi noudattaisi kansainvälistä humanitääristä oikeutta, [Puhemies: Aika!] jos maamiinat otetaan käyttöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Häkkänen. — Nyt kaikki ovat saaneet ainakin yhden vastauspuheenvuoron. Otetaan ministerin puheenvuoro, ja jos ei ole kiihkeää tarvetta jatkoдебатille, niin sen jälkeen mennään puhujalistaan.

15.20 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Eduskunnalle suuri kiitos laajasta parlamentaarisesta tuesta tälle lakiesitykselle, jolla on todellakin tarkoitus Suomen puolustusta vahvistaa. Tuki on vahvaa, salin kaikilta laidoilta, hallitus—oppositio-rajojen yli, juuri kuten kuuluukin maanpuolustukseen liittyvissä asioissa — siitä suuri kiitos.

Palaan vielä muutamaasi asiakohtaan ja näihin kysymyksiin.

Ensinnäkin, että miten tämä prosessi on kulkenut, kun siitä välillä aina kritiikkiä kuulee: Ensimmäisessä vaiheessa tulivat havainnot Ukrainan sodasta pöydälleni tiedustelukatsauksista ja muista, Venäjän sodankäytintavan muutoksista. Sen jälkeen annoin käskyn Puolustusvoimille miinojen uudelleenarvioinnista. Puolustusvoimat ei voi asiaa uudelleenarvioida, koska ne ovat lailla kielletty asejärjestelmä, joten tarvittiin ministeritason käsky tämän prosessin käynnistämiseen kesäkuussa 2024. Sen jälkeen odotimme, että Puolustusvoimat tekee selvityksen, ja sen jälkeen tuli puolustuspoliittisen kokonaisuuden johtopäätös, joka esiteltiin hallitukselle, ja hallitus yhtyi tähän kantaan. Sen jälkeen tiesimme, että

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

lähdetään poliittisesti tekemään tätä hallituksen esitystä eduskunnalle, joka päättää tämän asian. Eli tässä on menty täysin perustuslaillisen järjestyksen mukaisesti, ja ainakin itse koen puolustusministerinä, että on virkavelvollisuuskin tehdä tällainen uudelleenarviointi, ja sen jälkeen hallitus kokonaisuudessaan päättää poliittisesti, tehdäänkö lakiesitys, ja sen jälkeen kansanedustajat perustuslain mukaan päättävät, hyväksytäänkö vai hylätäänkö. Ja nyt ollaan äänestyksen hetkellä tällä juhannusviikolla.

Tässä on kyse kokonaisarviosta. Jos minäkin katsoisin vaikka entisenä oikeusministerinä vain ulkopoliittista tai humanitäärisen oikeuden perustelua, niin päätyisin toiseen johtopäätökseen, mutta jos siihen yhdistää nämä puolustukselliset perusteet, jotka on hyvin vakavalla tavalla tuotu tähän esitykseen, ja Venäjän uhka-arvio hyvin vakavalla tavalla, myös ne salaiset tiedot, niin tämä puolustuksellinen peruste nousee ulkopoliittisten perusteluiden yli. Kannustan tähän kokonaisarvioon kaikkia. Huomaan salikeskustelusta, että kokonaisarvio ei ihan täyty kaikissa puheenvuoroissa, ja kannustan siihen, koska sen takia tämä esitys on tehty. Tätä ei ole tehty pelkästään ulkopoliittisista tai humanitäärisen oikeuden näkökulmista, vaan on pyritty kokonaisarvioon.

Kotimainen tuotanto tulee puolustusministeriöstä heti ohjeistuksena, kun juridisesti tämä on mahdollista, eli kuuden kuukauden irtisanomisajan jälkeen. Sen jälkeen katsotaan, toimitaanko yritysten kanssa vai puolustushallinnon omalla tuotannolla.

Viennin osalta en usko, että tämä on mikään merkittävä kysymys ollenkaan. Lähialueiden — liittolaismaiden, Baltian maiden — yhteistoimintaa en haluaisi ulossulkea, jos se on teknisesti... Mutta todennäköisesti tämä ei ole mikään viennin ja talouden kannalta merkittävä kysymys.

Lausuma on merkityksellinen. Täällä edustaja Atte Harjanne ilmoitti kannattavansa miinojen takaisinottoa mutta korosti lausuman merkitystä. Näin korostaa myös Suomen hallitus ja ymmärtääkseni laajasti eduskunta. Humanitääristä miinatoimintaa tullaan jatkamaan, [Eva Biaudet'n välihuuto] ja mitä useampi Suomen varusmies ja -nainen on hyvin opetettu pioneeritoimintaan, sitä useampi meidän vaikka rauhanturvaaja osaa toimia siellä kriisialueilla ja kouluttaa muitakin. Tämä on oikeasti perus- ja ihmisoikeuksien kannalta tärkeää. Sen takia suomalaiset rauhanturvaajat ovat olleet merkittäviä osaajia näillä kriisialueilla, että heidät on Suomen armeijassa koulutettu pioneeritoimintaan, he tuntevat miinoja, osaavat raivata, kouluttaa, vastuullista käyttöä nimenomaan myös.

Miinojen kokonaisuus: Yksi osa miinoista, jotka ovat nimenomaan nyt näitä sakaramiinoja, putkimiinoja ja muita, jotka ovat niitä kustannustehokkaimpia perustuotteita, on kielletty Ottawan miinasopimuksella, mutta sitten korkean älyn tuotteita ei ole kielletty. Korkean älyn tuotteethan ovat yleensä merkittävästi kalliimpia ja haavoittuvampia, ja komponenttituotanto kriisiaikana on vaikeampaa, mutta niitäkin tarvitaan, samoin merimiinoittamista ja monia muita. Järjestelmät kehittyvät hyvin voimakkaasti. Suomi on kaikessa miinoittamisessa, on se merellä tai maalla, merkittävä maailmanluokan osaaja, niin teollisella puolella kuin sitten Puolustusvoimien käytön ja koulutuksen puolella. Näissä liittolaisia myös koulutetaan ja autetaan, ja muitakin maita.

Kansainvälinen viestintä on erittäin tärkeää. Monelle maalle on nyt jo tehty selväksi kuluneiden kuukausien aikana Suomen puolustusjärjestelmän piirteet, meidän pitkän maaran erityispiirteet. Voin sanoa, että käytännössä Suomelle pisimmän maaran Venäjän kanssa omaavana Nato-maana tämä miinakysymys on kaikista keskeisin kysymys kaikista Nato-maista, juuri sen takia. Ja juuri sen takia pitää Suomen omista puolustuspoliittisistakin lähtökohdista arvioida nämä tarpeet näille miinoille eikä niinkään kysyä kansainväli-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

seltä yleisöltä ensisijaisesti, miten Suomen puolustusta järjestetään. Se on tuotu tässä lakiesityksessä tasapainoisesti myös esiin.

Miinaosaaminen, siihen liittyvä tieto, vastuullinen toimintamalli: näitä viedään eteenpäin koko ajan, myös niille järjestöille, jotka kriittisesti suhtautuvat tähän hankkeeseen. Minä olen tavannut myös useita eri järjestöjen edustajia. Ulkoministeri hoitaa ulkopoliittista argumentointia. Minä olen kuvannut näille järjestöille, miten vakava Venäjän uhka on maantieteestä ja Venäjän toiminnasta johtuen ja miten Suomen puolustuksessa näitä miinoja käytetään. Kyllä siellä ymmärrys on lisääntynyt merkittävästi myös näiden tapaamisten jälkeen. [Juho Eerola: Kiitos! — Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä vastaus!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Nyt mennään puhujalistaan. — Edustaja Kokko.

15.26 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Turvallisuusympäristö on muuttunut Suomen lähialueilla merkittävästi helmikuun 2014 jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, ja oikeastaan tuon sodan ja hyökkäyksen laajentuminen helmikuussa 2022 on osoittanut Venäjällä olevan edelleen kyky ja tahto käydä sellaista sotaa, johon lännellä tai Suomella ei ole varaa. He kykenevät edelleen tappamaan silmittömästi omia sotilaitaan tappioista piittaamatta. Kun katsoo sitä kaatuneiden määrää, mitä Venäjän asevoimat ovat Ukrainan sodassa kärsineet, niin mikään länsimainen armeija ei kykenisi vastaavaan. Siksi on valitettavaa, kuten monessa hyvässä debattipuheenvuorossakin jo äsken nostettiin esille, että olemme ajautuneet tilanteeseen, jossa maantieteellinen sijaintimme pakottaa meidät irtaantumaan jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta.

Ottawan sopimus on ollut merkittävä kansainvälinen sopimus jalkaväkimiinojen siviileille aiheuttamien uhkatilanteiden torjumiseksi, ja se on ollut erittäin menestyksellinen, sillä siihen on liittynyt yli 160 maata tällä hetkellä. Kuitenkin nyt tällä hetkellä ne muuttamat maat, jotka ovat jo päättäneet irtaantua sopimuksesta ja jotka pohtivat sitä, ovat kaikki Venäjän rajanaapureita. Tämä varmasti kertoo sen merkityksen, mikä sillä kansallisella turvallisuudella on. Se on selvää, että tällä hetkellä Baltian maat ja Puola, jotka Suomen ohella ovat nyt prosessissa sopimuksesta irtaantumisessa, ovat saaneet tähän myös liittolaisilta vihreää valoa. Yksikään Nato-liittolaisemme tai EU-maa ei ole osoittanut kritiikkiä tätä päätöstä kohtaan, vaan se ymmärretään nimenomaan kansallista puolustusta vahvistavana ratkaisuna, jolla myös vahvistetaan koko liittokunnan kollektiivista puolustusta. Tätä kautta tietysti sitten myös parannetaan kaikkien liittolaismaiden turvallisuutta.

Mutta kuten tässä keskustelussa on hyvin nostettu esille, niin se, mitä Suomi tekee humanitaarisen miinapolitiikan vahvistamiseksi, on tässä kysymyksessä erittäin tärkeää. Se, että me nyt mahdollisesti irtaannumme äänestyksen jälkeen jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta, ei estä Suomea panostamasta entistä vahvemmin humanitaariseen miinapolitiikkaan, jossa keskitytään miinanraivaukseen ja erityisesti siviileille aiheutuneiden uhkien vähentämiseen globaalisti. Tämä ei ole millään tavalla ristiriidassa tämän päätöksen kanssa, jota olemme tekemässä, aivan samalla tavalla kuin jäsenyytemme sotilasliitto Natossa ei ole este Suomelle puhua rauhan tai joukkotuhoaseiden vähentämisen puolesta, mutta tämäkin on parempi tehdä niin, että kansallinen puolustuskyky on turvattu erittäin vahvasti.

Ja vielä ehkä nimenomaisesti tähän miinojen käyttöön: Keskustelussa on ehkä levitetty tahallisesti tai tahattomasti virheellistä tietoa siitä, minkälaiset vaikutukset suomalaisten

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

sotilaiden sotatilanteessa levittämällä miinoilla olisi, mutta kuten sekä ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä että myös puolustusvaliokunnan käsittelyssä on korostettu sitä, että jos voidaan aseiden käytössä puhua jonkinlaisesta vastuullisuudesta, niin miinojen kohdalla Suomi on niiden vastuullinen käyttäjä. Niitä tullaan käyttämään vain sodanoloissa nimenomaan kansallisen puolustuksen vahvistamiseksi, ja myös sitten sodan jälkeen ne kyetään raivaamaan erittäin tehokkaasti pois. Ehkä on hyvä todeta, että suomalaisen sotilaan maahan asettama jalkaväkimiina on ainoastaan uhka siihen astuvalle venäläissotilaalle eikä suomalaiselle siviilille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunistola.

15.31 Mari Kaunistola kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Varautuminen ja ennaltaehkäisy ovat ydinteemoja, kun puhutaan Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta. Koko Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti, ja Venäjä muodostaa niin Suomen kuin Euroopan mittakaavassa pitkäkestoisen ja vakavan uhan. Vaikka Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa, turvallisuusympäristön muutokset edellyttävät määrätietoista ja vakaita toimia kansallisen puolustuksemme vahvistamiseksi. Ottawan sopimuksesta irtaantuminen on yksi juuri tällaisista tarpeellisista ja vaikuttavista toimita, joita tässä ajassa tarvitsemme. Jalkaväkimiinat täydentävät Puolustusvoimien suorituskykyä vahvistaen maanpuolustuskykyämme sekä turvallisuuttamme. On myös hyvä muistaa, että Venäjä ei ole Ottawan sopimuksen osapuoli ja että Venäjä on käyttänyt jalkaväkimiinoja hyökkäyssodassaan Ukrainaa vastaan. Ottawan sopimuksesta irtautumisesta on kyse ennen kaikkea Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaamisesta.

Arvoisa rouva puhemies! Takaamme turvallisuuden jokaiselle suomalaiselle kaikkein parhaiten nimenomaan ennakkoimisen ja varautumisen kautta. Miinoja ei olla käyttämässä normaalioloissa, ja Suomi sitoutuu tulevaisuudessakin miinojen vastuulliseen käyttöön sekä Ottawan sopimuksen humanitäärisiin päämääriin. Miinojen käyttö edellyttää huolellista suunnittelua, asentamista, vaarallisten alueiden merkintää ja valvontaa sekä miinojen huolellista raivaamista. Mahdollinen tulevaisuuden käyttö tapahtuisi vastuullisesti ja siviilivahinkojen estäminen huomioiden. Suomi myös puolustaa yhä vankasti kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää, kansainvälistä oikeutta sekä kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Arvomme tämän suhteen eivät ole muuttuneet, eivätkä ne ole kaupan.

Arvoisa rouva puhemies! Ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme tärkeimmät tavoitteet ovat Suomen itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, maamme sotilaalliseen konfliktiin joutumisen estäminen sekä suomalaisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaaminen. Tämä taataan ennen kaikkea hyvällä varautumisella, ongelmien ennaltaehkäisemisellä ja vastaamalla mahdollisiin uhkakuviin ja skenaarioihin parhailla mahdollisilla tavoilla. Ennen kaikkea prioriteettimme on Suomen edun, itsenäisyyden ja turvallisuuden takaaminen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mattila.

15.34 Hanna-Leena Mattila kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan Suomen irtautumista Ottawan sopimuksesta. Näin Suomi voi vahvistaa turvallisuuttaan ottamalla tarvittaessa jalkaväkimiinat käyttöön. Kyllä koko kansan hyvinvointi lähtee vahvan puolustuksen tuomasta perusturvallisuudesta, joka vaatii oikeita puolustukseen tehtäviä päätöksiä

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

aina siinä ajassa, missä kulloinkin eletään, sekä johdonmukaista rahallista panostusta kalustoon ja henkilöstöresursseihin. Ennen kaikkea maalla ja sen johdolla täytyy olla selkeä tahtotila pitää tilanne omissa käsissä, ei ajelehtia virran vietävänä eikä varsinkaan pistää päätä pensaaseen. Ikivanha sanonta ”jos haluat rauhaa, varaudu sotaan” pitää edelleen paikkansa myös tässä maailmanajassa.

Arvoisa puhemies! Demokratiaan kuuluu, että käydään keskustelua ja esitetään erilaisia mielipiteitä. Jonkun mielestä puolustukseen on käytetty ja käytetään edelleen liian paljon rahaa, ja ollaan sitä mieltä, että olisi tärkeämpiäkin kohteita. Näiltä ihmisiltä haluan kysyä: mikä on riittävä hinta maamme itsemääräysoikeudesta?

Jos Suomessa olisi aikoinaan kuunneltu puolustusmenoja alas ajavia päättäjiä, olisimme tällä hetkellä samassa tilanteessa, samassa hankalassa tilanteessa, missä Ruotsissa ollaan. Kun oma kansallinen armeija on kertaalleen ajettu alas ja on oltu palkka-armeijan varassa, on hankala ajaa ylös suurempaa henkilövahvuutta, kun turvallisuusympäristö muuttuu dramaattisesti. Ruotsi pitääkin Suomea nykyään sotilaallisen varautumisen kaukokatseisena esikuvanaan. Missään tapauksessa ei ole järkevää asettaa vastakkain esimerkiksi vanhustenhoitoa ja puolustukseen käytettäviä määrärahoja. Jos Suomi joutuisi maahantunkeutumisen kohteeksi heikosti valmistautuneena, ei se hyödyttäisi vanhuksiamme lainkaan.

Arvoisa puhemies! Reilu kolme vuotta sitten mullistui monen suomalaisen maailmankuva. Kun itänaapurimme hyökkäsi Ukrainaan, romuttui samalla vuosikymmeniä kestänyt rauhanomainen rinnakkaiselo Suomen ja Venäjän välillä. Raskaasti tuli selväksi myös nykysuomalaiselle, miksi emme koskaan voi olla täysin rauhallisin mielin, mitä Venäjään tulee.

Olemme seuranneet kuumeisesti uutisia sotatantereilta ja toivoneet, että Ukraina kestää. Myötätuntomme on Ukrainan ja sen kansan puolella. Ukrainan sodan syttymisen jälkeen käynnistyi välittömästi myös omassa maassamme keskustelu kokonaisturvallisuudesta, sotilaallisen maanpuolustuksen järjestelyistä sekä ajankohtaisista turvallisuuskysymyksistä.

On järkyttävä tosiasia, että vuosikymmenien jälkeen Euroopassa käydään sotaa ja oma turvallisuusympäristömme on muuttunut. Kansalaiset ovat aiheellisesti huolissaan, voiko sota laajeta ja onko oma puolustuksemme kunnossa. On lohduttavaa tietää, ettei Puolustusvoimamme ole nukkunut kuluneina vuosikymmeninä. Maamme armeija on koko ajan viisaasti pohjautunut yleiseen asevelvollisuuteen, ja väenottoa on laajennettu vapaaehtoisilla naisilla, kun ikäluokat ovat pienentyneet. Kansalaistemme maanpuolustustahto on niin ikään korkea. Kalustoa on päivitetty ja on tehty linjaukset miljardipanostuksista maanpuolustukseen tulevina vuosina. Ajatuksena on ollut rakentaa uskottava puolustus, jossa vihollisella on korkea kynnyks hyökätä Suomeen. Nyt voidaan todeta, että vuosikymmeniä kestänyt linja on ollut oikea ja aikaa kestävä. Se on myös hieno esimerkki puoluerajat läpäisevästä turvallisuuspolitiikan näkemyksestä. Tätä samaa konsensushenkeä toivoisi myös muille politiikan osa-alueille.

Arvoisa puhemies! Ajattelen niin, että irtautuminen jalkaväkimiinat kieltävästä Otawan sopimuksesta on johdonmukainen askel Suomen oman puolustuksen vahvistamisessa. Kun sopimukseen aikoinaan sitouduttiin, oli maailmantilanne ihan toisenlainen. Nyt päätös näyttäytyy virheenä, joka pitää korjata. On luontevaa vahvistaa pitkää itärajaa tarvittaessa jalkaväkimiinoilla, jotka ovat vaarallisia maahantunkeutumista yrittäville. Muut maat kyllä ymmärtävät Suomen aseman ja tilanteen Venäjän naapurimaana. Suomen kohdalon täytyy olla meidän omissa käsissämme.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

15.38 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Kannatan ja kannatamme irtaantumista Ottawan sopimuksesta. Sanotaan se tähän ihan alkuun, ettei jää kellekään epäselväksi.

Me elämme maailmassa, jossa uhat eivät ole enää teoreettisia. Ne ovat konkreettisia, todellisia ja läsnä tässä ajassa. Ukrainassa ne näkyvät räjähdyksinä, rintamina ja raunioina. Siksi Suomen on oltava valmis puolustamaan itseään, aivan kuten naapurimme idässä puolustaa itseään. Me emme saa antaa turvallisuuden rappeutumiselle jalansijaa. Turvallisuus on kaiken perusta. Ilman sitä ei ole vapautta, ei hyvinvointia, ei tulevaisuutta. Ilman turvallisuutta ei ole Suomea.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksesta irtaantuminen ei ole kannanotto sodan puolesta. Se on päätös Suomen puolustuskyvyn vahvistamiseksi. Maailma on muuttunut radikaalisti siitä, kun Suomi liittyi sopimukseen. Silloin haluttiin osoittaa vastuullisuutta, nyt me osoitamme valmiutta. Meillä tulee olla valmiutta puolustaa jokaista kohtaa tästä maasta — myös silloin, kun kaikki muu pettää, ja erityisesti silloin, kun naapurimme on arvaamaton. Jalkaväkimiinat eivät ole puolustusvalinta, jonka teemme kevyin perustein. Ne eivät ole ensimmäinen keino, mutta ne voivat olla viimeinen keino, joka estää vihollisen etenemisen.

Arvoisa puhemies! Vasemmiston mukaan esitys irtautua Ottawan sopimuksesta ei ole vain sotilaallinen tai puolustuspoliittinen kysymys. Heidän mukaansa se on myös ulko- ja turvallisuuspoliittinen sekä humanitäärinen kysymys. Nyt minä kysyn teiltä, hyvä vasemmisto: Mitä muuta sotilaallinen puolustuspoliittinen toiminta on kuin turvallisuutemme takaamista ja varmistamista? Kenen turvallisuutta me puolustamme, jos emme omaamme? Millä tavalla tämä yksittäinen sopimus suojelee meitä uhalta, joka ei pelaa samoilla korteilla? Sopimuksesta irtaantuminen ei tarkoita piittaamattomuutta. Se tarkoittaa vastuun ottamista siitä, että meidän Suomeemme ei tulla rajan yli ilman pelkoa. Jalkaväkimiinojen käyttö on meillä tiukasti ohjattua, säädeltyä ja perusteltua. Se olisi vain puolustuksellista ja vastuullista.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksen irtisanominen on tehtävä avoimesti mutta määrätietoisesti. Meillä ei ole varaa jättää yhtäkään välinettä käyttämättä, kun kyse on kansallisesta turvallisuudestamme. Naapurimme ei ole sitoutunut samoihin rajoituksiin ja arvoihin. Miksi meidän pitäisi olla mukana tuossa sopimuksessa? Miksi laittaisimme itsemme alttiiksi pelissä, jossa kaikki eivät pelaa samoilla säännöillä? Kun päätämme Ottawan sopimuksesta irtaantumisesta, päätämme ensi kädessä siitä, seisommeko sopimuksen vai todellisen puolustuksen takana. Onhan se hienoa kuulua sopimuspohjaiseen järjestykseen, mutta vielä hienompaa on kuulua vapaaseen, itsenäiseen ja vastuullisesti puolustettuun Suomeen.

Minä teen töitä turvallisten kotien puolesta ja olen tehnyt sitä jo kymmeniä vuosia. Kannatan Ottawan sopimuksesta irtaantumista ja pian. Turvallisuutemme on taattava aina ensin. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.43 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Miinoin kuolee maailmalla tuhansia siviilejä vuosittain. On ollutkin hyvin perusteltua aikoinaan sopia miinojen käytön lopettamisesta. Henkilömiinat on esimerkki aseesta, jonka valtiot ovat päättäneet kieltää sopimuksilla,

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

sillä yrityksistä huolimatta niiden käyttö tositalanteissa niin, että humanitaarisen oikeuden velvoitteet täyttyvät, on kerta toisensa jälkeen epäonnistunut. Henkilömiinat eivät erottele siviilejä sotilasta. Miinat aiheuttavat turvallisuusuhan vielä pitkään konfliktin jälkeen. Tilastollisesti jalkaväkimiinojen uhreista valtaosa on siviilejä. Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaan sotatoimia saa kohdistaa vain sotilaskohteisiin ja taistelijoihin, ei siviileihin tai siviilikohteisiin. Ottawan sopimus on myös ollut erittäin tehokas sopimus. Henkilömiinojen tuotanto on lähes lakannut, mikä selittyy sopimuksen laajalla sitoutumisella. Jos Suomen kaltainen maa eroaa Ottawan sopimuksesta, heikentää se sopimuksen painoarvoa ja voi kannustaa muitakin maita irtaamaan siitä.

Olisiko Suomi poikkeuksellisen vastuullinen miinojen käyttäjä? Tätä toistetaan usein. Sotatieteiden tohtori Ilmari Käihkö kirjoitti lausunnossaan ulkoasiainvaliokunnalle, että on yleisesti tiedossa, että ”sodankäyntiä leimaa laajasti jatkuva töppäily”. Onkin syytä epäillä, että ilman vahinkoja ei laajojen alueiden miinoittaminen meiltäkään kävisi, hän kirjoittaa. Puolustusvoimien komentajakaan kysyttäessä ei kieltänyt, etteivätkö myös siviiliuhrit olisi mahdollisia Suomessakin. Liittyen siihen, ovatko miinat välttämättömiä Suomelle, Käihkö sanoi lausunnossaan ulkoasiainvaliokunnalle, että ”henkilömiinojen palautusta puoltavat sotilaalliset perusteet ovat epämääräisiä myös siksi, ettei julkisuudessa ole tarkemmin avattu Ukrainan sodan oppeja tai edes sotatieteellistä tutkimustietoa henkilömiinoista”. Entinen Puolustusvoimien komentaja Timo Kivinen sanoi maanpuolustuskurssin avajaisissa muutama vuosi sitten, että ”jalkaväkimiinoista luovuttaessa niiden suorituskyky korvattiin monipuolisin tavoin”, ja summasi, että ”Suomi on edelleen suluttamisen eurooppalainen suurvalta”. On yleisesti nähtykin, että miinojen tuoma sotilaallinen hyöty ei ole tasapainossa sen inhimillisen kärsimyksen kanssa, jota kyseiset aseet aiheuttavat siviilejä ja sotilaita erottelematta. Kuten kaikki asesopimukset, myös Ottawan sopimus perustuu ajatukseen, että kyseisestä aseesta kyllä olisi sotilaallista hyötyä joissain tilanteissa.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksesta irtaantumisen puolesta on myös esitetty painavia perusteita. Venäjä on turvallisuushamme ja Suomen pitkän rajan naapuri. On helppo yhtyä ajatukseen, että teemme kaikkemme pitääksemme vihollisen kaikissa tilanteissa rajojemme toisella puolella. Jos emme pystyisi turvaamaan Suomen turvallisuutta ilman irtaantumista Ottawan sopimuksesta, kannattaisiin sitä itsekkin. Mutta koska näin ei ole — ainakaan niin ei ole kyetty osoittamaan meille kansanedustajille käytössä olleen tiedon perusteella — en sitä voi kannattaa.

Arvoisa puhemies! Suomen puolustuskykyä on vahvistettu viime aikoina paljon. Liityimme laajalla yksimielisyydellä Natoon, ja DCA-sopimus on myös voimassa. Puolustusmenojen kasvattamiselle on laaja tuki, ja näitä olen itsekkin kannattanut. Meidän turvallisuuden yksi kulmakivi on kuitenkin myös se, että kansainvälisesti voimme sopia tietyistä pelisäännöistä liittyen aseisiin ja sotiin. Ottawan sopimuksesta irtaantumisella voidaan vaarantaa Suomen turvallisuutta pidemmällä aikavälillä heikentämällä kaltaisellemme pienelle maalle tärkeää sääntöpohjaista maailmanjärjestystä.

Arvoisa puhemies! Emme voi tietää, mitä tulevaisuus pitää sisällään. Kukaan ei voi sanoa, mikä päätös tässä tilanteessa on oikea ja mikä väärä. Joudumme jokainen kansanedustaja tekemään päätöksemme parhaimman tiedon perusteella ja arvoihimme nojaten. Isänmaan turvallisuudesta huolehtiminen on meidän kaikkien tehtävä. Omassa pohdinnassani henkilömiinojen käyttöönottoa puoltavat perusteet eivät riitä korvaamaan sitä haittaa, joka sääntöperusteiselle maailmalle irtaantumisesta koituu, ja sitä haittaa, jota miinojen lisää-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

tyminen voi siviileille aiheuttaa. Suomen puolustuksesta pitää pitää huolta kaikissa tilanteissa. En usko, että tämä on ristiriidassa Ottawan sopimuksessa pysymisen kanssa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

15.48 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Miksi Ottawan sopimus on yksi maailman kattavimpia asevalvontasopimuksia? Miksi Ottawan sopimusta ajava International Campaign to Ban Landmines sai 1997 Nobelin rauhanpalkinnon? Miksi aikoinaan Ottawan sopimuksen puolustaminen oli prinsessa Dianan tärkeimpiä elämäntehtäviä ja jopa niin, että hänen julkinen tukensa ja näkyvä kampanjointi henkilömiinojen kiellon eteen auttoivat nostamaan aiheen maailmanlaajuiseen tietoisuuteen?

Ottawan sopimus on pelastanut lukemattomia siviilielämiä ja edistänyt miinanraivausta sekä uhrien tukemista. Maamiinat ovat umpimähkäisiä: ne eivät erottele sotilaita ja siviileitä, ja yli 80 prosenttia uhreista on siviilejä ja lapsia. Niiden vaikutus on pitkäaikainen, ne tuhoavat ympäristöä ja tekevät isoista maa-alueista käyttökeltottomia. Maamiinat aiheuttavat vakavia vammoja tai kuoleman ja vaikeuttavat konfliktin jälkeistä toipumista vuosikymmeniä. Ja mikä tärkeintä: maamiinoja on haastavaa käyttää tavalla, joka ei rikkoisi Suomea velvoittavia kansainvälisen humanitaarisen oikeuden sääntöjä. Juuri tämä on yksi asia, jota sekä hallituksen esityksessä että ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä ei ole avattu juuri lainkaan.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksesta irtautumisen puolesta puhuvat argumentoivat, että Suomi on globaali poikkeustapaus ja Suomi käyttäisi maamiinoja vastuullisesti kaikkia sitovia velvoitteita kunnioittaen. Auki jää, mikä on se viittaus Ukrainan sodan oppeihin ja sotilaalliseen hyötyyn, joka maamiinoista saadaan, kun kaikki tiedämme, että häikäilemätöntä hyökkäyssotaa käyvä aggressiivinen Venäjä ei välitä maamiinojen käytössä minkäänlaisista humanitaarisen oikeuden periaatteista. Myöskään tätä seikkaa ei hallituksen esityksessä eikä ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä ole käsitelty lainkaan, eikä se noussut esille asiantuntijakuulemisissa.

Myöskään väite siitä, että Suomi ylipäättään sodan sattuessa toimisi täysin määrätietoisesti ja vastuullisesti maamiinoja käyttäessään, ei saa tutkimuksista ja kenttäkokemuksista tukea. Suomen Punaisen Ristin lausunnossa se sanotaan suoraan: ”Kenttäkokemukset konflikteista osoittavat, että henkilömiinojen vaikutuksia ei kyetä rajaamaan puhtaasti sotilaallisiin kohteisiin.” Myöskään Puolustusvoimien komentaja ei ole sulkenut tätä mahdollisuutta pois Helsingin Sanomien haastattelussa. Erilaisilla teknisillä ratkaisilla voidaan varmasti vähentää vaaraa siviiliväestölle, mutta sota ei ole vastuullinen normaalitila. Tähän argumenttiin puolestaan sitten vastataan, että nyt otetaan maamiinat vain osaksi Puolustusvoimien keinovalikoimaa, tämä ei ole käyttöönottopäätös. No ei olekaan: Ottawan sopimus on nimenomaan laadittu sotatilanteita varten huolehtimaan siitä, että siviilejä suojellaan. Sodassa on säännöt, kaikki keinot eivät ole sallittuja.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä sekä itse prosessista että niistä reunaehdoista, joilla muut oppositiopuolueet antoivat ymmärtää, että he hyväksyvät irtisanomisen. Oli Ottawan sopimuksesta irtautumisesta mitä mieltä tahansa, ei tämä hätiköity ja läpirunnottu päätös saa kiitosta demokratian näkökulmasta. Hallitus piti tiedotustilaisuuden huhtikuun alussa päivää ennen ennakkoäänestyksen alkamista ja ilmoitti kaikkien yllätykseksi, että se rupeaa valmistelemaan Ottawan sopimuksesta irtautumista. Tämä tapa ei saanut eduskunnassa kiitosta eikä sekään, ettei asiaan liittyviä selvityksiä saanut edes pyytämällä alkuvaiheessa.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Sen jälkeen edettiin ripeään tahtiin, ja ulkoasiainvaliokunta piti vain kolme kuulemistä. Näissä kolmessa kuulemisessa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden näkökulma jäi täysin marginaaliin. Valmista piti saada hinnalla millä hyvänsä. Näin tärkeälle asialle olisi ollut hyödyksi laajempi, parlamentaarinen käsittelytapa, mikä on ulko- ja turvallisuuspoliittisissa asioissa ollut pitkään maan tapa.

Prosessin aikana ymmärsin, että sosiaalidemokraateille ja vihreille oli tärkeää saada maamiinapäätöksen yhteydessä yhtäältä kirjaukset miinanraivauksen vahvistamisesta ja sille osoitetuista lisämäärärahoista ja toisaalta kirjaus siitä, että maamiinojen vienti Suomesta kielletään. Nyt molemmat nämä tavoitteet jäivät täysin saavuttamatta. Ulkoasiainvaliokunta linjaa, että Suomi jatkaa tukeaan humanitaariselle miinanraivaustyölle, mutta koska valiokunta ei linjannut määrärahatason nostosta, miinanraivaustyön rahoitus itse asiassa laskee tulevina vuosina. Valiokunta ei myöskään ollut valmis linjaamaan maamiinojen maastavientikiellosta, mikäli tuotanto Suomessa aloitettaisiin. Muut oppositiopuolueet toisin sanoen antoivat tukensa myös sille, ettei maamiinojen käyttöä välillisesti muissa maissa estetä eikä myöskään varmisteta, ettei maamiinojen mahdollisen viennin yhteydessä varmistuta siitä, etteivät ne päädy sotaan käyviin maihin.

Arvoisa puhemies! Voin vielä hatarasti ymmärtää maamiinojen käytön sotilaallisia argumentteja, mutta sitä en kerta kaikkiaan ymmärrä, että Suomi lähtisi viemään maamiinoja muihin maihin — siis että Suomi omilla toimillaan lisäisi maamiinojen määrää globaalisti. Päätöksen ollessa tämä Suomi lähettää yhä vahvemmin viestin maailmalle siitä, että sääntöpohjaista järjestelmää voidaan kunnioittaa valikoiden. Tällä päätöksellä Suomi osaltaan antaa vauhtia kehitykselle, jossa sotatilanteessa ja sen uhatessa valtiot kokevat vaihtoehtoksi irtautua sotatilanteita varten laadituista säännöistä ja sopimuksista. Hallitus on siten täysin oikeassa siinä, että päätöksellä on kielteisiä vaikutuksia ”laajemmin humanitaariseen oikeuteen, asevalvontaan ja kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään sekä Suomen maineeseen asevalvonnan saralla”.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

15.55 Janne Jukkola kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Si vis pacem, para bellum: jos haluat rauhaa, varaudu sotaan. Tämä yli 2 000 vuotta vanha viisaus on yhä ajankohtainen. [Kimmo Kiljunen: Olemme saaneet paljon sotia!] Se ei tarkoita sodan ihannoitusta vaan ymmärrystä siitä, että pysyvä rauha ei synny toiveista vaan varautumisesta. Viisas varautuu. Siksi kannatan vahvasti irtaantumista jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta.

Tässä salissa ei kukaan toivo sotaan, mutta meidän tehtävämme on varautua siihen, miten voisimme sen välttää. Jalkaväkimiinat ovat yksi osa tätä varautumista. Ne eivät ole hyökkäysase, ne eivät uhkaa ketään paitsi sitä, joka yrittäisi väkivalloin tunkeutua maahamme. Ne ovat tärkeä osa uskottavaa puolustusta, ja jos Suomessa siviili astuisi miinaan, se olisi hyvin, hyvin todennäköisesti venäläisten asentama tai kylvämä, ei suomalaisten.

Meillä jokaisella on läheisiä, jotka ovat suorittaneet asepalveluksen tai ovat parhaillaan palveluksessa. He ovat nuoria, isiä, poikia, tyttäriä, naapureita, ystäviä. Jos joutuisimme puolustamaan maatamme, nämä miinat voivat pelastaa heidän henkensä. Ne hidastavat vihollista, antavat aikaa ja mahdollisuuden selvitä.

On hyvä muistaa, että uskottava puolustus ei ole pelkkää kalustoa tai miehistöä. Se on myös viesti: viesti siitä, että Suomi on valmis puolustautumaan kaikkiin käytettävissä olevin

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

keinoin. Tämä viesti itsessään on jo puolustus. Jos hyökkääjä tietää, että eteneminen maksaa paljon, hän voi päättää olla hyökkäämättä lainkaan. Tässä mielessä jalkaväkimiinojen pelotevaikutus voi olla juuri se tekijä, joka estää sodan.

Tiedän, että tähän asejärjestelmään liittyy tunteita ja kansainvälisiä sopimuksia, mutta maailma on muuttunut, Venäjä ei. Euroopassa käydään jälleen täysimittaista sotaa. Ukrainassa on nähty, miten tärkeää on maanpuolustustahto mutta myös se, että käytössä on oikeat välineet puolustautumiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Kyse ei ole halusta käyttää jalkaväkimiinoja. Kyse on siitä, että emme joutuisi käyttämään niitä koskaan, ja se edellyttää sitä, että ne ovat olemassa ja valmiina osana meidän uskottavaa maanpuolustusta. Suomen puolustus perustuu yleiseen asevelvollisuuteen ja laajaan reserviin ja koko kansan maanpuolustustahtoon. Näitä ei ole varaa jättää käyttämättä eikä mitään muitakaan keinoja, jotka suojaavat aluettaamme ja omaa väestöämme. Pidetään huolta siitä, että puolustuksemme on vahva, uskottava ja valmis. Se on suurin rauhanteko, jonka voimme tehdä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, poissa. Edustaja Reijonen, poissa. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

15.59 Teemu Kinnari kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkein tehtävä on mielestäni selvä. Se on turvata maamme itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus sekä estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin kaikissa tilanteissa. Samoin meidän on edelleen aktiivisesti tehtävä niitä toimia, joilla puolustusta voidaan vahvistaa.

Käsitlemme Suomen irtautumista Ottawan sopimuksesta eli miinakieltosopimuksesta, joka kieltää jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, valmistamisen ja siirtämisen. Suomen liittyessä Ottawan sopimuksen piiriin oltiin turvallisuuspoliittisesti aivan erilaisessa ajankuvassa. Sen ajan tilannekuva poikkeaa merkittävästi siitä, missä Euroopassa tällä hetkellä eletään. Silloin elettiin toiveikkuuden aikaa. Ajateltiin, että pysyvä rauha Euroopassa olisi mahdollinen. Tänäpä, yli vuosikymmen myöhemmin, me emme enää voi rakentaa turvallisuuttamme toiveiden varaan. Asiat on rakennettava realiteettien varaan. Tilanne Ukrainassa osoittaa sen.

Arvoisa rouva puhemies! Keskeinen syy irtautumiselle Ottawan sopimuksesta on muuttunut turvallisuustilanne Euroopassa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut sen, että perinteinen laaja maasodan uhka ei ole kadonnut. Ukraina on joutunut puolustautumaan hyökkääjää vastaan kaikilla mahdollisilla keinoilla, mukaan lukien jalkaväkimiinat. Nämä ovat osoittautuneet kriittiseksi osaksi puolustusta, kun puolustaudutaan mittavilta maavoimien hyökkäyksiltä. On ymmärrettävä, että puolustautumisessa miinat ovat väline, jolla voidaan estää ja hidastaa vihollisen maavoimien etenemistä ja suojella omia alueita. Jalkaväkimiinat ovat tärkeä osa ja lisä maanpuolustuksessa, ja suomalainen maasto soveltuu niille erityisen hyvin.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä ei ole päätös, jota esitetään kevein perustein. Esitys perustuu laajoihin selvityksiin, jotka on myös jo osittain täällä tänään lueteltu. Itse luotan vahvasti Suomen puolustusvoimien kykyyn toteuttaa miinoituksia siten, että ne eivät aiheuta vaaraa ulkopuolisille. Irtautuminen Ottawan sopimuksesta ei tarkoittaisi sitä, että Suomi ei olisi jatkossa enää luotettava kumppani kansainvälisesti. Mielestäni se tarkoittaisi sitä, että Suomi kantaisi entistä suuremman vastuun omasta puolustuksestaan ja kansa-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

laistensa turvallisuudesta merkittävästi muuttuneessa tilanteessa kaikilla niillä keinoilla, joita on käytettävissä.

Arvoisa rouva puhemies! On nähtävissä, että turvallisuusympäristömme on muuttunut ratkaisevasti, ja meidän on tehtävä päätöksiä, jotka perustuvat realismiin. Irtaantuminen Ottawan sopimuksesta on mielestäni tässä ajan hetkessä välttämätöntä. Se on päätös maan puolesta, jolla on yli 1 300 kilometriä puolustettavaa maarajaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Werning.

16.03 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Ottawan sopimus tehtiin toisenlaisessa maailmassa. Sen tarkoitus on ollut hyvä: vähentää siviiliuhreja ja hillitä aseiden käyttöä, joiden hallitsematon leviäminen on aiheuttanut tuhoa erityisesti sisällissotien ja konfliktien keskellä elävien valtioiden alueella. Mutta Suomi ei ole tuossa kontekstissa. Meillä on tarkka, järjestelmällinen ja vastuullinen puolustusorganisaatio, joka ei jätä räjähteitä peltoon tai siviilien takapihalle. Meillä ei ole tarvetta eikä aikomusta käyttää jalkaväkimiinoja välinpitämättömästi tai ilman selkeää tarkoitusta. Meillä on tarve torjua aseellinen hyökkäys omalla alueellamme, ja siihen me tarvitsemme uskottavaa keinovalikoimaa. Siksi tuen hallituksen esitystä.

Jalkaväkimiinat eivät ole pommi-intoilijoiden leluja. Ne ovat osa puolustuksellista esettä, jonka tehtävänä on hidastaa vihollisen etenemistä, ostaa aikaa omille joukoille ja suojata kriittisiä kohteita. Kyse ei ole aseesta, jolla pyritään aiheuttamaan siviilituhoa. Kyse on välineestä, jolla torjutaan se, että siviilit eivät koskaan joudu hyökkäyksen etulinjaan. Miinapelote on osa torjuntakykyä. Se vaikuttaa jo ennen kuin ensimmäinen räjähdä on edes maassa. Se pakottaa hyökkääjän harkitsemaan toistamiseen, mihin ja miten se liikkuu. Se sitoo aikaa, kalustoa ja joukkoja ja vähentää yllätyksen mahdollisuutta. Siksi pelkkä tietoisuus mahdollisesta miinasta maassa on jo osa puolustuskykyä. Tämä ei ole pelkkää spekulatiota, vaan tämä on osa Puolustusvoimien arviota.

Puhemies! Täysin korvaavaa menetelmää jalkaväkimiinoille ei ole. Meillä on kehittyneitä vaihtoehtoja, tarkasti hallittavia etämiinoitteita ja sensoripohjaisia järjestelmiä, ja niitä pitääkin kehittää edelleen, mutta edes niiden avulla ei kaikissa tilanteissa voida saavuttaa sitä suorituskykyä, jonka jalkaväkimiinat voivat tarjota. Tätä ei pidä sivuuttaa ideologisista tai historiallisista syistä. On totta, että sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehtiin hankintoja, joilla pyrittiin paikkaamaan suorituskykyä, mutta Puolustusvoimien arvio on selvä: korvaus ei ole täydellinen, jäljelle on jäänyt aukko, ja se aukko tulee korjata nyt.

Puhemies! Maailma ei ole enää sama kuin vuonna 2011, eikä Suomen turvallisuusympäristö ole sama kuin sopimuksen allekirjoittamisen aikaan 2012. Tämä päätös ei tarkoita, että Suomi luopuu humanitäärisestä vastuustaan, päinvastoin. Suomi jatkaa työtään miinanraivauksen tukemiseksi konfliktialueilla ja siviilien suojelemiseksi maailmalla. Me erotamme selkeästi, missä olosuhteissa ja millä vastuullisella tasolla näitä välineitä voidaan käyttää. Väite siitä, että Suomessa miinat jäisivät raivaamatta, kuten muualla, ei vastaa todellisuutta. Meillä on vuosikymmenien kokemus siitä, että miinoitteet merkitään, valvotaan ja raivataan. Tätä ei perustella mielipiteillä, vaan dokumentoiduilla käytännöillä ja Suomen maineella vastuullisena toimijana.

Käyttö rajataan Suomen alueelle ja puolustuksellisiin tilanteisiin. Tämä ei ole ase, jota varastoidaan vientiin tai pelotteeksi muualle. Kyse on kotimaan, meidän Suomen, puolustamisesta, omien kylien koulujen, infrastruktuurin ja ihmisten suojelemisesta. Varautumi-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

nen tehdään rauhanaikana, silloin kun siihen on aikaa, harkintaa ja resurssit, ei vasta sitten kun raja on jo rikottu.

Ottawan sopimuksesta irtautuminen on laillista ja kansainvälisen oikeuden mukaan hyväksyttävää silloin kun kansallinen turvallisuus sitä edellyttää. Tämä on nimenomaan sellainen tilanne. Meillä on oikeus, mutta ennen kaikkea meillä on velvollisuus huolehtia siitä, että puolustuksemme on uskottava. Se ei voi olla sitä, jos suljemme kokonaan välineitä pois keinovalikoimasta varmuuden vuoksi, samalla kun rajamme toisella puolella noudatetaan avoimesti laajaa maasto-operaatiokykyä ja vahvaa maanpuolustusta jalkaväkeä hyödyntäen.

Arvoisa puhemies! Kukaan ei toivo, että jalkaväkimiinoin koskaan jouduttaisiin turvautumaan, mutta juuri siksi tämä päätös on tehtävä nyt rauhanaikana. Meillä on aikaa, harkintaa ja mahdollisuutta rakentaa selkeät käytännöt, turvallisuusvaatimukset ja varautumissuunnitelmat. Se on vastuullista, ei välinpitämättömyyttä. Siviilejä ei puolusteta juhलालauseilla ja juhललpuheilla, vaan sillä, että hyökkäys pysäytetään ennen kuin se ehtii heidän kotikyläänsä. Jalkaväkimiinat ovat osa tätä kykyä, ja siksi niitä ei pidä sulkea pois keinovalikoimasta.

Tuen täysillä hallituksen esitystä. Pidän tärkeänä, että se toteutetaan täsmällisesti, turvallisesti ja avoimesti tässä ajassa, tällä hetkellä. [Veijo Niemi: Erinomainen puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Biaudet.

16.08 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies! Haluan nostaa esiin muutamia kohtia hallituksen esityksestä nimenomaan ulkopoliittisesta ja turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta.

Siteeraan suoraan: ”Ottawan sopimus on yksi tärkeimmistä tavanomaisten aseiden valvontasopimuksista ja humanitaarisen aseriisunnan instrumenteista. Sen avulla täsmennetään ja toimeenpannaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden yleisiä periaatteita ja pyritään vahvistamaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista sekä lievennetään aseellisista selkkauksista aiheutuvaa inhimillistä kärsimystä.”

Toinen sitaatti: ”Velvollisuus noudattaa ja varmistaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen ei ole riippuvainen vastavuoroisuudesta.”

Kolmas: ”Jalkaväkimiinat ovat ongelmallisia kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja sen keskeisten periaatteiden kannalta, ” — tämä on siis hallituksen tekstiä — ”etenkin erotteluperiaatteen kannalta, koska jalkaväkimiinat eivät tee eroa siviilin tai sotilaan välillä vaan räjähtävät riippumatta siitä, kuka niiden päälle astuu.”

Neljäs hallituksen sitaatti: ”Tilastollisesti jalkaväkimiinoiden uhreista valtaosa on siviilejä. Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaan sotatoimia saa kohdistaa vain sotilas-kohteisiin ja taistelijoihin, ei siviileihin tai siviilikohteisiin.”

Viides hallituksen sitaatti: ”Keskeinen on myös umpimähkäisen aseellisen toiminnan kieltö, joka kieltää käyttämästä sellaisia aseita tai sodankäyntimenetelmiä, joiden vaikutuksia ei kyetä riittävästi rajaamaan vain sallittuihin kohteisiin ja jotka vaikuttavat siten sekä sotilaskohteisiin että siviilihenkilöihin ja siviilikohteisiin erottelematta näitä toisistaan.”

Kuudes: ”Kansainvälinen humanitaarinen oikeus kieltää myös sellaisten sodankäyntimenetelmien ja -välineiden käytön, jotka on tarkoitettu aiheuttamaan tai joiden voidaan odottaa aiheuttavan laajaa, pitkäaikaista ja vakavaa vahinkoa luonnonympäristölle.”

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Seitsemäs: ”Jalkaväkimiinat aiheuttavat edelleen laaja-alaisia ja pitkäaikaisia ongelmia monilla alueilla. Konfliktien maantieteellisestä jakautumisesta johtuen jalkaväkimiinon käytöstä aiheutuvat ongelmat kohdistuvat erityisesti kehittyviin maihin, mutta samanlaisia ongelmia liittyy niiden käyttöön myös kehittyneissä maissa.”

Kahdeksas: ”On ennakoitavissa, että sopimuksen irtisanomisesta seuraa Suomen puolustuksellisen liikkumatilan laajentumisen lisäksi myös kielteisiä vaikutuksia. Vaikutukset liittyvät paitsi suoraan Ottawan sopimukseen, myös laajemmin humanitaariseen oikeuteen, asevalvontaan ja kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään sekä Suomen mai-neeseen asevalvonnan saralla.”

Ja yhdeksäs sitaatti: ”Sopimuksen irtisanominen ei ole Suomen johdonmukaisen asevalvontalinjan mukaista. Tämän johdosta riskinä on, että Suomen kaltaisen asevalvonnan alalla aktiivisen maan irtisanoutuminen sopimuksesta voi madaltaa muiden valtioiden kynnystä irtaantua asevalvontasopimuksista.” — Nyt sitaatit loppuivat.

Humanitaarinen oikeus säätelee nimenomaan sodan ja aseellisten konfliktien tilanteita. Se ei salli vapaita käsiä edes sodassa. Humanitaariset periaatteet ja aseidenkäytön rajoitukset pätevät aina, myös silloin, kun valtio joutuu puolustautumaan aseellisesti.

Det sägs att allt är tillåtet i krig och kärlek, men så är det naturligtvis inte. Erfarenheten från krig visar att effekterna av antipersonella minor inte kan begränsas till militära mål. Godtyckligt väpnat våld är förbjudet oavsett om vi är med i Ottawa eller inte. Vi är ändå bundna av många andra mänskörättskonventioner, såsom Genève-konventionerna.

Hallituksen esityksen perusteluissa korostetaan ennen kaikkea puolustuspoliittista näkökulmaa. Missään vaiheessa ei kuitenkaan väitetä, että jalkaväkimiinat olisivat ratkaisevan tärkeitä Suomen puolustuskyvylle. Puolustusvoimat itse toteaa, että ne ovat osa kokonaisuutta, mutta samalla hallitus myöntää, että kansainväliset vaikutukset voivat olla merkittäviä ja jopa vakavia ulko- ja turvallisuuspoliittisesti. Näiden näkemysten punnitseminen ei ole ollut yksinkertaista.

Ottawan sopimuksen voimaantulon jälkeen on saavutettu huomattavaa edistystä 25 vuoden aikana. Sopimus on edistänyt rauhaa, turvallisuutta ja kestävää kehitystä. 90-luvulla jalkaväkimiinat haavoittivat ja tappoivat noin 24 000 ihmistä vuodessa. Määrä on saatu laskettua alle tuhanteen. Viime vuonna ne ovat nousseet jälleen Ukrainassa ja Myanmarissa konfliktin seurauksena.

Jos Suomi irtautuu Ottawan sopimuksesta, meidän on silti pidettävä kiinni sen keskeisistä periaatteista. Suomen tulee sitoutua siihen, että miinoja tuotetaan vain omaan käyttöön eikä niitä viedä muihin maihin. Meidän on myös lisättävä tukeamme miinanraivaukseen, sillä tarve on kasvanut maailmanlaajuisesti, esimerkiksi Ukrainassa mutta myös muuallakin. Suomen ei pidä edistää kehitystä, jossa Ottawan sopimuksen periaatteita aletaan maailmalla kyseenalaistaa.

Om Finland lämnar Ottawakonventionen måste vi ändå hålla fast vid dess grundläggande principer. Finland ska förplikta sig att producera minor endast för eget bruk, och vi måste också öka på stödet för det humanitära minröjningsarbetet internationellt. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Riipi poissa. — Edustaja Harakka.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

16.14 Timo Harakka sd: Arvoisa rouva puhemies! Tänään ei ole aihetta riemuitsemiseen, mutta ei myöskään rieksumiseen. Haluan kiittää kaikkia edustajia siitä, että toisin kuin julkisessa keskustelussa ja varsinkin somen syövereissä täällä salissa edustajat ovat osoittaneet ymmärtämystä vuoden 2012 päättäjille, jotka toimivat optimistisemmassa maailmanajassa ja myös vilpittömässä pyrkimyksessä Suomen ja maailman turvallisuuden takaamisessa ja siten liittymisessä Ottawan sopimukseen. Muistammehan Veikko Huovisen legendaarisen Konsta Pykkäsen pohdinnan: kaikista paras ja imelin viisauden laji on jälkiviisaus. ”Jälkiviisaan silmä on somassa paikassa, se katsoo taaksepäin.” Mutta jos vielä hiukan jälkiviisaustellaan, niin vielä kaksi vuotta sitten, siis Venäjän hyökkäyksen jo oltua käynnissä vuoden päivät, puolustusvaliokunta totesi, että Puolustusvoimat ei pitänyt henkilömiinoja ”kriittisenä ja välttämättömänä suorituskykynä”. Analyysi muuttui, ja siihen on toki sekä ulkoiset että sisäiset syynsä, mutta jos Konsta Pykkäsen neuvoa noudattaen pidämme silmän siinä paikassa, jossa sen kuuluukin, niin katsomme nyt tiiviisti eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Venäjä on laittomassa hyökkäyksessään kylvänyt Ukrainaan miljoonia henkilömiinoja. Arvioiden mukaan Ukrainan maaperästä neljännes tai peräti kolmannes on miinoitettu. Kun tämä on Venäjän häikäilemätön sodankäynnin tapa, on syytä kuvitella Suomi samaan tilanteeseen. Suomelle henkilömiina on jatkossakin puolustusväline, joten jos Suomen maaperälle henkilömiinoja asetetaan, on parempi, että sen tekee Suomen armeija kuin joku muu armeija. Olen varmasti nyt ilmaissut kantani selkeästi.

Mutta Suomen hyöty ei ole ollenkaan niin itsestäänselvä kuin innokkaimmat sohvakenraalit kuvittelevat. Ottawan sopimuksen irtisanominen voi vahvistaa Suomen puolustusta lyhyellä aikavälillä mutta heikentää Suomen kansainvälistä asemaa pitkällä aikavälillä. Asian voi sanoa toisinkin. Miinakieltosopimuksen irtisanominen on selkeästi viesti itärajan taakse, mutta meidän pitää lähettää selkeä viesti myös länsirajan taakse. Meidän on vakuutettava kumppanit siitä, että kyseessä on tilanteen pakottama väliaikainen ratkaisu. Tavoitteemme on: sen jälkeen, kun Venäjä on hävinnyt aloittamansa sodan, saattanut veritöihin vastuulliset kansainvälisen tuomioistuimen eteen ja ryhtynyt valtavan vaativaan vahingonkorvausurakkaansa, sinä kaukaisena päivänä palaamme Ottawan miinasopimukseen. Tämä on kerrottava, ja tämä on tahdottava.

Ottawan sopimuksen irtisanominen johdattaa meidät uuteen viiteryhmään, rajamaihin ja reunavaltioihin. Samalla astumme kauemmas muista Pohjoismaista. Ei ole itsestäänselvää, että uuden viiteryhmän arvot ja toimintatavat ovat Suomelle kaikissa oloissa edullisia. Yhtä lailla hintaa loitontumisesta ei ole laskettu. Toivon, vaikka en siihen suorastaan luotakaan, että joku laskee turvallisuutemme taseen, debetin ja kreditin. Tässä ajassa nimitäin historiantajun ohittaa joskus hysteria, eikä Itämeri saa joutua konfliktin näyttämöksi.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksen irtisanomisella on vaikutuksensa myös Suomen teknologiseen ja teollisuuspoliittiseen tulevaisuuteen, ja ikävä kyllä se on vahingoksi ja vaaraksi. Puolustusvoimat ajaessaan paluuta sadan vuoden takaisin halpoihin räjähteisiin, vanhempiin kuin Molotovin cocktailit, tulee tunnustaneeksi, että se ei osannut kehittää edes saamallaan 200 miljoonalla eurolla henkilömiinojen tilalle vastaavaa kyvykkyyttä, sulutusta, joka olisi alueellisesti laajaa ja aiheuttaisi miinakauhua mutta joka toteutuisi Ottawan sopimuksen ehdoilla.

Saimme mietintövaliokunnassa tietoja älykkäistä sulutuslaitteista, jotka yhdistäisivät Suomen teknologisen osaamisen sekä mikroelektroniikassa että konnektiviteetissä ja jotka olisivat deaktivoitavissa silloin, kun kyse ei ole taistelusta. Näitä Ottawan sopimuksessa hyväksyttäviä miinoja ei ole olemassa, eikä niitä tule. Koska hallitus on nyt valinnut, että

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Suomen tie on takapajuinen, tyhmien ja vanhanaikaisten sotalaitteiden tie, Suomi alkaa puolen vuoden päästä valmistamaan ikivanhoja bulkkiräjähteitä olettaen, että joku tällaista teollisuutta suostuu rahoittamaan, paitsi tietysti suoraan veronmaksajien kukkarosta.

Puhemies! Näin lopuksi: Kaikkein hirtehisintä on, että puolustusvaliokunta lausunnossaan jopa haaveilee näistä putkipommeista vientivalttia. No, tässäpä Suomelle kasvustrategia. Jos henkilömiinoin paluusta perustellaan Suomen rajojen turvaamisella, niin olisi kohtuullista, että miinastusta omaan vaalipiiriinsä hamuavat maakuntapoliitikot kunnioittaisivat edes vaikenemalla sitä hirvittävää tilannetta, Suomen nuorten sotilaiden liikemääränsä, jossa näihin aseisiin joutuisimme turvautumaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

16.20 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Se, että Suomi irtaantuu Ottawan sopimuksesta, on mielestäni erittäin hyvä asia, ja keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Antti Kurvinen ilmoitti tuossa aikaisemmin tämän asian käsittelyn alkuvaiheessa debatissa, että keskustan eduskuntaryhmä tukee tätä esitystä yksimielisesti.

Kannattaa muutama asia huomata ennen kuin lähdetään lopullisia tuomioita jakamaan, mikä tämä Ottawan sopimuksesta irtisanoutuminen käytännössä itse asiassa on. Kaikki Suomen armeijan varusteet, jotka tähtäävät maan puolustamiseen, ovat tarkasti armeijan valvonnassa varastoissa, ja siellä ne säilyvätkin rauhanaikana aivan varmasti. Mitään pelkoa siitä, että niitä levitettäisiin jonnekin metsiin tai pelloille tai jonnekin muualle vaikka Suomen rajojen ulkopuolelle, ei ole. Se on ihan naurettava väite sinänsä.

Mitä tulee sitten jossakin Afrikassa tai muualla maailmassa tapahtuvaan, siellä eri sissi-liikkeet käyvät keskenään tappeluja ja levittävät miinoja, jotka sitten unohtuvat sinne alueelle ja ovat siviilien tuhoon leikkiville lapsille ja monelle muulle. Tällainen tilanne Suomessa ei ole mahdollinen. Sen tiedämme me kaikki, ja toivottavasti siihen suhtaudutaan sillä vakavuudella, ettei näitä kahta asiaa lähdetä rinnastamaan. Siitä tähän tässä ei ole ollenkaan kysymys.

Kannattaa kaikkien Ottawan sopimuksesta irtautumista vastustavien edustajien muistaa se, että Puola, Liettua, Latvia ja Viro ovat jo irtaantuneet Ottawan sopimuksesta, ja Suomi liittyy tähän samaan joukkoon. En ole omalta osaltani yhtäkään kriittistä puheenvuoroa kuullut Euroopasta. En ole ainakaan huomannut, varmaan jossakin lehdessä on kirjoitettu, mutta en ole huomannut isompia otsikoita siitä, että nämä äsken mainitut maat olisivat toimineet jotenkin kelpottomasti. He valmistautuvat omaa maataan puolustamaan kaikilla niillä järkevillä välineillä, mitä mailla on käytössä, ja Suomen 1 350 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa on se alue, jota meidän pitää puolustaa, ja siihen pitää varautua. Siihen tämä henkilömiinavarustus on erittäin hyvä, tehokas ja edullinen ja toimii kaikissa olosuhteissa keleistä riippumatta. Ja kuten täällä moni kansanedustaja on omassa puheenvuorossaan todennut, he ovat sotilaskoulutuksen saaneita henkilöitä. He ovat hyvin kuvanneet tätä tilannetta, miten tämä homma osataan ja miten hallitusti ja johdetusti se hoidetaan. Elikkä väitteet siitä, että nämä miinat olisivat siviileille vahingoksi, ovat täysin kummallisia ja asiaan perehtymättömiä.

Jos sitten jonain päivänä joudumme tällaisiin välineisiin tarttumaan, sehän tarkoittaa tietenkin sitä, että ne alueet ovat sotatoimialueita eikä siellä liiku muita kuin sotilaita ja näillä miinoilla estetään maahan tunkeutuvan vihollisen tulo. Se on erittäin tehokas pelote maa-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

han tunkeutuvalla vihollisella, ja sitä paitsi se antaa kaikille muille Suomen alueilla oleville suomalaisille sotilaille lisää aikaa varustautua entistä paremmin.

Eli alkäämme sotkeko asioita vaan olkaamme rehellisiä siitä, mitä tämä miinakieltosopimuksen purkaminen tällä kertaa tarkoittaa. Se tarkoittaa Suomen puolustamisen olennaista vahvistamista erittäin edullisesti ja nimenomaan niin, että se toimii kaikissa olosuhteissa ja on meidän puolustusvoimiemme kannalta erittäin hyvä asia. Sitten jos sellainen tilanne syntyisi, että näitä tarvittaisiin — toivottavasti koskaan sitä ei tule, mutta jos se nyt tulisi — niin senkin jälkeen, kun rauha on palannut maahan, totta kai nämä kyseiset miinakentät puretaan ja jälleen tavarat viedään varastoihin. Suomi toimii järkevästi, harkitusti, ja meillä on tarkoituksena puolustaa isänmaan koskemattomuutta, kuten olemme aikaisemmin tehneet.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan vielä muistuttaa siitä, että kun käytiin keskustelua välineellistetyn maahantulon laista tässä salissa ja äänestettiin — ja onneksi se saatiin läpi — se vaati sen viiden kuudesosan enemmistön, eli se laki oli paljon haastavampi verrattuna Ottawan sopimuksesta irtautumista koskevaan lakiin, koska sille piti saada se kiireellinen käsittely voimaan viiden kuudesosan enemmistöllä ja sitten ratkaistiin kahden kolmasosan enemmistöllä koko itse asia. Tässä riittää äänten enemmistö.

Mutta siinäkin asiassa, mitä välineellistettyyn maahantuloon liittyi, esitettiin aivan kummallisia väitteitä. Kyllä itsenäisen valtion, Suomen, tehtävänä on ainoastaan, vain ja ainoastaan, suojata Suomen kansalaisia meidän omassa maassamme. Maahan tulevista henkilöistä, ketkä tänne tulevat tavalla tai toisella, Suomi itse päättää eikä joku naapurimaan sotilasviranomainen tai rajaviranomainen tai joku muu viranomainen saati semmoinen organisaatio, joka voi... Ikävä kyllä olemme nähneet videoita tuolta itärajan takaa, missä päätöksentekijänä oli jopa ihan joku muu kuin viranomainen — siellä kerättiin passit ja rahat pois maahan tulevilta ihmisiltä.

Kyllä Suomella on oikeus suojata omaa koskemattomuuttamme ja kansalaistemme turvallisuutta. Siitä alkäämme koskaan tinkikö. Toivon ja uskon, että eduskunnassa asia ymmärretään, ja olen hyvin kiitollinen siitä, että se välineellistetyn maahantulon torjuntalaki meni niin hyvin läpi. Sitä samaa hyvää, järkevää käsittelyä toivon ja toivon, että laki saadaan voimaan mahdollisimman pian.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen poissa, edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

16.26 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minäkin kiitän kollegoja huolellisesta ja hyvästä keskustelusta. Tässä keskustelussa on ollut puolia jos toisiakin esillä, ja kuten edustaja Harakka omassa puheenvuorossaan totesi, täällä ei ole räävitty ketään vaan yritetty kuunnella toinen toisiamme ja pohtia. Tämä asia ei ole ihan niin yksiselitteinen kuin miltä se näyttää.

Se on itsestäänselvää, että me olemme tilanteessa, keskustelemassa Ottawan sopimuksesta, sen vuoksi, että eurooppalainen turvaympäristö on muuttunut. Me tiedämme Venäjän aggression Ukrainassa, ja me tiedämme myöskin sen, että kun kansainvälinen sopimusjärjestelmä tällä lailla rikotaan Venäjän toimesta, niin meidän on myöskin mietittävä, miten Suomi tässä tilanteessa selviytyy. Tässä nyt käydään keskustelua siitä, että meillä on oikeus ja on perusteltua rakentaa puolustuksellista järjestelmäämme niin, että me voimme kansallisesta turvallisuudesta pitää huolta, aivan niin kuin tässä on sanottu.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Olen myöskin voimakkaasti sitä mieltä, että miinat sinänsä asejärjestelmänä ovat poikkeuksellisesti luonteeltaan puolustuksellisia. Kuten tuossa debattipuheenvuorossani lyhyesti sanoin, niin miinat eivät hyökkää. Ne ovat puolustuksellinen asejärjestelmä. Ja kylä, mikä tässä on myöskin tuotu esille, suomalaiset kykenevät nämä miinoitteet sijoittamaan sillä tavalla, että se voi myöskin noudattaa puolustuksellista konseptiamme ja kunnioittaa myöskin näitä humanitaarisen oikeuden perusprinsippejä. Tämä on itsestäänselvää, ja tässä suhteessa itse tunnistan tämän keskustelun jalkaväkimiinoista perustelluksi, ja yhtä lailla kuin edustaja Harakka sanoi, tämä on minun kantani.

Mutta tämä on kompleksisempi. Tämä on selvästi kompleksisempi asia sen takia, että tässä ei ole kysymys vain kansallisesta turvallisuudesta, kun puhumme Ottawan sopimuksesta, vaan tässä on kysymys ihmisten turvallisuudesta. Tämä kansainvälinen sopimusjärjestelmä, joka tähän taakse on luotu, lähtee pohtimaan toisesta kulmasta koko turvallisuuskäsittettä. Se sallii — minä haluan toistaa sen vielä —, Ottawan sopimus sallii jalkaväkimiinat. Sotilaallisesti kohdennetut jalkaväkimiinat tämä sopimusjärjestelmä sallii. Se, mitä se ei salli: se ei salli henkilömiinoja. Meillä käytetään tätä eufemismia syystä tai toisesta eli kiertoilmaisua siitä, että Ottawan sopimus olisi jalkaväkimiinasopimus. Se ei ole jalkaväkimiinasopimus. Se on tarkasti Anti-Personnel Mine Ban Convention, aivan täsmällisesti, ja sen sisältö on juuri tämä. Se on aivan samanlainen kuin kemiallisia aseita koskeva yleisopimus, biologisia aseita koskevat sopimukset, joukkotuhoaseita koskevat sopimukset, koska niiden ongelma on se, että siviilit joutuvat uhreiksi ja ne ovat summittaisia, 'indiscriminate', asejärjestelmiä. Tämä on se iso ongelma, missä Ottawan sopimus on kiinni.

Me tiedämme maailmanlaajuisesti, että nämä henkilömiinat — puhutaan nyt tarkasti oikeasta asiasta — ovat aiheuttaneet siviiliuhreja. Yli 80 prosenttia on siviiliuhreja, ja merkittävä osa näistä siviiliuhreista on kuollut sodankäynnin loputtua. Eli tässä on pysyvä ongelma kansainvälisesti, ja sen takia tässä puhutaan ihmisten turvallisuudesta. Kuten täällä jotkut puheenvuorojen käyttäjät ovat todenneetkin, Ottawan sopimus on ollut yksi konkreettisimpia, ehkä kaikkein menestyksekkäin asevalvontasopimus, mitä on täällä saatu aikaiseksi, ja kuten joku viittasi myöskin, se on saanut Nobelin rauhanpalkinnon.

Eli aidosti järjestelmältään henkilömiinasopimuksesta on kysymys, ja nyt se kysymys aukeaa samalla tavalla kuin vuonna 2012, kun Suomi liittyi Ottawan sopimukseen viimeisenä Euroopan maana mukaan — siis viimeisenä Euroopan maana, kun jätämme Venäjän nyt tästä laskusta pois. Silloin me rakensimme 300 miljoonalla eurolla korvaavat järjestelmät. Kuten Timo Kivinen, Puolustusvoimien komentaja, 2022 Ukrainan sodan jo alettua selkeästi totesi: Meillä ei ole tarvetta irtautua Ottawan sopimuksesta. Me olemme onnistuneet jopa ylikompensoimaan korvaavilla järjestelyillä sen, mikä vaje suorituskyvyssä tapahtui, kun menttiin Ottawan sopimukseen mukaan. Siis ollaan kyetty ylikompensoimaan se.

Nyt se vakavin kysymys, johon ministeri ei kunnolla vastannut, vaikka häneltä kysyin tässä tänään, on se, olisiko ollut syytä, ennen kuin lähdetään purkamaan nyt Suomea suhteessa Ottawan sopimukseen, selvittää se. Tämä on nyt auki oleva asia, olisiko meillä ollut korvaavia järjestelyjä, jotka olisivat aidosti sallineet jalkaväkimiinat — minä toistan vielä: jalkaväkimiinat kohdennettuina. Edustaja Harakka omassa puheenvuorossaan vähän listasiakin niitä vaihtoehtoja, mitä teknologisen kehityksen kautta tässä voisi olla, ja ministerikin teki siihen viittauksia täällä äsken puhuessaan. Tämä selvitys meiltä nyt puuttuu, ja kun se puuttuu, niin minusta tässä keskustelussa ei enää olekaan kysymys siitä, mitkä ovat nämä kansalliset turvallisuustarpeemme, koska me voitaisiin ne kompensoida myöskin Ot-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

tawan sopimuksessa mukana ollen, vaan nyt tuleekin isoksi kysymykseksi, että me irtautumme tästä kansainvälistä humanitaarista oikeutta kunnioittavasta sopimuksesta, ja tämä synnyttää sen reaktion.

Nyt täällä on viitattu siihen, että eräät EU-maat — Liettua, Viro, Baltian maat kaikki ja Puola — ovat tähän liittyneet mukaan. On ihan aiheesta esitetty kysymys, onko se meidän uusi viiteryhmämme. Pohjoismaat, kun oli se lähtökohta meillä koko ajan, että meidän viiteryhmämme on Pohjoismaat, ovatkin toisessa kulmassa, koska Pohjoismaissa se reaktio on toinen. He eivät ole irtautumassa Ottawan sopimuksesta — tällä hetkellä ei ainakaan ole ollut esillä, että he irtautuisivat — jolloin tässä on vähän se hankala kulma, sijoitummeko toiseen asemaan. Kyllä, minä tiedän, että nämä ovat reunavaltiot, joilla on yhteinen raja Venäjän kanssa, joka käyttää aggressiota tällä hetkellä, mutta niin on Norjallakin se raja siellä — lyhyempi, parisataa kilometriä, Suomella 1 300 kilometriä. Kyllä, nämä ovat itse asiassa faktoja tässä taustalla, mutta tähän jää koko ajan se ongelma auki, olisiko meillä ollut vaihtoehto tämä korvata.

Kuten todistin ja sanoin jo tuossa alussa, minä kyllä myös näen nämä puolustukselliset tarpeet, mitkä tässä sanelevat tätä keskustelua, ja kunnioitan myös sitä lähtökohtaa, koska meidän on pidettävä Suomen turvallisuudesta huolta. Nyt sitten, jos tämä tie valitaan, tässä tulee iso dilemma. Me asetamme tässä tapauksessa tämän kansallisen turvallisuuden ihmisten turvallisuuden edelle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Limnell poissa. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.33 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Ottawan sopimus on yksi maailman onnistuneimmista ja tehokkaimmista aserajoitussopimuksista. Niin valtava joukko maita on sitoutunut sopimukseen, että henkilömiinojen tuotanto on lähes lakannut maailmasta. Olemme yhdessä sopineet, että henkilömiinat ovat niin vastenmielinen ase, että niitä ei tämä maailma kaipaa. Henkilömiinojen käyttö humanitäärisen oikeuden velvoitteet täyttävällä tavalla on toistuvasti epäonnistunut. Tämä on syy, miksi valtiot ovat lopulta päätyneet kieltämään ne kokonaan.

Erityisen ongelmallisia henkilömiinat ovat kansainvälisen humanitäärisen oikeuden erotteluperiaatteen näkökulmasta, henkilömiinat kun eivät tee eroa siviilin ja sotilaan välillä vaan räjähtävät riippumatta siitä, kuka niiden päälle astuu. Tilastollisesti henkilömiinojen uhreista valtaosa on siviilejä ja merkittävä osa lapsia. Kansainvälisen humanitäärisen oikeuden mukaan sotatoimia saa kohdistaa vain sotilaskohteisiin ja taistelijoihin, ei siviileihin tai siviilikohteisiin. Toinen olennainen periaate onkin umpimähkäisen aseellisen toiminnan kieltäminen, joka kieltää käyttämästä sellaisia aseita tai sodankäyntimenetelmiä, joiden vaikutuksia ei kyetä riittävästi rajaamaan vain sallittuihin kohteisiin ja jotka vaikuttavat siten sekä sotilaskohteisiin että siviilihenkilöihin ja siviilikohteisiin erottelematta näitä toisistaan.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että myös sopimuksesta irtautumista kannattavat ymmärtävät ja tunnistavat ne riskit, joita tähän päätökseen liittyy. Tänään kuultu argumentti, että sopimuksesta irtautuminen jollain lailla vahvistaisi sopimusjärjestelmää, on todellisuudelle vieras. Irtautumalla Ottawan sopimuksesta Suomi osaltaan edesauttaa kehitystä, jossa yhä useammat valtiot pitävät mahdollisena irtautua sotatilanteita varten luoduista sopimuksista kriisien uhatessa. Jopa hallituksen esityksessä tunnistetaan, että erityisesti Suo-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

men kaltaisen asevalvonnan alalla aktiivisen maan irtautuminen sopimuksesta voi madaltaa muiden valtioiden kynnystä irtautua asevalvontasopimuksista ja heikentää kansainvälisen humanitäarisen oikeuden kunnioitusta laajemmin. Tämänkaltaisia sopimuksia ei ole tehty hyvän sään varalle, vaan ne on nimenomaan tehty, jotta jopa sotatilanteessa pitäisimme kiinni tietyistä perustavanlaatuisista periaatteista. Kaikki keinot eivät ole sallittuja edes sodassa. Jos sota syttyisi — ja me kaikki tietenkin toivomme ja teemme kaikkemme, että niin ei koskaan tapahtuisi — sodankäynnin säännöt sitovat meitä ja Suomen kaltaisen pienen maan etu on se, että säännöistä ja sopimuksista pidetään kiinni. Vaikka maailmanpolitiikan mannerlaatat tutisevat, ei meidän kannata unohtaa, että sääntöpohjainen maailmanjärjestys on Suomelle kohtalokkaan tärkeä kysymys.

Arvoisa puhemies! Minä kuitenkin ymmärrän, että vallitsevassa tilanteessa voi perustellusti päätyä myös toisenlaiseen johtopäätökseen. Venäjä muodostaa Suomelle uhan, eikä itänaapurimme ole osoittanut piittaavansa sodankäynnin säännöistä. Kukaan meistä ei voi varmasti tietää, kumpi päätös osoittautuu oikeaksi. Mutta erityisesti yhden tänäänkin useampaan kertaan käytetyn argumentin haluan kuitenkin aivan ykskantaan kumota: Osa kansanedustajista on tänään perustellut sopimuksesta irtautumista sillä, että rajojemme puolustaminen ei ole muuten mahdollista. Näistä puheenvuoroista voi syntyä mielikuva, että puolustuksessamme olisi nykyisellään merkittäviä heikkouksia. Näin ei ole, ja toivon, että tästä salista ei sellaista viestiä myöskään ulospäin lähde. Suomen puolustus on vahva. Nato-jäsenyys ja kahdenväliset kumppanuudet ovat sitä entisestään vahvistaneet. On tietenkin selvää, että henkilömiinojen palauttaminen puolustuksen keinovalikoimaan tuo uuden työkalun puolustussuunnittelun tueksi. Tietynlaisissa tilanteissa niistä voi olla hyötyä. Mutta henkilömiinat kieltävästä sopimuksesta irtautuminen ei ole välttämätön pakko. Se on poliittinen valinta.

Arvoisa puhemies! En erityisesti arvosta niitä puheenvuoroja, joissa Suomea sitovien ja Suomea suojaavien kansainvälisten sopimusten puolustaminen asetetaan jollain lailla vastakkain kansallisen turvallisuuden kanssa. Minä uskon, että jokainen kansanedustaja tekee päätöksiä Suomen turvallisuus edellä. Kaiken saatavilla olevan tiedon valossa olemme kuitenkin päätyneet erilaisiin johtopäätöksiin siitä, mikä tässä tilanteessa on isänmaan etu.

Arvoisa puhemies! Monelle tuntuu olevan tärkeää vakuuttaa, että Suomi on poikkeuksellinen miinoittaja. Kannustan kuitenkin tässäkin asiassa rehellisyyteen ja harmaan sävyjen hyväksymiseen. On totta, että Suomi kouluttaa sotilaitaan toimimaan vastuullisesti. Ottawan sopimuksen kieltämät henkilömiinat ovat kuitenkin määritelmällisesti aseita, joiden kohdetta ei voi vastuullisinkaan miinoittaja valita. Kun miinat on asennettu maahan, meillä ei ole mitään mahdollisuutta vaikuttaa esimerkiksi siihen, kenet Venäjä pakottaa niitä polkemaan.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä sananen parlamentarismista: Minusta hallitus teki vakavan virheen sivuuttaessaan pitkän parlamentaarisen perinteen ulko- ja turvallisuuspoliittisessa päätöksenteossa. Näin tapahtui sekä Ottawan sopimuksen että puolustusmäärärahoihin liittyvien tavoitteiden osalta. Vallitseva yhteiskunnallinen ilmapiiri sallii tämän. Hallitus voi mitä ilmeisimmin luottaa siihen, että kun ehdotukset perustellaan kansallisella turvallisuudella, kriittinen keskustelu ei pääse hidastamaan päätöksentekoa. Se on johtanut sanalla sanoen vauhtisokeuteen, jota ei voi pitää Suomen edun mukaisena. Suomen etu olisi se, että ulko- ja turvallisuuspolitiikan isot linjanmuutokset eivät ole ilmoitusasioita vaan laajapohjaisen ja perusteellisen harkinnan lopputuloksia. Suomen etu olisi myös se, että me täällä vapaan demokratian ytimessä puolustamme viimeiseen asti myös kanssam-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

me eri mieltä olevien oikeutta olla toista mieltä. Kiitän jokaista, joka näin on tänään toiminutkin. Ei etenkaan selkeän enemmistön taakseen saava päätös vaarannu siitä, että sen moninaiset vaikutukset ja riskitkin tunnistetaan ja lausutaan ääneen. Irvailu ja epäisänmaalliseksi haukkuminen sen sijaan eivät ole kenellekään kunniaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Simula.

16.40 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! 13 vuotta sitten Suomi liittyi Ottawan sopimukseen — 13 vuotta väärällä tiellä, joka nyt oikaistaan. Perussuomalaiset oli tuolloin ainoa puolue, jonka jokainen paikalla ollut kansanedustaja äänesti sopimukseen liittymistä vastaan. Luonnollisesti kannatamme nyt sopimuksesta irtaantumista. Jotkut sanovat, että tuosta ajasta on pitkä aika ja että elimme silloin toisenlaisessa maailmassa. Turvallisuusympäristö on toki aivan toinen kuin tuolloin ja Venäjä käy nyt hyökkäyssotaa Ukrainassa jo yli kolmatta vuotta, mutta tosiasiat eivät ole muuttuneet. Ne ovat tismalleen samat nyt kuin 13 vuotta sitten. Meillä on naapurissa valtio, johon ei voi luottaa, ja tuon valtion kanssa meillä on yhteistä maarajaa 1 300 kilometriä. [Timo Harakka: Imelää jälkiviisautta!]

Ennen hyökkäyssotaa Ukrainassa moni erehtyi sivuuttamaan Venäjän uhan, ja poliitikot tekivät monia puolustuksellisiakin virheitä. Puolustusmenoista leikattiin, varuskuntia lakkautettiin, Ottawan sopimukseen liitettiin. Tämäkään tosiasia ei ole muuttunut miksiäkään. Jalkaväkimiina on tehokas ja suomalaisen maastoon sopiva asejärjestelmä. Venäjä ei kaihda jalkaväen käyttöä, vaikka henkilömenetykset ovat mittavia. Venäjä on roistovaltio, joka ei piittaa edes omista sotilaistaan. Sopimukseen liittyminen ei siis ole ollut rakkaan kotimaamme ainoa harha-askele, ja onpa viime vuosikymmenellä keskusteltu muun muassa venäläisten viisumivapaudesta, sallittu venäläisten kiinteistökauppoja jopa strategisesti merkittävillä paikoilla ja leimattu Venäjästä varoittelijoita russofoobikoiksi. Monet päättäjät jopa valtionpäämiehiä myöten ovat olleet sinisilmäisiä lukuisissa erilaisissa asioissa. Tuollaiseen ilmapiiriin en toivo Suomen enää koskaan palaavan. Suomalaisen ja suomalaispoliitikkojen suhtautuminen Venäjään ei toivottavasti koskaan palaudu sille tasolle kuin mitä se oli vielä ennen Krimin valtausta ja hyökkäyssodan alkamista Ukrainassa. Luottamus on rikottu, eikä Venäjä näytä noudattavan mitään kansainvälisiä sopimuksia, mitä olemme valitettavasti nyt todistaneet vain reilun tuhannen kilometrin päässä Helsingistä. Siksi Suomen ei tule enää koskaan tuudittautua pitkänkään rauhan aikana sillä tavalla, että rapauttaisimme omaa puolustuskykyämme.

Nyt teemme kaikin tavoin täysin päinvastaista politiikkaa kuin vaikkapa vuosina 2011—15 tehtiin. Panostamme maanpuolustukseen ja huoltovarmuuteen, satsaamme ampuvaratoihin, teemme päätöksiä ajatellen aina ensimmäisenä Suomea ja suomalaisia. Rakennamme yhä iskunkestävämpää, turvallisempaa ja varmempaa Suomea. Jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta irtautuminen on merkittävä päätös. Kukaan muu kuin me itse emme voi näitä turvallisuutta parantavia päätöksiä tehdä. On meidän tehtävämme pitää huolta puolustuskyvystämme sekä turvata maamme itsenäisyys ja kansalaistemme turvallisuus sekä alueellinen koskemattomuutemme.

Arvoisa puhemies! Teemme siis historiallisen päätöksen, jolla me vahvistamme omaa puolustustamme. On valitettavaa, ettei tätä päätöstä voida tehdä yksimielisesti. Vihervasemmalle laidalle tämä esitys ei tunnu kelpaavan. Valitettavaa on myös se, että sopimuksesta irtautumisesta on esitetty aivan älyttömiä uhkakuvia, esimerkiksi pelottelua siitä, mi-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

ten miinoja joutuisi pelkäämään marjametsällä käydessä. Näin ei tietenkään ole. Jokainen pääsee turvallisesti marjastamaan, sienestämään ja metsästämään, koska Suomi on vastuullinen miinankäyttäjä eikä niitä kylvetä metsiin tai muutoin käytetä miten tahansa tai milloin tahansa — toisin kuin Venäjä. Pitääksemme venäläiset miinat ja sotilaat rajan toisella puolen on äärimmäisen tärkeää vahvistaa edelleen puolustuskykyämme ja palauttaa jalkaväkimiinat Puolustusvoimien keinovalikoimaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

16.44 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Se päivä voi tulla, jolloin meidän täytyy puolustaa aseita isänmaatamme. Kysyn: haluammeko me päättäjät tai laajemmin suomalaiset, että Suomen puolustusvoimat joutuisi taistelemaan ilman jalkaväkimiinoja tiedostaen samalla sen, että jalkaväkimiinat ovat tehokkaita ja verrattain edullisia valmistaa ja että niitä todennäköinen vastustajamme joka tapauksessa käyttäisi meitä vastaan — miinoja, jotka ovat vihollisen liikettä hidastavia ja jotka luovat viholliselle psykologisen pelotevaikutuksen? Haluammeko todella tätä ollaksemme solidaarisia vai kumartaaksemme niille, jotka neuvovat meitä siinä, miten maatumme puolustetaan, vai kenties nöyrytyksemme sellaisten toimijoiden edessä, jotka eivät joudu elämään sellaisen naapurin kanssa, jonka kanssa joudumme jakamaan yli 1 300 kilometrin pituisen maarajan?

Perussuomalaiset eivät valitse tälläkään kertaa nöyrytyä sellaisten toimijoiden edessä, jotka eivät viime kädessä ole vastuussa Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta. Ainoana puolueena perussuomalaiset äänesti yksimielisesti ”ei” sille, että Suomi liittyisi Ottawan sopimukseen. Nyt me perussuomalaiset äänestämme yksimielisesti sopimuksesta irtaantumisen puolesta.

Arvoisa rouva puhemies! Sopimukseen liittyminen oli historiallinen virhe. Haluan kuitenkin korjata yhden asian, joka julkisessa keskustelussa usein esiintyy ja joka minua on häirinnyt. Yksin presidentti Tarja Halosen syyttäminen siitä, että Suomi luopui jalkaväkimiinoista, on epätoivoista niiltä toimijoilta, jotka itse olivat äänestämässä eduskunnassa Ottawan sopimukseen liittymisen puolesta. [Timo Harakka: Hyvä!] On kuitenkin kunnioitettavaa, että osa on julkisesti myöntänyt virheensä. Tärkeää on nyt, että saamme sen lähes yksimielisesti korjata.

Arvoisa puhemies! Tulen äänestämään jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta irtaantumisen ja siten Suomen turvallisuuden puolesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

16.46 Merja Rasinkangas ps: Rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen irtisanomiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Tällä lailla irtisanoudutaan siis Ottawan jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta Suomen turvallisuuden ja varautumisen kannalta. Sopimuksesta irtautuminen on ainoa oikea ratkaisu. Saman ratkaisun ovat tehneet aiemmin tänä vuonna jo Baltian maat ja Puola.

Arvoisa puhemies! Lähetekeskustelussa avasin varsin kattavasti tämän sopimuksen historiaa eduskunnan päädyssä, joten en mene nyt siihen niin tarkasti. Mainitsen kuitenkin, että alkusysäyksen asia otti vuonna 1997 puolustus- ja turvallisuusselonteossa. Vaiheikkaiden vuosien jälkeen vuonna 2011 asiasta äänestettiin ja vuonna 2012 sopimukseen lii-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

tyttiin. Perussuomalaiset ovat johdonmukaisesti vastustaneet tähän sopimukseen liittymistä jo vuosituhannen vaihteessa ja lopulta eduskunnan äänestyksessä 2011. Perussuomalaiset oli ainoa puolue, joka kokonaisuudessaan paikalla olleiden kansanedustajien voimalla vastusti tähän puolustuskykyä heikentävään sopimukseen liittymistä, sopimukseen, johon Venäjä ei itse ole sitoutunut.

Arvoisa puhemies! Viimeiset vuodet ovat osoittaneet entistä selvemmin, että sopimuksesta tulee irtautua. Varautuminen ja puolustuskyvystämme huolehtiminen on tässä ajassa Venäjän rajanaapurina tärkein tehtävämme. Varautuminen ja ennakointi tässä ajassa on tärkeää juuri nyt eikä liian myöhään. Kun mediassa on keskusteltu Ottawan sopimuksesta, on tuotu moneen otteeseen esiin, että Suomelle koituisi mainehaittaa, jos Suomi irtautuisi sopimuksesta. Nyt tämäkin huoli on turha, koska asiantuntijakuulemisissa on käynyt ilmi, että Suomi on saanut päätökselleen laajaa ymmärrystä liittolais- ja kumppanimailtamme. On myös hyvä muistaa, että ensisijaisesti meidän tulee tehdä päätöksemme Suomen etu edellä, ei sen mukaan, mitä joku ulkomailla asiasta ajattelee.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä sitä, että saan olla tässä salissa kannattamassa tätä Suomen turvallisuutta ja puolustuskykyä vahvistavaa esitystä, koska isänmaan turvallisuus menee kaiken edelle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

16.49 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Äänin 110 puolesta ja 47 vastaan Suomen eduskunta hyväksyi jalkaväkimiinat kieltävän Ottawan sopimuksen vuonna 2011. Tuolla päätöksellään Suomi alasajoi miinojen puolustuskäytön mahdollisuuden, miinojen käytön koulutuksen, miinojen tuotannon, miinojen hankinnan ja myös miinojen varastoinnin. Pahinta varten varastoimme miljoona jalkaväkimiinaa kymmenisen vuotta sitten. 800 000 sakaramiinaa ja reilu 200 000 putkimiinaa hävitettiin. Se oli 2000-luvun suurimpia poliittisia virheitä. Tuolloin perussuomalaiset oli ainoa puolue, joka kaikissa vaiheissa — myös siinä viimeisessä äänestyksessä — yhtenäisesti vastusti tuota miinakieltoa, Ottawan sopimusta, mutta enemmistö tuolloin jyräsi kiellon voimaan.

Jokainen meistä suomalaisista kyllä tietää, miksi ja ketä varten jalkaväkimiinoja tarvitaan ja tarvittiin: pahinta varten, idän uhkaan vastataksemme. Näiden syiden olisi pitänyt olla tiedossa 2000-luvun alussakin, kun Suomi aloitti prosessin miinojen riisumiseksi. Venäjä ei ollut muuttunut ihanteelliseksi, länsimaiseksi, demokraattiseksi oikeusvaltioksi. Myös suomalaiset kansalaiset ja puolustusviranomaiset omasivat syviä epäilyksiä miinakieltoa ja myös Venäjää kohtaan, itänaapurimmehan ei tähän miinakieltoon koskaan liittynyt. Silti poliittinen suomalainen eliitti humaltui ajan hengestä ja humaltuneena asetti kansainväliset sopimukset muun edelle. Suomi liitettiin jalkaväkimiinat kieltävään Ottawan sopimukseen virallisesti vuonna 2012. Viimeiset jalkaväkimiinansa Suomi hävitti kolme vuotta myöhemmin elokuussa 2015.

Tuolloin Suomen vielä hävittäessä omia miinojaan Ottawan sopimuksen mukaisesti miehitti Venäjä vuonna 2014 Krimin ja aloitti sotilaallisen tukensa separatisteille Donbassissa. Meidän siis riisuessamme omia puolustusaseitamme oli Venäjä samaan aikaan jo käynnistänyt sotatoimet Euroopassa toista eurooppalaista maata vastaan vailla kunnioitusta kansainvälisiä sopimuksia tai järjestelmää kohtaan. Krimin miehitys ja sota Donbassissa toimivat esinäytöksenä Venäjän vuonna 2022 aloittamalle laajamittaiselle hyökkäyssodalle Ukrainassa.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Vielä tuon esinäytöksen Suomi nukkui. Onneksi olemme nyt heränneet ajoissa. Liityimme pikavauhdilla Natoon, aloitimme suuret panostukset puolustukseen ja nyt palautamme myös jalkaväkimiinoja käyttöömmme. Ukrainalle kävi huonommin. Ukraina jäi kahden maailman väliin Venäjän armoille ja oli jo vuosia aiemmin riisunut itseltään niin ydinaseet kuin jalkaväkimiinatkin, siis keskeiset osat omaa puolustustaan. Aseistariisunta ei tarjonut rauhaa vaan sotaa aseista riisuttua vastaan. Siinä olisi idealisteillekin rauhanaktivisteille miettimisen aihetta, kuten myös siinä, että heti Ukrainan jälkeen meillä on eurooppalaisista valtioista pisin maaraja Venäjän kanssa.

Arvoisa puhemies! Jalkaväkimiinoja ei olisi koskaan tullut riisua puolustuksestamme. Ne ovat puolustusase, jota Suomi käyttäisi tullessaan nimenomaan hyökätäkseen. Suomalaisen sotatilassa asentamat miinat ovat marjanpoimijan sijaan uhka lähinnä vihollisen sotilaille. Miina kustannustehokkaana puolustusaseena pikemminkin on meidän etumme pieninä maana määrällisesti suurempaa hyökkääjää vastaan. Se nimenomaisesti säästää niin nuorten suomalaissotilaiden kuin siviilienkin henkiä.

Jos jostain sen punavihreiden uhkakuvillaan pelottaman marjanpoimijan on syytä olla huolissaan niin siitä vihollisesta, joka Suomeen tunkeutuessaan viljelisi miinoja maahamme ilman pienintäkään aietta niiden raivaamisesta tai siviilien suojelemisesta. Me suomalaiset välitämme omasta maastamme, emmekä kohtele sitä valloittajien tavoin, toisin kuin vihollisemme.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimukseen liittyminen oli alkujaankin virhe. Erityisen suuri virhe se oli kaltaisellemme Venäjän naapurimaalle. Tuon virheen korjatakseen Suomen tavoin myös Puola, Viro, Latvia ja Liettua ovat päättäneet irtautumisestaan Ottawan sopimuksesta, siis miinakiellosta. Kuten minua edeltäneet perussuomalaiset, jotka useiden vaalikausien ajan miinojen säilyttämistä täällä eduskunnassa puolustivat, myös minä kannatan nyt miinojen palauttamista osaksi suomalaista puolustusta. Äänestän miinojen puolesta, sillä Suomen ja suomalaisten turvallisuus on asetettava muun edelle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

16.55 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Päätös Ottawan sopimuksesta irtautumisesta on periaatteellisesti merkittävä ja asemoi meitä Suomea suhteessa sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään. Turvallisuuspoliittinen tilanne on vakavalla tavalla muuttunut Venäjän käydessä brutaalista hyökkäyssotaa Ukrainassa sodan säännöistä piittaamatta. Sopimuksesta irtautumista perustellaankin Suomen puolustuksen tarpeilla heikentyneessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Ymmärrän tarpeen vahvistaa Suomen puolustusta kaikin mahdollisin keinoin, jotta voimme puolustaa Suomea ja suomalaisia tilanteessa, jossa meillä on pitkä yhteinen raja Venäjän kanssa.

Kun olen kuunnellut keskustelua tässä salissa, on käynyt selväksi, että meillä on laaja yhteinen näkemys turvallisuustilanteen vakavuudesta. Ottawan sopimuksesta irtautumisen sotilaalliset perustelut ovat kuitenkin asiantuntijoiden mukaan suppeat eivätkä yksiselitteisiä. Suomen puolustusta on sopimukseen liittymisen jälkeen vahvistettu monin tavoin miinojen korvaamiseksi, ja tiedämme, että puolustukseen satsaaminen tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa osana Naton varustautumista.

Samaan aikaan tiedämme, että kansainvälinen sopimusjärjestelmä ja ihmisoikeudet ovat suuren paineen alla. Kansainvälistä oikeutta rikotaan monen tahon toimesta, ja kansainvälistä sopimusjärjestelmää sekä sen osia haastetaan. Sitoutuminen kansainväliseen monen-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

keskeiseen sääntöjärjestelmään on Suomen pitkäaikainen ulkopoliittinen linja ja Suomen kaltaisen pienen valtion turva. Tästä linjasta poikkeamisen tulisi olla todella korkean kynnyksen takana. On syytä tiedostaa, että Suomen päätöksellä voi olla kansainvälistä merkitystä. Tämä todetaan myös hallituksen esityksen perusteluissa. Mitä useampi maa eroaa Ottawan sopimuksesta ja valmistautuu käyttämään henkilömiinoja, sitä enemmän siviilien turvallisuus heikkenee maailmanlaajuisesti. Pidän todella valitettavana, että hallitus valitsi valmistella irtautumispäätöksen ilman Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan aiempaa linjaa, jonka mukaan tällaiset merkittävät päätökset valmistellaan parlamentaarisesti. Eduskunta ja erityisesti oppositio asetettiin tilanteeseen, jossa mahdollisuutta tosiasialliseen vaikuttamiseen ei annettu. En pidä tätä viisaana, saati vastuullisena toimintatapana.

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimuksen tavoitteena on suojella ihmisiä henkilömiinojen aiheuttamalta humanitaariselta kärsimykseltä. Sopimuksen osapuolet ovat sitoutuneet siihen, etteivät ne missään oloissa käytä, kehitä, tuota, muutoin hanki, varastoi, pidä hallussa tai siirrä suoraan tai välillisesti kenenkään käyttöön henkilömiinoja. Kuten ulkoasiainvaliokunnan mietinnöstäkin ilmenee, Ottawan sopimus on yksi tärkeimmistä tavanoimaisten aseiden valvontasopimuksista ja humanitaarisen aseriisunnan instrumenteista. Sillä on 25 vuodessa saavutettu myönteisiä tuloksia etenkin henkilömiinojen uhrien määrän vähenemisessä, miinojen tuhoamisessa, miinanraivauksessa ja miinojen uhrien avustamisessa eri puolilla maailmaa. Tätä kehitystä meidän on kaikin voimin tuettava myös jatkossa.

Keskustelussa on noussut ja nousee esiin väite, että Suomessa miinojen käyttö olisi maailman vastuullisinta. Asiantuntijat kuitenkin myöntävät, että kukaan ei pysty takaamaan, että henkilömiinojen käyttö olisi Suomessakaan varmasti turvallista kaoottisissa sotaoloissa. Sotatieteen dosentti Ilmari Käihkö toteaa lausunnossaan, että olemassa oleva tutkimustieto kyseenalaistaa ajatuksen siitä, että henkilömiinoja tultaisiin käyttämään täysin turvallisesti tavalla, joka ei aiheuta vaaraa siviiliväestölle.

Arvoisa puhemies! Lausunnossaan Käihkö nostaa esiin myös turvallistamispuheen ongelmat laajemmin. Turvallistamispuheessa on demokratian kannalta kaksi ongelmaa, jotka eivät koske vain tätä miinakeskustelua ja joista ei soisi tulevan uutta normaalia. Ensimmäinen on, että hyvien poliittisten päätösten tekeminen edellyttää parasta mahdollista tietoa. Salaaminen johtaa herkästi tilanteeseen, jossa keskustelua ei joko käydä tai sitä käydään suppeilla perusteilla. Toinen on, että demokratiassa legitimitetin ja siten päätösten pitävyyden tausta on laaja konsensus. Suomalaisen turvallisuuspolitiikan vahvuus on laaja kansalaisten tuki ja vahva maanpuolustustahto, jonka ylläpitäminen edellyttää kaikkia sitouttavaa parlamentaarista valmistelua. Demokratian kannalta on tärkeää, että myös turvallisuuspolitiikkaan liittyviä kysymyksiä voidaan tarkastella kriittisesti ja laajasti eri näkökulmista. Tämä on ollut suomalaisen demokratian vahvuus, jonka säilyttämisessä tällä salilla on aivan keskeinen merkitys.

Arvoisa puhemies! Vaikka ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä osoitetaan tärkeää tahtotilaa miinasopimuksesta irtautumisen aiheuttamien vahinkojen minimoimiseksi mukaan lukien sopimukseen palaaminen tilanteen taas niin salliessa, painaa omassa pohdinnassani se, että irtautumisella Suomi osaltaan heikentää kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää. Siksi olen omassa harkinnassani päättänyt ratkaisuun, että en voi kannattaa Ottawan sopimuksesta irtautumista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kauma.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

17.00 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Kun Venäjä 24. helmikuuta 2022 aloitti hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan, harva meistä osasi kuvitella, että vielä yli kolme vuotta myöhemmin sotaa käytäisiin edelleen ja että Euroopan turvallisuussympäristö olisi muuttunut näin perusteellisesti. Suomeen ei kohdistu tässäkään tilanteessa välitöntä sotilaallista uhkaa, mutta silti on tärkeää tehdä toimia myös Suomen puolustuksen vahvistamiseksi. On hyvä, että Suomen valtiojohto ja myös suurin osa kansanedustajista seuraavat tarkasti aikaa, ja olemmekin nyt tilanteessa, jossa olemme hakeutumassa pois Ottawan jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta, johon liityimme 2012. Irtisanoutuminen astuu voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun YK:n pääsihteeri on vastaanottanut ja tallettanut irtisanomishakemuksen.

Arvoisa puhemies! Jalkaväkimiina soveltuu hyvin juuri niihin oloihin, joissa elämme Suomessa. Meillä on pitkä yhteinen raja Venäjän kanssa. Jalkaväkimiina on nopea rakentaa, se on helppokäyttöinen ja edullinen ja soveltuu hyvin muihin puolustusteollisuuden tuotteisiin.

On myös hyvä todeta, että normaalioloissa jalkaväkimiinoja ei käytetä vaan ne varastoidaan eikä niitä ole maastossa rauhanaikana.

Arvoisa puhemies! Se, että Suomi irtautuu kansainvälisestä sopimuksesta, on poikkeuksellinen tilanne, ja näin ollen on hyvin tärkeää, että noudatamme myöskin demokraattista prosessia täällä eduskunnassa. Mielestäni on vain hyvä, että myöskin toista mieltä olevat ovat saaneet sanoa sanottavansa tästä prosessista ja asiasta itsessään. Täällä on esitetty duubioita muun muassa siitä, ettei päätöksen humanitääristä puolta olisi riittävästi huomioitu. Itse olen eri mieltä, koska juuri se, että näitä miinoja tullaan käyttämään hyvin harkitusti ja vastuullisesti, todistaa, että nimenomaan humanitäärinen puoli on hyvin huomioitu. Niiden käytössä on selkeä päätöksentekoketju, jossa tasavallan presidentillä on selkeä osuus ja rooli, ja se takaa, että miinojen käyttö on todella vastuullista ja harkittua.

Arvoisa puhemies! Toinen asia, jota tämän sopimuksen irtisanomista kritisoineet ovat todenneet, koskee vientiä. Ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä todetaan näin: ”Suomen irtautumisella Ottawan sopimuksesta ei ole tarkoituksena edistää laajamittaisesti jalkaväkimiinojen globaalia kauppaa. Puolustustarvikkeiden vienti Euroopan talousalueen ulkopuolelle edellyttää vientilupaa ja Euroopan talousalueen sisällä siirtolupaa tai julkaistua lupaa. Mikäli lupa-asia sitä edellyttää, tulee puolustusministeriön varmistaa erikseen ulkoministeriöltä, ettei luvan myöntämiselle ole ulko- tai turvallisuuspoliittista estettä.”

Arvoisa puhemies! Kaikki nämä asiat huomioon ottaen kannatan Suomen irtautumista Ottawan sopimuksesta ja näin ollen suomalaisten turvallisuuden vahvistamista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Satonen.

17.04 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä vaiheessa keskustelua muutama huomio käydystä keskustelusta:

Luonnollisesti oma kantani on se, että kannatan ilman muuta tässä turvallisuustilanteessa sitä, että Suomi irtaantuu tästä Ottawan sopimuksesta, ja kiitänkin hallitusta ja valiokuntaa, että tämä asia on nyt saatu nopeasti liikkeelle, ja myöskin Puolustusvoimia siitä, että on selkeästi oman kantansa tuonut esille. Jalkaväkimiinat ovat puolustuksellinen ja kustannustehokas ase, joka on hyvä lisä Suomelle tässä tilanteessa, jossa me nyt olemme.

Sitten täällä on käyty keskustelua siitä, onko tämä sopimuksesta irtaantuminen Suomelle jonkinlainen mainehaitta. Tähän en usko henkilökohtaisesti lainkaan. Tietysti yksi

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

peruste on jo se, että muut Baltian maat ja Puola ovat tästä irtaantumassa, mutta ei pelkää se. Jokainen, joka ymmärtää sen, että meillä on tämä yli 1 300 kilometrin raja Venäjän kanssa, ja on katsonut, millä tavalla Venäjä sotii Ukrainassa täysin välittämättä omista miestappioistaan, aivan täysin välittämättä, ymmärtää, että sellaista potentiaalista uhkaa vastaan juuri tällainen jalkaväkimiina on hyvin tehokas apuväline yhdessä muiden puolustuksellisten aseiden kanssa. En siis usko ollenkaan, että tästä tulee Suomelle minkäänlaista mainehaittaa.

Sitten vielä toinen näkökulma, joka tässä on paljon myöskin ollut esillä, on se, kuka tähän jalkaväkimiinaan nyt sitten astuu. Aivan hyvin tässä jo edellisessä puheenvuorossa todettiin, että tähän on käytössä ainoastaan sota-aikana ja Suomi todellakin tietää, mihin se ne miinansa on laittanut. Voi sanoa, että mitä se Suomen jalkaväkimiina uhkaa, on vihollisen sotilas, ja sitä se saakin uhata.

Eli kyllä tässä on erittäin hyvät perusteet sille, että nopeasti luovumme tästä Ottawan sopimuksesta ja pistämme tämän osan puolustuksestamme kuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Krista, pois. — Edustaja Mäkinen.

17.07 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme tänään hallituksen esitystä, jonka mukaan Suomi irrottautuisi jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta, johon liittymisestä eduskunta teki päätöksen marraskuussa 2011. Hallituksen esityksessä tähdennetään, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämäärien turvaamiseksi ja voidakseen tarvittaessa vastata pitkäkestoiseen ja laajamittaiseen sodankäyntiin Suomen on kyettävä kehittämään puolustuksensa suorituskykyä. Ottawan sopimuksen irtisanominen mahdollistaisi jalkaväkimiinajärjestelmän palauttamisen puolustuksen keinovalikoimaan. Esitystä täällä eduskunnassa ovat käsitelleet hyvin perusteellisesti sekä puolustus- että ulkoasiainvaliokunta. Kaikilla edustajilla on ollut mahdollisuus perehtyä turvaluokiteltuihin selvityksiin ja asiakirjoihin, mikäli he ovat niin halunneet tehdä. Pidän tätä erittäin tärkeänä esityksen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Olemme joutuneet todistamaan, kuinka raakalaismaisella tavalla Venäjä hyökkäyssotaa Ukrainassa käy, miestappioista piittaamatta. Venäjän toimintamallihan Ukrainassa on perustunut massiiviseen tulenkäyttöön ja laajamittaiseen tappioista piittaamattomaan jalkaväen käyttöön. Suomen maaston ominaispiirteet, pitkä maaraja ja reaaliset voimavarat huomioiden jalkaväkimiinojen palautus osaksi asevoimia nimenomaan puolustuksellisessa mielessä ja irtautuminen Ottawan sopimuksesta on täysin perusteltua. Tosiasia on, että Suomi tarvitsee tämän kyvykkyyden torjua tarvittaessa massiivista hyökkäystä osaksi asejärjestelmäämme. Suomen puolustusjärjestelmä on kerroksellinen, ja se muodostuu erityyppisistä asejärjestelmistä. Korkean teknologian aseistuksen lisäksi tarvitaan yksinkertaisia ja laajavaikutteisia asejärjestelmiä, kuten jalkaväkimiina, joka on tehokas lisäsuorituskyky puolustusjärjestelmän kokonaisuuteen. Muita suorituskykyjä, muun muassa teknologisesti kehittyneitä asejärjestelmiä, kuten lennokkeja, kehitetään jatkuvasti, mutta ne eivät kuitenkaan korvaa jalkaväkimiinoja vaan täydentävät niitä. Tosiasia on siis se, ettei näiden miinoitteiden tuomaa suorituskykyä ole kyetty täysimääräisesti korvaamaan eikä Puolustusvoimat ole missään vaiheessa suosittanut niistä luopumista.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Ukrainan sodasta saadut kokemukset ovat saaneet useat muutkin unionimaat tarkastelemaan uudelleen suhtautumistaan Ottawan sopimukseen. Liettuan, Latvian ja Viron parlamenteissa on jo ylivoimaisella enemmistöllä tehty päätös Ottawan sopimuksesta irtautumisesta. Myös Puolassa on käynnissä vastaava prosessi, jonka odotetaan johtavan maan irtautumiseen sopimuksesta.

Arvoisa puhemies! Sopimuksen irtisanominen ei vaikuta millään tavoin siihen, että valtion on edelleen täytettävä muihin kansainvälisen oikeuden sääntöihin perustuvat asiaan liittyvät velvoitteensa. Miinojen, kuten jalkaväkimiinojen, käyttöä rajoitetaan myös muilla sopimuksilla ja työkaluilla kuin Ottawan sopimuksella. Kaikki nämä sitovat edelleen myös Suomea. Ulkoasiainvaliokunnan tavoin myös minä painotan, että Suomen tulee osoittaa konkreettisin toimin, että jatkossakin puolustamme monenkeskistä kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää ja sen vahvistamista sekä jatkamme aktiivista työtä asevalvonnan ja aseidenriisun saralla kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden edistämiseksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi, että irtisanoessaan Ottawan sopimuksen Suomi jatkaa vahvaa tukeaan humanitaariselle miinatoiminnalle. Tämä tuki on taloudellista, mutta meillä on myös valtava määrä miinanraivaukseen liittyvää erityisosaamista, mitä pitää jatkossakin hyödyntää sodan runtelemilla alueilla. Mielestäni tässä tilanteessa on nyt ennen kaikkea tärkeää varmistaa viestinnällä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin ymmärrys siitä, että Suomi käyttää miinoja tarvittaessa ja pakon edessä vastuullisesti. On tärkeää välittää selkeä strateginen viesti siitä, että me suhtaudumme äärimmäisen vastuullisesti myös miinanraivaukseen ja siviilien suojelemiseen. Meillä on paljon teknologista kykyä kehittää myös miinoja, joilla humanitaarisia riskejä voidaan estää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, poissa. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

17.12 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena perustavanlaatuisesti, eikä laajamittaisen sodan uhkaa voida enää sulkea kokonaan pois. Venäjä on aggressiivisilla ja kansainvälisen oikeuden vastaisilla sotatoimillaan horjuttanut kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää ja vaarantanut rauhan ja vakauden euroatlanttisella alueella.

Tällä esityksellä hallitus ehdottaa Suomen irtautumista jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta. Sopimuksen irtisanominen mahdollistaisi jalkaväkimiinojen palauttamisen osaksi Suomen puolustuskeinovalikoimaa. Jalkaväkimiinoilla on merkittävä sotilaallinen rooli, ja ne soveltuvat Suomen maastoon ja asevelvollisuusarmeijaan. Sotilaallisen arvion mukaan jalkaväkimiinat ovat edelleen tehokas puolustautumiskeino nykypäivän taistelukentällä. Arviota tukevat Ukrainan sodasta saadut kokemukset ja havainnot Venäjän asevoimien taktisesta kehityksestä. Puolustusministeriö totesi lausunnossaan Ottawan sopimuksen irtisanomisen laajentavan Suomen puolustuksellista liikkumatilaa, ja jalkaväkimiinat olisivat lisäisivät sotilaallista suorituskykyä osana muuta puolustusjärjestelmää.

Täällä on vihjailtu siihen suuntaan tänään ja toki aiemminkin, että nämä jalkaväkimiinat olisivat vaaraksi siviiliväestölle, marjanpoimijoille ja muille, lapsille, tämän tammöisille, mutta käyttö rajoittuisi sotatilanteeseen ja evakuoituille alueille. Puolustusvoimat noudattaa kansainvälisiä normeja ja pitää yllä raivausvalmiutta. Lisäksi siviilien suojaaminen edellyttää tarkkaa sääntelyä ja koulutusta. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaapa hyvä.

17.14 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Meillä ovat olleet jalkaväkimiinat kiellettyjä, mutta Suomi kyllä tarvitsee nyt näitä miinoja. Se on ihan selvä juttu. Meidän naapurissa on Venäjä. Se on vaarallinen maa. Se on semmoinen ennakoimaton ja pitelemätön maa, ja ei voi koskaan tietää, mitä sieltä tulee.

En näe oikeastaan mitään syytä, miksi nämä miinat pitäisi nyt kieltää, vaan nimenomaan päinvastoin kyllä näitä nyt voidaan tarvita ja on hyvä, että varustaudutaan ihan kunnolla. Jos ajattelee, niin kyllähän se on myös pelotevaikutus. Pidän oikeastaan pelottavana, jos joku haluaisi vielä kieltää näitä miinoja. Ja missään nimessä, jos Suomi on sotatilassa, kukaan ei mene marjoja poimimaan, vaan oikeasti tällä pidetään huoli, että suomalaiset pysyvät turvassa. Sehän on meidän ainut tarkoitus, tärkein tarkoitus: pitää Suomi ja suomalaiset turvassa. Sen takia me tarvitsemme näitä jalkaväkimiinoja.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

17.15 Miapetra Kumpula-Natri sd: Arvoisa rouva puhemies! Olin kansanedustaja jo tuolloin marraskuussa 2011, kun tässä salissa päätimme liittyä Ottawan miinakieltosopimukseen. Sopimus on menestyksellinen. Kymmenistätuhansista vuosittaisuhriluvuista on päästy jo alle tuhanteen uhriin vuodessa. Ukrainan sodan olemme nähneet muuttavan tuota lukua väärään suuntaan, ja nyt meillä on Venäjä, joka muuttui ja muutti Euroopan turvallisuusympäristön, kun näimme, miten se pystyy myös liikkumaan puheista tekoihin ja edistämään imperialistisia toiveitaan. Sopimuksessa oli jo 165 maata, ja se oli kaikin puolin hienoa aikaa, mutta meidän on otettava tosissamme se tilanne, jossa olemme nyt, ja pitkä maaraja Venäjän kanssa. Venäjä kykenee siis hyökkäämään naapurimaihin tässä ajassa, mikä on muuttanut meidän suhtautumistamme ja pakottaa meidät katsomaan tilannetta tässä ajassa ja tässä päivässä.

Asevarustelukierre on mitä epämiellyttävin ilmiö, mutta kun olen nähnyt luentoja ja tilastoja siitä, miten Venäjä on lisännyt myös asevarusteluaan ja jo liikkunut sotatalouden tilaan, meidän on myös tähän reagoitava. Puheet siitä, tuliko aikanaan poistamisen jälkeen Suomen turvallisuustilanne ja puolustuskky korvattua — näin meille kerrottiin, että ne lähes korvattiin muilla järjestelmillä. Tähän aikaan kaipaamme puolustuskyyyn lisävahvistamista. Venäjän puheet ovat koventuneet, ja valitettavasti sen imperialistinen aluehävittely ei jätä Suomeakaan kokonaan pois. Silti on hyvä todeta, että välitöntä sotilaallista uhkaa ei maahamme nyt kohdistu.

Suomen roolin globaalitoimijana ei tulisi heiketä yhdestä sopimuksesta irtautumisen vuoksi. Mainehaitta on kiinni monelta muulta osin maamme toiminnasta. Irtisanoutumisen Ottawasta ei tarvitse tehdä Suomesta vähemmän aktiivista kv-toimijaa, monenkeskisen sopimisen aktiivia valtiota, jos niin yleisesti politiikassamme haluamme. Voimme päättää Ottawan miinakieltosopimuksesta irtautumisenkin yhteydessä jatkaa solidaarisuutta, jota tässä Ottawan sopimuksen humanitaaristen velvoitteiden osalta onkin tarkoitus jatkaa. Suomi tulee pysymään muun muassa CCW:n, konventionaalisten aseiden aseriisuntasopimuksen, jäsenenä, joka myös asettaa muun muassa miinojen käsittelylle ohjeita.

Jalkaväkimiinojen ottaminen mukaan Suomen puolustuksen vahvistamiseksi on Puolustusvoimien arvion mukaan tarpeellinen lisäsuorituskyky. Muun muassa Ukrainasta saatu-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

jen oppien mukaan ja Venäjän hyökkäyssodan perusteella analyysi on näin tehty. Punninta kansainvälisen sopimuksen ja sen keinon välillä, joka estää Suomen naapurimaan aggressioita ja suunnitelmia, ei ole kovin vaikeaa, vaikka se on osa tätä meidän päätöksentekoa ja tälle salille suomalaisten antama vastuu.

Esitettyjen argumenttien pohjalta en voisi päätyä sille kannalle, että itse esittäisin niin vahvoja puolustuspoliittisia argumentteja, että en sallisi sopimuksesta irtoamista. Minun mielestäni sopimuksesta irtautuminen on tähän hetkeen välttämätön pakko, koska me emme ole kyenneet keksimään jotain muuta, jolla vahvistaisimme Suomen turvallisuutta niin paljon, että tänne ei hyökkääminen kannattaisi. Tarvitsemme oikeastaan kaikki mahdolliset keinot siihen, että me pysymme rauhassa, vaikka naapurimaamme on päättänyt lähteä aggression tielle — Ukrainan esimerkin näemme joka päivä uutisistamme.

Se, että päätämme irrottautua Ottawan jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta, merkitsee, että maamme puolustuskyky pystyy vahvistumaan, ja silti jalkaväkimiina ei ole meille kenenkään maailmalla olevan silmissä hyökkäysase. Se on kyky, mahdollisuus puolustaa omaa maatamme. Varastoon saatavat miinat antavat myös mahdollisuuden ottaa ne käyttöön, mutta tiedämme, että jo miinakammon ja tuon kyvyn pitäisi nostaa kynnystä tänne hyökkäämisen estämiseksi.

Tämä päätös, jonka teemme ulkoasiainvaliokunnan mietinnön pohjalta, on toivottavasti mahdollisimman laaja poliittisesti ja pitää mukanaan myös ulkoasiainvaliokunnan mietintöön kirjatut ideat siitä, miten olemme huolellinen miinankäyttäjä, jatkamme solidaarisuustyötä ja kansainvälisenä politiikan toimijana ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjauksemme mukaisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harakka.

17.20 Timo Harakka sd: Hyvä rouva puhemies! Vielä pari sanaa tämän ratkaisun taloudellisteknisistä ulottuvuuksista. Tämä hallituksen ratkaisu heikentää kannustimia kehittää suomalaisia älysulutteita. On selvää, että teknisesti edistyneet ratkaisut ovat monin verroin kalliimpia ihan innovaatiokustannuksista alkaen. Näin ollen tässä valtio tulee sulkeneeksi edistyneemmän teknologian pois markkinasta. Talousteorian termi on ”crowd out”, siis markkinan sulkeminen. Se on vahinko. Nyt kun Eurooppa varustautuu korkeaan teknologiaan, Suomi voisi viisaalla strategialla saada hyötyä. Meillä on etulyöntiasema useissa kriittisissä teknologioissa: suurteholaskennassa, kvanttietokoneissa, 5G- ja 6G-yhteyksissä, myös fotonikassa ja jopa satelliiteissa.

Historiantajun lisäksi Suomen turvallisuus edellyttää myös tulevaisuudentajua. Kun nyt näyttää kirjaimellisesti toteutuvan se vanha sananlasku, että kenraalit käyvät aina edellisiä sotia, niin Suomen turvallisuuden tärkein toivo on, että kansakunnan päättäjät varautuvat tulevaisuuden vaaroihin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

17.22 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Edelliseen puheenvuoroon on pakko viitata lyhyesti. En aivan pääse kiinni siihen, miten tämä jotenkin loisi sellaisen tilanteen, ettei olisi ikään kuin järkeä kehittää älykkäitä sulutteita tai älykkäitä järjestelmiä, mitä tulee miinateknologiaan. [Timo Harakka pyytää vastauspuheenvuoroa] Edelleen se säilyy. Nythän on kyse siitä, voidaanko niitä miinoja levittää osana sitä sulutetta ilman, että siinä

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

on jatkuva näköyhteys sillä taistelijalla, joka sitten tekee sen laukaisupäätöksen siitä miinasta. Senhän Ottawan sopimus käytännössä kieltää, että ei saa olla miinoja, jotka sitten passiivisesti sinne maastoon levitetään. Kyllä ainakin puolustusvaliokunnassa, kun ollaan käyty keskustelua, ja jos puolustusvaliokunnan lausuntoa katsoo, niin kyllä siinäkin käsitellään tätä teknologiaa ja todetaan, että se on varmasti osa tulevaisuuden ratkaisuita. En oikein näe perusteita sille.

Mutta hieman siitä, mitä piti sanoa, liittyen niihin julkisuudessa esiintyneisiin väitteisiin, että nyt marjanpoimijat olisivat jollakin tavalla vaarassa, sienestäjät, metsästäjät: Tämä argumenttihan ei kestä minkään näköistä kriittistä tarkastelua. Ensinnäkään jalkaväkimiinoja ei levitetä miten sattuu, missä sattuu ja milloin sattuu, vaan niitä levitetään tilanteessa, jossa Suomi on käytännössä aseellisen hyökkäyksen kohteena ja jolloin pyritään torjumaan vihollisen liikettä tai vähintäänkin hidastamaan sitä, siis tilanteessa, jossa meidän kimppuun käydään. Onkin toivottavaa, että sen enempää marjastajat kuin sienestäjäkään eivät ole sillä hetkellä keräämässä suppilovahveroita, puolukoita tai mustikoita, kun vihollinen pyrkii etenemään niillä alueilla, joilla miinoja käytetään, siis taistelutilanteessa. Eivät sinne siviilit kuulu, eivät tietenkään. Tämä on ihan peruslähtökohta.

Lisäksi on kuitenkin todettava se, että on hyvin todennäköistä, että mikäli Venäjä vastustaja olisi, niin he tulevat joka tapauksessa käyttämään niitä jalkaväkimiinoja — sen olemme nähneet. He eivät ole osa sopimusta ja toisaalta Ukrainassa käyttävät niitä systemaattisesti.

Sitten yksi argumentti, mikä esiintyy keskustelussa heidän puoleltaan, jotka vastustavat sopimuksesta irtaantumista, on se, että ei voida mennä takuuseen siitä, etteikö teoreettisesti voisi tapahtua semmoinen tilanne, että nämä miinat aiheuttaisivat siviilivahinkoa. Tiedättekö, emme voi mennä minkään asejärjestelmän osalta käytännössä takuuseen, etteikö siitä voisi koitua vahinkoa, mutta siitä me voidaan mennä takuuseen, että jos meiltä puuttuu sellaisia asejärjestelmiä tai osia, jotka eivät pysty hidastamaan vihollisen liikettä tai tarjoavat viholliselle mahdollisuuden edetä nopeammin suoraan syvyyteen Suomeen, niin se tulee aiheuttamaan entistä enemmän siviiliuhreja. Ainakaan itse en halua olla osa sellaista päätöksentekoa, jossa mahdollistetaan viholliselle paremmat työkalut tunkeutua Suomen maaperälle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Harakka, ja sen jälkeen sitten puhujalistaan.

17.25 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmeisesti täytyy vähän yrittää tarkentaa tätä näkemystäni siitä, mitä talousteoria sanoo tällaisesta tilanteesta. Crowd out -termihän on aivan yleisesti käytössä tilanteissa, joissa valtio omilla toimillaan suosii — tai tässä tapauksessa aikoo jopa valmistaa — teknisesti epäkelvompaa tuotetta kuin mihin Suomi teknologisella osaamisellaan ja resursseillaan kykenisi, jos tällainen markkina olisi olemassa ja jos olisi tahtoa esimerkiksi pysytellä Ottawan sopimuksessa. Tässä tapauksessa sitä kannustinta, joka mahdollistaa ja aidosti luo sen tilanteen, jossa se olisi kannattavaa siitä huolimatta, että kustannukset ja investoinnit ovat merkittäviä innovaatioista alkaen, ei nyt pääse syntymään. Voimme toki sanoa hurskaasti, että mikään ei estä rakentamasta älykkäitä ratkaisuja, [Puhemies koputtaa] mutta valtio nyt ikävä kyllä pikemminkin heikentää niitä kannustimia.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Puhujalistaan. — Edustaja Rintamäki.

17.26 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen irtisanomiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi.

Vihdoinkin Suomi on siis irtisanoutumassa niin sanotusta Ottawan sopimuksesta. Itseleni on alun perinkin ollut mahdotonta ymmärtää, kuinka tähän sopimukseen ylipäätään koskaan lähdettiin, kun miettii, miten asemoidumme Euroopan kartalla.

Jalkaväkimaamiina on aivan ylittämätön ase, kun tarkastellaan sen vaikuttavuutta sen hintaan nähden. Vuonna 2011 perussuomalaiset oli ainoa puolue, joka tässä salissa vastusti tähän sopimukseen lähtemistä. On hienoa jälleen nähdä, että sillä todella on väliä, minkä värinen hallitus tätä maata johtaa.

Arvoisa puhemies! On päivänselvää, että maamiinat ovat vaarallisia ja voivat rampauttaa tai jopa tappaa. Näin on joka ikisen aseensa kanssa. Sitä varten ne on suunniteltu. Niin raadolliselta kuin se kuulostaakin, ne on tarkoitettu ihmisten, eli tässä tapauksessa vieraan vallan jalkaväen, liikkumisen estämiseksi tai ainakin merkittäväksi vaikeuttamiseksi. Sota on julmaa, eikä se, että me luopuisimme aseistamme, muuta maailmaa aseettomaksi tai sodattomaksi. Ajatuskin siitä, että olisimme jonkinlainen mallimaa ja esimerkki Venäjän kaltaisille maille, on aivan järjenvastainen ja samalla hyvin vastuuton.

Arvoisa puhemies! Paljon on nyt kuulunut kritiikkiä julkisessa keskustelussa, kuinka suomalaisten maamiinat ovat vaaraksi marjanpoimijoille tai muille luonnossa käyskentelijoille. On kuitenkin hyvä muistaa, että Suomen puolustusvoimat ei aseta maamiinoja metsiin summanmutikassa vaan sotatilanteessa tarkkaan harkiten ja sotastrategisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Miinojen paikat ovat tiedossa, ja ne voidaan raivata tarvittaessa pois, kun uhka poistuu. Suomen puolustusvoimat on vastuullinen toimija tässä.

Jos pidämme aseensa potentiaalia tappaa tai rampauttaa siviileitä kriteerinä kieltää se, niin meidän pitäisi varmaan luopua yhtä lailla rynnäkkökiväreistäänkin. Tätä tuskin kukaan tässäkään salissa on esittämässä. Ajatuskin on lähinnä naurettava.

Arvoisa puhemies! Olosuhteemme moneen muuhun Ottawan sopimuksessa mukana olevaan maahan verrattuna on aivan poikkeuksellinen. Meillä on todella pitkä yhteinen raja tälläkin hetkellä hyökkäyssotaa Euroopassa käyvän Venäjän kanssa. Tarvitsemme kaikki keinot käyttöön, jotta voimme torjua sen aiheuttaman uhan. Ottawan sopimuksesta irtaantuminen on yksi pieni, mutta kuitenkin tärkeä osa kokonaisuutta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigeliu.

17.30 Joakim Vigeliu ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka hieman kriittiseen sävyyn totesi, että kenraalit käyvät aina edellisiä sotia. Itse näen suurempana uhkana sen, että poliitikot elävät haavemaailmoissa, joissa sotia ei enää lainkaan käytäisi, koska se on se vallitseva todellisuus, missä Suomikin eli 90-luvulta ehkä tuohon 2020-luvun taitteeseen asti.

Nythän on pikemminkin kyse siitä, että nimenomaan ne kenraalit ovat tehneet omalta osaltaan uudelleenarviointia siitä, mikä on sodan luonne tässä ajassa, ja Suomessakin nimenomaan kenraalikunnasta on tullut sitä pohdintaa uusien ja myös vanhojen asejärjestelmien käytöstä. Nimenomaan Puolustusvoimain komentaja Jaakkola teki omalta osaltaan

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

avauksen näihin jalkaväkimiinoihin ja Ottawan sopimukseen liittyen reilu puolisen vuotta sitten, ja se perustui nimenomaan arvioon siitä, millaista sotaa on käyty Ukrainassa Venäjän toimesta, siis massamaista jalkaväen käyttöä, johon jalkaväkimiina on yksi ratkaisu. Eli kenraalit ovat omalta osaltaan tehneet sitä arviointia, että tällaiselle aseelle voi olla meidän arsenaalissamme käyttöä, ja lopulta poliitikot päättävät siitä, rajoittammeko me vai irtaannummeko me näistä sopimuksista, jotka toimintaamme, aseistautumistamme, varautumistamme ja omalta osaltaan puolustustamme rajoittavat.

Siksi on hienoa, että Suomen eduskunta näyttää nyt ottavan askeleen siihen suuntaan, että Ottawan sopimuksesta irtaudutaan. Sama päätös ja samoja linjauksia on jo tehty Puolassa, Latviassa, Liettuassa ja Virossa. Kaikkia näitä maita, Suomi mukaan lukien, yhdistää raja Venäjän kanssa, ja se on keskeinen syy siihen, minkä takia Ottawan sopimuksesta irtaudutaan. Näihin maihin nähden meidän tilanteemme on vielä siinä mielessä huolestuttavampi tai varteenotettavampi, että meidän maarajamme Venäjän kanssa on pidempi kuin Virolla, Latvialla, Liettualla tai Puolalla. Siksi meidän on huomioitava oma erityinen asemamme tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa ja irtauduttava Ottawan sopimuksesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen.

17.32 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan vielä todeta sen, että olen aivan samaa mieltä siitä, että jalkaväkimiina on kammottava ase ja se on kylvänyt paljon tuhoa konflikti- ja sota-alueilla. Ehkä on kuitenkin huomioitava se, ettei näiden miinoja ympäri maastoa sirotteleiden tahojen tarkoituksena ole ollut suinkaan suojella siviilejä. Samasta kertoo myös piittaamaton suhtautuminen ylipäättään miinojen raivaamiseen ja poistamiseen maa-alueilta. Eli tässä yhteydessä mielestäni on hyvin tärkeää ymmärtää, että Suomessa miinojen säilyttäminen on ollut ja tulisi jatkossakin olemaan vastuullista. Mahdollinen jalkaväkimiinojen käyttö itsessään tapahtuisi tarkasti säädellysti ja kansainvälisen humanitäärisen oikeuden periaatteita noudattaen. Miinojen käyttöä ohjaisivat tiukat ohjeistukset, joiden tavoitteena on estää vaikutukset siviiliväestöön ja varmistaa vastuullinen puolustuksellinen käyttö. Puolustusvoimat ei esimerkiksi asentaisi jalkaväkimiinoja normaalioloissa, vaan kaikki miinat olisi varastoitu koulutus- ja harjoitustoimintaa lukuun ottamatta. Ja mikäli niitä pakon edessä jouduttaisiin maahan kaivamaan, niiden sijainti olisi myös tarkasti tiedossa.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan loppuun kiinnittää vielä huomiota siihen, että Suomi todella tarvitsee nytten jalkaväkimiinojen tuoman suorituskyvyn osaksi asevoimiamme kokonaistyökalupakettia mahdollisimman pian, mutta pidemmällä aikavälillä on kuitenkin huomioitava, että Suomessa on myös tarvittavaa osaamista kehittyneempien jalkaväkimiinojen kehittämiseksi ja myös valmistamiseksi. Siksi on hyvä, että sopimuksesta irtaantumisen jälkeen Suomessa käynnistetään älykkäiden uuden teknologian miinojen kehitystyö yhteistyössä kotimaisen teollisuuden kanssa. Kuten puolustusvaliokunta omassa lausunnossaankin painotti, kansallisen turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta on äärimmäisen tärkeää, että tämä tuotanto on nimenomaan kotimaista. Tähän työhön olen varma, että hallitus tarttuu, mutta tämä on myös työ, jota meidän täytyy tulevina vuosina yhteisesti jatkaa ja varmistaa tältä osin huoltovarmuuden toteutuminen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

17.35 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Venäjän helmikuussa 22 aloittama laiton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on jatkumo niille aggressiivisille toimille, jotka Venäjä käynnisti Georgiassa vuonna 2008 sekä Krimillä ja Itä-Ukrainassa 2014. Suomen on vaikea ennakoida tulevaa, ja siitä syystä on parasta pitää kaikki mahdollisuudet avoinna, myös jalkaväkimiinat. Ennen Ottawan sopimukseen liittymistä ja jalkaväkimiinojen käytön kieltä ne olivat tärkeä osa Suomen puolustuksen selkärankaa, yksinkertainen, tehokas keino turvata rajamme ja läheistemme elämä. Ne sopivat juuri meille, asevelvollisuusarmeijalle, joka nojaa kansalaisten tahtoon puolustaa kotia ja isänmaata. Miinat eivät olleet yksin ratkaisu, mutta ne täydensivät muiden järjestelmien tehoa tavalla, jota ei ole voitu täysin korvata. Vaikka satoja miljoonia on sijoitettu vaihtoehtoihin, niiden suorituskyky ei välttämättä ole yltänyt samalle tasolle. Nyt kun nämä korvaavat järjestelmät alkavat vanhentua, seisomme jälleen saman kysymyksen edessä: kuinka turvaamme Suomen oikeasti ja konkreettisesti, jos joudumme koetukselle? Suomen metsät, suot ja kumpuileva maasto ovat aina antaneet hyvät mahdollisuudet kansallemme puolustautua, mutta ilman oikeita välineitä ne eivät pysäytä ketään. Jalkaväkimiinat ovat yksinkertainen keino hidastaa vihollista, ostaa aikaa, pelottaa hyökkääjää sekä suojella rakkaimpiamme. Jalkaväkimiinat eivät ole vain ruutia ja terästä. Ne ovat myös hiljainen viesti viholliselle: maamme rajojen yli ei marssita seuraamuksitta. Ne antavat isänmaan puolustajalle tärkeän mahdollisuuden valmistautua. Kun resurssimme ovat rajalliset ja itärajamme pitkä, tarvitsemme jokaista välinettä, joka tekee laajalla rintamalla puolustuksestamme uskottavan.

Arvoisa rouva puhemies! Silloin kun koko kansamme turvallisuus on vaakalaudalla, emme voi kieltäytyä yhdestäkään keinosta puolustaa kotejamme, perheitämme ja vapauttamme. Jalkaväkimiinat eivät ole hyökkäyksen väline vaan turva, joka auttaa pientäkin kansaa ylivoimaisen uhan torjunnassa.

Arvoisa rouva puhemies! Tulen äänestämään Ottawan sopimuksesta irtaantumisen puolesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koulumies.

17.38 Terhi Koulumies kok: Arvoisa puhemies! Minäkin haluan todeta, että tämä on erittäin hyvä esitys, ja olen erityisen iloinen siitä, että sitä on voitu viedä eteenpäin niin laajan yksimielisyyden ja yhteistyön merkeissä eri puolueiden välillä. Se lähettää viestin paitsi ulkomaille myös suomalaisille, että täällä kyetään tiukan paikan tullen tekemään päätöksiä maanpuolustuksen tehostamiseen liittyen ja Suomessa on turvallinen tulevaisuus. Siitä tulee tunne, että täällä kannattaa opiskella ja tänne kannattaa perustaa perhe ja kannattaa ostaa asunto ja Suomeen kannattaa sijoittaa. Eli on erittäin hyvä, että näitä tärkeitä, isoja päätöksiä on pystytty viemään eteenpäin tämmöisen yksituumaisuuden nimissä, ja kiitos siitä kaikille puolueille, jotka ovat tätäkin esitystä edistäneet.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

17.39 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä on pakko käsitellä tätä argumenttia, jossa väitetään taloustieteellisen käsitteen kautta, että nyt jos Suomi irtaantuu Ottawan sopimuksesta, joka meiltä tällä hetkellä kieltää jalkaväkimiinat, se ikään kuin syrjäyttäisi teknologisesti kehittyneemmät ratkaisut, mitä tulee esimerkiksi sulutuksiin. Olen tästä jyrkästi eri mieltä, koska nimenomaan Ottawan sopimushan kieltää meiltä kaikenlai-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

set jalkaväkimiinat. Eli nyt kun me vapaudumme sopimuksesta, niin sehän nimenomaisesti mahdollistaa sen, että esimerkiksi kotimaiset yritykset voivat suunnitella ja kehittää esimerkiksi semmoisia tulevaisuuden miinoja, älykkäitä miinoja, joita tällä hetkellä sopimuksen ollessa voimassa yritykset ja yhtiöt tai edes Suomen valtio, Puolustusvoimat, ei voi kehittää. Se on se etu tässä. Minkälaisia ne sitten voivat olla? Niissä on esimerkiksi jonkun näköinen ratkaisu, joka käytännössä kuolettaa sen miinan jonkun ajan päästä. Vaihtoehtoisesti siihen voidaan liittää jotain sensoriteknologiaa, jolla voidaan sitten ympäristöä tarkkailla ja arvioida, mitä siellä tapahtuu, tai vaihtoehtoisesti ne ovat sellaisia, että se miina laukeaa vasta x ajan kuluessa tai kun tapahtuu jotain siinä ympäristössä, tai sitten siihen voidaan asentaa joitain erilaisia häirintäjärjestelmiä. Eli kyllähän tämä sopimuksesta irtaantuminen nimenomaan mahdollistaa teknologisesti kehittyneemmät ratkaisut.

Mitä tulee näihin jalkaväkimiinoihin, niin eihän se mikään hopealuoti ole, eikä kukaan ole sellaista missään olosuhteissa väittänyt, vaan se on osa sitä kokonaisuutena puolustusta, yksi osa sitä, yksi pieni osa sitä, mutta erittäin tärkeä osa sitä. Kuten ollaan todettu, meidän naapurimme Venäjä käyttää jalkaväkimiinoja. Mikäli ajautuisimme sotaan heidän kanssaan ja he hyökkäisivät Suomen kimppuun, niin Venäjä tulisi käyttämään jalkaväkimiinoja. Halutaanko me olla suomalaisina päätöksentekijöinä vastuussa siitä, että meillä ei olisi käytössä vastaavaa järjestelmää, kun me tiedetään, mitä se aiheuttaa viholliselle? Se luo psykologisen pelotteen, se hidastaa vihollisen liikettä. Kuinka syvälle me halutaan päästää, etenkin kun nyt ollaan nähty se doktriini, millä Venäjä sotii Ukrainassa, eli laajamittainen massamainen jalkaväen käyttö, jossa ei välitetä uhreista, yhdistettynä siihen, että asutuskeskukset, joiden etäisyydelle tykistö saadaan, pommitetaan yksinkertaisesti kokonaan, pyyhitään pois? Kuinka lähelle me halutaan päästää heitä meidän kaupunkeja? Se on äärimmäisen hyvä kysymys. Jalkaväkimiinalla on hidastava vaikutus, ja sillä on pelotevaikutus, ja se on verrattain edullinen moneen muuhun asejärjestelmään verrattuna, joten se sopii hyvin osaksi meidän muita puolustusratkaisuita. Todellakin hyvä ratkaisu, kiitos siitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

17.41 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Tätä Ottawan sopimustakin edisti aikoinaan ikään kuin tällainen unelma aseettomasta maailmasta tai aseista riisutusta maailmasta, mutta siihenkin on todettava, että ei se ase itsessään tee maailmasta tai yhdestä maasta erityisen turvatonta tai turvattomuutta aiheuttavaa vaan tapa, jolla niitä aseita käytetään. Jokainen meistä ymmärtää, että kun Suomella on käytössään rynnäkkökivääreitä, tykistöä, hävittäjiä tai jalkaväkimiinoja, niiden käyttö on luonteeltaan hieman erilaista, kun verrataan esimerkiksi Venäjään. Aseenkäyttäjä aiheuttaa lähtökohtaisesti sen turvattomuuden ympärilleen, ja se, että turvalliset aseidenkäyttäjät riisuvat itsensä aseista, ei ole vastaus siihen, että turvattomuus maailmasta häviää.

Niinhän tässäkin on pitkälti käynyt, että ne maat, jotka eniten maailmassa sotivat ja ovat keskeisiä tekijöitä sotien aiheuttamisessa maailmassa ja myös asetuotannossa maailmassa, nimenomaisesti ovat Ottawan sopimuksen ulkopuolella, kuten Yhdysvallat, Kiina, Venäjä. Sen sijaan demokraattiset länsimaiset valtiot, toki myös esimerkiksi useat afrikkalaiset valtiot, ovat liittyneet Ottawan miinakieltosopimukseen, hieman erilaisista lähtökohdista ja hieman erilaisista syistä, mutta erityisesti Suomen kannalta tämä päätös näyttäytyy jäl-

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

kikäteen hieman kummalliselta — kuten myös Puolan, Baltian maiden ja Ukrainan näkökulmasta, jotka kaikki liittyivät sopimukseen samoihin aikoihin.

Mielenkiintoista on myös nuorehkona kansanedustajana käydä läpi niitä pöytäkirjoja ja niitä keskusteluita, joita eduskunnassa on siis keskusteluissa käyty menneinä vuosikymmeninä. Kun Suomi ikään kuin ensimmäisen kerran antoi vihreää valoa Ottawan sopimuksen suuntaan vuonna 1997, niin jo nelisen vuotta myöhemmin käytännössä sanottiin, että päätös on jo tehty, vaikka soraääniäkin silloin kuului eduskunnassa. Vuonna 2004 toistettiin samaa: nyt meidän pitää olla johdonmukainen ulko- ja turvallisuuspolitiikassamme, koska aiemmissa ulko- ja turvallisuuspoliittisissa selonteoissa oli näytetty vihreää valoa, vaikka mitään virallista päätöstä ei vielä oltu tehty. Ja kun sitten lopulta vuonna 2011 Suomi päätti eduskunnan päätöksellä viimeisessä äänestyksessään liittyä virallisesti Ottawan sopimukseen, kuultiin jälleen se tuttu argumentti, että nyt ei voi enää perääntyä.

Siis lähes 15 vuotta Suomessa toisteltiin ja hoettiin sitä samaa, että kun kerran on linjattu sen suuntaisesti, niin sen junan on annettava puksuttaa sitten maaliin asti ilman sitä puntarointia, mitä oltaisiin voitu tehdä esimerkiksi Georgian sodan jälkeen, jossa Venäjä loukasi itsenäisen valtion suvereniteettia. Silloin olisi voitu tehdä johtopäätöksiä vielä, että 2011 ei oltaisi äänestetty jalkaväkimiinat kieltävän Ottawan sopimuksen puolesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen.

17.45 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Opposition vastalause Ottawan sopimuksesta irtautumisesta ei ole ymmärrettävää. Se jää kiinni vanhaan maailmaan, aikaan ennen vuotta 2022. Me emme elä enää siinä turvallisuusympäristössä, jossa sopimus aikaan allekirjoitettiin. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut kaiken. Se on osoittanut, että kansainvälisiä sopimuksia ei kunnioiteta, ellei niiden tueksi ole todellista puolustuskyyä.

Kysymys jalkaväkimiinoista ei ole vain sotilaallinen tai kansainvälinen kysymys: se on ennen kaikkea kysymys siitä, miten me suojelemme omaa maata, omaa väkeämme, kyliämme ja kotejamme. Kun maailma ympärillä muuttuu, meidän on muututtava sen mukana. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on osoittanut, että vanhat uhkakuvat ovat jälleen totta. Se, mitä tapahtuu satojen kilometrien päässä itärajalta, ei ole enää kaukaista. Se on konkreettista, ja siihen on varauduttava.

Moni meistä täällä tuntee Suomen maaseudun, sen metsät, pienet tiet, pellot ja kylät, jotka ovat osa tätä maata ja sen puolustusta. Jos pahin tapahtuisi, nämä alueet eivät ole vain kartalla: ne ovat etulinjaa. Meidän on kysyttävä, mitä keinoja meillä todella on niiden suojelemiseksi. Jalkaväkimiinat ovat osa sitä puolustuksellista keinovalikoimaa, jolla voimme hidastaa hyökkääjän etenemistä ja suojata omaa väestöämme. Ne eivät korvaa muuta puolustusta, mutta ne voivat täydentää sitä erityisesti silloin, kun puhutaan laajasta maantieteestä ja harvaan asutuista alueista. Tämä ei ole vain valinta aseiden puolesta vaan ihmisten puolesta.

Oppositio väittää, että irtautuminen heikentää sääntöpohjaista järjestelmää, mutta kysyn, mitä järjestelmää. [Petri Honkosen välihuuto] Sitä, jota Venäjä on toistuvasti rikkonut Georgiassa, Krimillä ja nyt Ukrainassa. Me emme ole tätä järjestelmää rikkoneet: me reagoimme siihen, että sitä ei enää kunnioiteta. On naiivia ajatella, että Suomi voisi yksipuolisesti ylläpitää kansainvälistä oikeutta, jos emme samalla huolehdi omasta puolustuksestamme.

Punkt i protokollet PR 67/2025 rd

Toiseksi väite siitä, että miinojen käyttö olisi vastuutonta tai automaattisesti epäinhimillistä, ei kestä tarkastelua. Suomi ei ole hyökkäämässä mihinkään. Me puhumme puolustuksesta, siitä, että jos joku astuu meidän maaperällemme, niin meillä on keinot estää se. Jalkaväkimiinat eivät ole itsetarkoitus vaan osa laajempaa puolustuskykyä, jota myös Nato meiltä odottaa.

Kolmanneksi vastalauseessa maalataan kuvaa, jossa Suomi menettää maineensa ja uskottavuutensa, mutta todellisuudessa liittolaisemme ymmärtävät tilanteen varsin hyvin. Baltian maat ovat jo irtautuneet sopimuksesta, Puola on seuraamassa perässä. Me emme ole yksin. Me olemme osa yhteistä puolustusta, joka perustuu realismiin, ei toiveajatteluun.

Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus ei voi nojata pelkkiin sopimuksiin, joita vastapuoli ei kunnioita. Meidän on varauduttava pahimpaan, jotta sitä ei koskaan tapahtuisi. Siksi kannatan mietintöä ja vastustan opposition vastalauseetta. [Petri Honkonen: Edustaja Seppänen viime viikollakin kannatti opposition vastalauseetta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

17.48 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Tässä salissa on käyty muun muassa rajaturvallisuuslaista keskusteltaessa paljon keskustelua siitä, mikä on Venäjän edun mukaista ja mikä toiminta ei olisi Venäjän edun mukaista. Muistelen näissä keskusteluissa erityisesti vasemmistoliiton riveistä kuullun väitteitä siitä, että esimerkiksi rajaturvallisuuslaki, joka mahdollistaa Suomen nimenomaan vastaavan Venäjän vihamieliseen painostukseen omalla itärajallamme, olisi itse asiassa Venäjän etujen mukainen. Hieman samanlaista sävyä näen myös vasemmistoliiton vastalauseessa tätä jalkaväkimiinakiellosta irtautumista kohtaan ja sitä koskien. Siinäkin viitataan, että sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen haastaminen esimerkiksi miinakiellosta irtautumalla jollain tavalla edistäisi Venäjän etua.

Itse kuitenkin ajattelen, että kun Suomi irtautuu nimenomaan jalkaväkimiinakiellosta, se on voimakas toimi Venäjän etuja vastaan, siis jos Venäjän etu on suunnata aggressiota Suomea vastaan. Eli oli sitten kyse rajaturvallisuuslaista tai miinakiellosta irtautumisesta, nehan ovat toimia, joilla me nimenomaan tätä sääntöpohjaista maailmanjärjestystä omalta osaltamme muokatessamme olemme vastaamassa Venäjän aggressioihin, tai siihen jos se edes suunnittelisi kohdentavansa aggressioita meitä kohtaan.

Samoin on silloin kun Suomi on tehnyt puolustuspanostuksia, kun me olemme tehneet hävittäjähankintoja, ja itse asiassa kaikissa näissä kysymyksissä — itärajan sulku, rajaturvallisuuslaki, puolustushankinnat, hävittäjähankinnat, toisaalta jalkaväkimiinojen kiellosta irtautuminen — vasemmistoliitto on kaikista voimakkaimmin vastustanut. Jos tämä puolue on se, joka puhuu täällä Venäjän edusta ja esittää muiden sitä palvelevan, niin pidän sitä hieman hämmentävänä.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—4 i proposition RP 56/2025 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.